THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Third Day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, The 14th August, 1985

The House met at Half-past Eight of the clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

LOSS OF CROPS IN RANGA REDDY DISTRICT DUE TO THEFT OF TRANSFORMERS

21—

* 377—Q.— Sarvasri S. Satyanarayana (Secunderabad), K. Satyanarayana (Ibrahimpatnam) and N. Indrasena Reddy (Malakpet)—Will the Minister for Finance and Power be pleased to State :

(a) Whether it is fact that the ryots of Rangareddy district sustained loss of crops due to the theft of electricity transformers :

(b) Whether any persons who committed theft of the transformers were caught ; and

(c) The steps taken by the Government to prevent the theft of transformers in future ?

* An asterisk before the name indicates Confirmation by the member.

ఆర్థిక మరియు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖలమంత్రి శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అధ్యక్షా,

ఎ) రైతులనుండి వారి పంటలకు నష్టం కలిగినట్లు సమాచారం ఏమీ అందలేదు.

బి) ఇప్పటివరకు నేరస్తులు ఎవరు పట్టుబడినట్లు పోలీసువారు తెలియ పరచలేదు.

సి) రాగి తీగెకు బజారుల్లో విలువ వున్నందువల్ల అలాంటి దొంగతనాలు జరుగుతున్నట్లు తెలిసింది. అందువల్ల పాత ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌లోని కాపర్ వైండింగ్‌ను తొలగించి అల్యూమినియం వైండింగ్‌ను అమర్చడం జరుగుతుంది.

రెండవది, బోర్డుపరంగా అల్యూమినియం వైండింగ్‌గల ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను మాత్రమే కొనుగోలు చేయడం జరుగుతుంది.

మూడవది, మారుమూల ప్రాంతాలలోని ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి వుండవలసిందని సంబంధిత బోర్డు సిబ్బందిని ఆదేశించడం జరిగింది.

నాలుగవది, వినియోగదారులు, రైతులుకూడ తమవంతు జాగ్రత్త ఈ విషయములో తీసుకోవలసిందిగా కోరడం జరిగింది.

అయిదవది, పోలీసు వారినికూడ అవసరమైన తక్షణ చర్యలు తీసుకోవలసిందని కోరడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు పోయిన మాట వాస్తవమని ఒప్పుకుంటున్నారు. అంతవరకు సంతోషం. రంగారెడ్డి జిల్లాలో, నా నియోజకవర్గములో 8 ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ దొంగిలించారు. అదికూడ పంటలు వున్నటువంటి సమయములో, పంటలు కోతకు వచ్చేముందు తొలగించుకుపోవడం జరిగింది. వెన్నెలవున్న సమయములో వారి కన్వీనియంట్ టైము చూచుకొని దొంగలువచ్చి తీసుకొనిపోతున్నారు. అయిదు నిమిషాల్లో దొంగిలించుకుపోవడం సాధ్యంకాదు, ఒక ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌ను దొంగిలించాలంటే కనీసం మూడుగంటలు పడుతుందని అధికారులు చెబుతున్నారు. మా వద్ద 7, 8 ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌పోతే 20 రోజులవరకు కూడ రిప్లేస్ చేయలేదు. ఇన్ని రోజులు అవి లేకుండా పోతే పంట నష్టం జరిగితేకూడ మంత్రిగారు నష్టం అయిన సమాచారం అందలేదని అంటున్నారు. జిల్లా పరిషత్తులో డిస్ట్రిక్టు ప్లానింగు బోర్డులో ఈ విషయం సుకు వచ్చాము. దొంగిలించిన వారిని అరెస్టు చేయాలి. ముందు జరగకుండా అరికట్టాలి. రైతులు ఇబ్బంది పడినప్పటికీ ఏదీ ఆల్టర్నేటివ్ ప్రొవైడ్ చేయలేదు. ఇకముందు ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను దొంగిలించినట్లయితే రెండవరోజునే కొత్తవి అమర్చటానికి ఏర్పాటుచేస్తారా? రెండవది, రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఇంతవరకు ఎన్ని ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ పోయినట్లు నమోదు చేశారు. పోలీసులు ఎన్ని కేసులు పెట్టారు? ఏమైనా ప్రయత్నం చేశారా? ఇంతవరకు ఒక్కరు దొరకలేదంటున్నారు. అయిదు నెలలు అయింది. నెల్లూరులో కోట్ల రూపాయల

విలువ చేసే టవర్స్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌నుకూడ దొంగిలిస్తున్నారు. దీనివల్ల ఎన్నో ఇబ్బందులు ఏర్పడుతున్నవి, వీటికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఈ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను దొంగిలించడం జరిగింది. రెండు మూడు రోజుల్లో వెంటనే రీప్లేస్ చేయడం జరిగింది. పోలీసు స్టేషనులో రెండు మూడు రోజుల్లో కేసులు నమోదు చేయించడం జరిగింది. అందువల్ల నష్టము అనేది రైతులకంటే ఎక్కువ ప్రభుత్వానికి జరిగింది. ఎందుకంటే ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను దొంగిలించిన తరువాత ప్రత్యామ్నాయంగా కొత్త ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను తెచ్చి పెట్టడముకో బోర్డుకు, ప్రభుత్వానికి నష్టం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : రైతుల కంటే ప్రభుత్వానికి నష్టం జరిగింది అంటున్నారు. రైతులు ఏమిటి, ప్రభుత్వం ఏమిటి ? అసలు ఎన్ని దొంగతనాలు జరిగాయి ? రెండు, మూడు, జరిగాయి అంటే రెండు, మూడు అయిదు, పది ఎన్ని జరిగాయి? రెండు మూడురోజుల తరువాతకేసులు నమోదు చేశామంటున్నారు. రెండు మూడురోజుల తరువాత ఎందుకుచేయవలసి వచ్చింది ? వాటిని అరికట్టడానికి ఎందుకు ఆలోచన చేయలేదు? కాపర్ వైర్‌వుండే ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను యింటీరియర్ ప్లేసెస్‌లో గాకుండా జనసమూహం తిరిగే ప్రదేశాల్లోకి మార్చి కొత్త వాటిని యింటీరియర్ ప్లేసెస్‌లో మార్చడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : వెంటనే ఈ చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. కాపర్ వైర్‌ను తొలగించి అల్యూమినియం వైర్ పెట్టినటువంటి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను మాత్రమే యిప్పుడు రీప్లేస్ చేయడం జరిగింది. రంగారెడ్డి జిల్లాలో పది ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ దొంగిలించబడ్డాయని గౌరవ సభ్యులకు చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :- ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను దొంగిలించడమేగాకుండా కండక్టర్స్ దొంగిలించబడిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? మా ప్రకాశం జిల్లాలోని చీరాలలో మిగతా అనేక చోట్ల కండక్టర్స్ దొంగిలించబడుతున్నాయి. కాపర్ అల్యూమినియం అనే విచక్షణా లేకుండా అన్నీ దొంగిలించబడుతున్నాయి. దొంగిలించబడిన అల్యూమినియంకు సంబంధించినవి అల్యూమినియం ఫ్యాక్టరీకి పోతున్నాయి. పోలీసులకు చెప్పినప్పటికీ ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఇప్పటికీ అదే విధంగా జరుగుతున్నాయి. ప్రత్యేక ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంటువారిని వేసి నేరస్థులను పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : చాలా అవసరమైన ప్రాథమిక చర్యలు తీసుకోవడం, జరిగింది. రాగి తీగకు గిరాకీ ఎక్కువ వుండడం వల్ల రాగి తీగె ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్

కండక్టర్సు ఎక్కడ వున్నా, వాటిని రీప్లేస్‌చేసి, రాగి తీగెకు బదులు అల్యూమినియం, తీగెలతో తయారైన ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సును మాత్రమే కొనుగోలు చేయమని చెప్పడం జరిగింది. కండక్టర్సు దొంగిలించబడినట్లు యింత వరకు ప్రభుత్వానికి సమాచారం అంద లేదు. అలాంటిది ఏదైనా వుంటే గౌరవ సభ్యులు నాకు పంపిస్తే తగు చర్య తీసుకుంటా మని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య (ఇందుర్తి) : మంత్రిగారు మొదట సమాధానమిస్తూ రైతులకు నష్టం జరగలేదన్నారు. మూడు రోజుల వరకు ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు అమర్చబడ లేదు. మూడు రోజులు అవి లేకపోతే రైతులకు ఎంత నష్టం జరుగుతుందో వారు తెలుసు కోవాలి. పంటలు నష్టం గాకుండా పంటల భీమా పథకం ప్రవేశపెట్టడానికి ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు దొంగిలించినందువల్ల రైతులకు నష్టం జరగడానికి వీలు లేదు. అక్కడ వున్నటువంటి సంబంధిత అధికారులు వెంటనే రీప్లేస్ చేయడానికి అవకాశం వుంది. సంబంధిత అధికారులకు ఆ సమాచారం అందిన. వెంటనే, దొంగిలించబడిన ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సుకు బదులు వేరే ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సును అక్కడ అమర్చడానికి తాత్సారంచేసినట్లయితే వారిమీద అవసరమైనచర్య తీసుకోవడంజరుగుతుంది

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు) : మంత్రిగారు సమాధానమిస్తూ, రైతులకు పెద్ద నష్టం రాలేదు. ప్రభుత్వానికి పెద్దగా నష్టం అయిందని చాలా బాధపడ్డారు. అసలు దొంగతనం జరగడానికి గల అసమర్థతను ఒప్పుకొని ముందు సమర్థవంతంగా అలాంటిది కంట్రోలు చేయడానికి ఆలోచన ఉందా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- దొంగతనాన్ని అరికట్టడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటాము. అందుకుగాను, వనస్థలిపురం నుండి ఒక ప్రత్యేకమైన ఒక సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరును పిలిచి ఒక స్పెషల్ స్క్వాడును ఏర్పాటు చేశాము. వారు పరిశీలన చేస్తున్నారు. ఇంకనూ ఈ విషయంలో నేరస్థులను పట్టుకోడానికి విచారణ జరుగుతోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇందులో రెండు ముఖ్యమైన పాయింట్స్ వున్నాయి. ఒకటి దొంగతనము, రెండవది చర్యలు ఏమి తీసుకొన్నారు. వీటికి చెబితే సప్లిమెంటరీస్ రావు

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఇంకనూ డిటెక్ట్ చేయబడలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నకిరికల్) :- హైదరాబాదులోను, చుట్టుప్రక్కల జిల్లా లయిన నల్గొండలోను దొంగతనాలు ఎక్కువగా జరుగుచున్నాయి. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను పగులకొట్టి అందులోని రాగితీగెను దొంగిలిస్తున్నారు. రూట్లమీద చెకింగ్ పెట్టాలి, ఇదొక

...స్‌గా చేస్తున్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో 10-13 ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ పోయినాయని అన్నారు. పట్టుకునే కార్యక్రమం చేపట్టినంతకాలం ఇది కొనసాగుతూనే వుంటుంది. లేకపోతే లాభముండదు. పోలీసులకు సీరియస్‌గా చెప్పాలి. ప్రభుత్వానికి, ప్రజలకు కోట్లు రూపాయలు నష్టము వాటిల్లుతున్నది. అన్ని జిల్లాలలో కండక్టర్స్ కూడా పోతు న్నాయి. ఇలాంటి కేసులు వేలల్లో వున్నాయి. ప్రభుత్వ దృష్టికి తెమ్మన్నారు. ఒక్కొక్క దాన్ని గురించి వ్రాయడం కష్టము. స్పెషల్ స్క్వాడునువేసి పరిశీలన చేస్తారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- పోలీసువారు హైదరాబాదు మారుమూల ప్రాంతాలలో ఎక్కడ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ వున్నాయో, ఎక్కడ లేవో వాటిని చెకప్ చేయటానికి ఒక పెట్రోలింగ్ స్క్వాడును ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌పోకుండా రైతులకు రక్షణ కల్పించాలని పోలీసు అధికారులను కోరడం జరిగింది, సాధారణంగా ఈ నేరాలు ఎవరో చేయటానికి వీలైంది కాదు. లైవ్‌వైర్ బోల్టు తీసినప్పటికీ దాని క్రింద భాగము కరెంట్ ఆన్ అయి వుంటుంది. అందువల్ల తెలియనివారు దగ్గరకు పోతే చనిపోయే ప్రమాదం వుంది. ఎవరో కరెంటు వ్యవహారంలో నైపుణ్యత కలిగిన వారే దొంగతనము రాత్రిపూట చేస్తున్నారు.

పోలీసు గస్తీ ఏర్పాటు చేయమని కోరడం జరిగింది. అంతేకాకుండా, ఎలెక్ట్రిసిటీ సిబ్బందిని కూడా మారుమూల ప్రాంతాలలో ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ను జాగ్రత్తగా కని పెట్టుతూ వుండవలసిందిగా ఆదేశించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్‌నగర్):- అధ్యక్షా, తమరు రెండు సూచనలు చేశారు. అవి సరియైనవి. నాకు వచ్చిన సమాచారము ప్రకారం, నాకు రంగారెడ్డిజిల్లాలో ఒక భాగము వస్తుంది-అక్కడనుండి కూడా ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ దొంగిలించబడ్డాయి. అధి కారుల ప్రమేయంతో అక్కడ ఎలెక్ట్రిసిటీ ఉద్యోగులే చేస్తున్నారు ఈ దొంగతనాలు. నైపుణ్యత కలిగినవారే దీనిని చేస్తారు. మామూలు దొంగలకు ఇది అసాధ్యం. కరెంటు ఫ్యూజును తీసి, రాగితీగను తీసి అమ్ముకొంటున్నారు. ఈ కేసును పోలీసులకు అప్ప జెప్పుతున్నామని అన్నారు. అసలు విజిలెన్స్ సెల్ ఏమి చేస్తున్నది ? వారికొరకు లక్షల రూపాయలు ఖర్చు జరుగుచున్నది. కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవడం చాలా అవసరంగా కనబడుతున్నది. డిపార్టుమెంటును ప్రక్షాళన చేయటానికి ఏమి చేస్తున్నారు ? 10-12 కేసులలో 1-2 కేసులు మాత్రమే నమోదు చేశారని అన్నారు. మిగతా కేసులు ఎందుకు నమోదు చేయలేదు ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- విజిలెన్స్ సెల్‌లోని పోలీసు అధికారులకు కూడా ఈ విషయంలో అవసరమైన మేరకు థెఫ్ట్‌కు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సమకూర్చి తోడ్ప డమని కోరడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- దీని విషయంలో మీ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన వారి విషయంలో సమాచారమేమైనా వుందా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అలాంటిది ఏమీ లేదు.

శ్రీ కడ్డి రంగారావు (బందరు):- బ్రహ్మాండంగా దొంగతనాలు జరుగుతూ వుంటే చర్యలు తీసుకోకపోవడం నామర్దా అవుతుంది. పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఏమి చేస్తున్నది? తేలిక సమాధానాలు అవసరం. ప్రభుత్వం ఎవరినీ కూడా పట్టుకోలేదని అంటే ఇంటి దొంగను ఈశ్వరుడయినా పట్టుకోలేడు. ఎందుకు సీరియస్‌గా తీసుకొని పట్టుకోలేదు ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- చాలా సీరియస్‌గానే తీసుకోవడం జరిగింది. విచారించవలసిన విషయం ఏమిటంటే దాదాపు ఒక సంవత్సరము అయినా కూడా పోలీసు పరంగా డిటెక్ట్ చేయడం జరుగలేదు. వేరే స్పెషల్ స్క్వాడ్ నియామకం జరిగింది. వారు సమాచారము సేకరిస్తున్నారు.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథెని) :- ఎన్ని దొంగతనాలు జరిగినా పట్టుకోకుండా వుండడానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట) :- మంత్రిగారి సమాధానాలన్నీ కాంట్రడిక్టుగా వున్నాయి. ఒకసారి ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు అడిగినపుడు మూడురోజులలో కంప్లయింట్ చేయగానే ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్‌ని ఫిక్స్ చేయడం జరిగిందని అన్నారు. ఫిక్స్ చేసినా యాక్షన్ తీసుకొంటామని అన్నారు. విజిలెన్స్ సెల్‌లో నైపుణ్యతకలిగిన వారున్నారని అన్నారు. అందువల్ల తీవ్రమైన యాక్షన్ తీసుకుంటారా? లేక అసెంబ్లీలో ఏ సమాధానమిచ్చినా సాగుతుందా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- చాలా తీవ్రమైన చర్యనే తీసుకోవడం జరిగింది. సభ్యులు తెలియపరుస్తున్న యాంగ్జైటీ ప్రభుత్వానికికూడా వుంది. పోలీసు విచారణలో ఎక్కువ తాత్సారము జరిగివుంటే దయచేసి హోం మినిష్టరుగారిని అడిగితే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :- (కొల్లాపూర్) ఈ ప్రశ్నకే 20 నిముషాలు పట్టింది. ఇంకా ప్రధానమైన ప్రశ్నలున్నాయి. వాటికికూడా అధ్యక్షులవారు అవకాశమివ్వాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్ :- మీ అభిప్రాయంలో ఇది ముఖ్యమైనది కాదనియా?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- అధ్యక్షా తమరు అడిగినదానికి మంత్రిగారు సమాధానమిస్తే చాలు.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ :- రంగారెడ్డి జిల్లాతో పంపుసెట్లుకు కనక్షన్సు [illegible] - 85 లో కంటే 1985-86 లో తగ్గించారా లేక పెంచారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- సెపరేట్ క్వశ్చన్.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :- పోలీసు కేసుగా తీసుకున్నారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అన్ని ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ రీప్లేస్ చేయడం జరిగింది. ఒకేసారి చాలామంది సభ్యులు లేచి సరైన సమాధానం ఇవ్వాలి అని అన్నారు.

మిష్టర్ స్పీకర్ :- సమాధానం ఇవ్వడం జరిగింది.

Whatever infornation he is having, he has given.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- ప్రశ్నకు సరైన సమాధానం రావలసిన అవసరం లేదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఉన్న సమాధానం చెప్పారు-ఇంక ఏమి చెయ్యాలి ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- నేను సంపూర్ణమైన సమాధానం చెప్పాను. వారు ఏమైనా ప్రత్యేకమైన సమాచారం కావాలంటే లేదు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- (అమలాపురం) మంత్రి దగ్గరవున్న సమాచారం చెపుతారు అంటే ఎలా? అడిగిన ప్రశ్నకు సరైన సమాధానం రాకపోతే మీరు చెప్పించాలి.

Try to pull him up, if necessary. You are having a right to pull up the Minister. At the same time, you have to safeguad the rights and interests of the Members, also.

AID TO P. W. S. SCHEMES FROM NETHERLANDS

22—

* 301— Sarvasri M. Baga Reddy (Zaheerabad), K. Venkateswara Rao, K. Prabhakasa Rao. M.B. Chowhan (Deverkonda), Ch. Vidyasagar Rao (Metpalli)—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that Netherland Government has agreed to finance a project for the protected Water Supply Scheme of 137 Villages in Medak district at a cost of Rs. 9.9 crores ;

(b) if so, the present stage of the project ;

(c) Whether it is also a fact that three other schemes at Kolhapur, Kurnool and other places have also been prepared and submitted to the Netherlands Government ;

(d) If so, the sources of water for these schemes ; and

(e) The stage of the schemes at present ?

పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :-

(ఎ) లేదండీ అయితే మెదక్ జిల్లాలో 64 గ్రామాలకు రూ. 5.259 కోట్ల ఖర్చుతో మంచినీరు సరఫరా చేసే రక్షిత నీటి సరఫరా పథకానికి ఆర్థిక సహాయం అంద చేయవలసిందని కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారా 9-2-85 న నెదర్లాండు ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది.

(బి) నెదర్లాండు ప్రభుత్వం నుండి ఆమోదం ఇంకా అందవలసి వుంది.

(సి) అవునండీ.

(డి) ఈ పథకాలకు సంబంధించిన నీటి వనర్లు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-
మెదక్ ప్రాజెక్టు :- సింగూరు ప్రాజెక్టు తీరప్రదేశం.

కొల్లాపూర్ ప్రాజెక్టు :- శ్రీశైలం జలవిద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టు.
(మెహబూబ్ నగర్)

ప్రకాశం ప్రాజెక్టు :- నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు కాలువలు.

కర్నూలు ప్రాజెక్టు :- తుంగభద్రానది.

(ఇ) ఆ నాలుగు ప్రాజెక్టులకు అంటే మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని కొల్లాపూర్ మెదక్, కర్నూలు, ప్రకాశం ప్రాజెక్టులకు ఆర్థిక సహాయం అంద జేయవలసింద కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా 9-2-85 న నెదర్లాండు ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. నెదర్లాండు ప్రభుత్వం నుండి ఆమోదం ఇంకా అందవలసి ఉన్నది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :- మెదక్ జిల్లాకు రు. 9.5 కోట్లతో 137 గ్రామాలకు చేసేందుకు స్కీము పంపడం జరిగింది. కొన్ని గ్రామాలు స్కీములు తగ్గించడ కారణం ఏమిటి? ఎన్నేళ్ళలో పూర్తి చేయడానికి ఉద్దేశించారు? ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ ఎంత కేటాయించారు?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- మెదక్ జిల్లాకు 137 గ్రామాలకు 9 కోట్ల రూపాయల స్కీమ్ను సర్వే చేయడం జరిగింది. కానీ కేంద్రప్రభుత్వం ఫిబ్రవరి 1983లో ప్రాబ్లమ్ టిక్ విలేజెస్ మాత్రమే తీసుకోమని ఆదేశాలు ఇచ్చినందువల్ల అటువంటి 64 గ్రామాల మాత్రమే పరిమితం చేయడం జరిగింది. సింగూరు ప్రాజెక్టు కెపాసిటీ ఉన్న 64 గ్రామా లకు రు. 5.59 కోట్ల ఖర్చుతో ముందు ఇవ్వాలని నిర్ణయించాము.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :- ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తిచేయాలని ప్రోగ్రాం వేసుకున్నారు? ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో ఎంత కేటాయించారు ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- మొత్తం రు. 22.5 కోట్లకు స్కీమ్సు కేంద్రప్రభుత్వము ద్వారా పంపించడం జరిగింది. నెదర్లాండ్సు ప్రభుత్వంవారు ఫిబ్రవరి 1985 లో వచ్చి స్కీమ్సు ఇన్స్‌పెక్ట్‌చేయడంజరిగింది. వారి అసిస్టెన్సు అందినవెంటనే ఈ ప్రోగ్రాం తీసుకుంటాము. వారి అసిస్టెన్సుఎలా ఎలా వస్తే అలా పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. వారు డబ్బు మంజూరు చెయ్యాలి. డబ్బు రాగానే ప్రారంభించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :- 1982లో కూడా ఒకటి రెండుసార్లు నెదర్లాండ్సు టీము వచ్చింది. ఈ డబ్బు వస్తుంది. దాన్ని ఉపయోగించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. టెక్నికల్‌గా ఈ స్కీమ్సును ఒ.కే. చేయించుకున్నామా? డబ్బు వచ్చిన తరువాత టెక్నికల్ అప్రూవల్ లేదు అని అంటూ ఉంటారు.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- ముందు డబ్బు సమస్య వుంది. నెదర్లాండువారు ఇస్తారనే సూచన వచ్చింది. మళ్ళీ వారు రాబోతున్నారు. అప్పుడు ఎగ్రిమెంటు జరుగుతుంది. నెదర్లాండు ప్రభుత్వం ఆమోదం పొందడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వత్తిడి చేస్తున్నది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :- ఈ స్కీమ్సుకు డబ్బు రాదనే సమస్య ఉండదు. నేను నెదర్లాండు వెళ్ళినప్పుడు మన ఎంబాసిడర్‌ను తీసుకువెళ్ళి ఆ ప్రభుత్వ మంత్రిని కలిశాను వారు చేస్తాము అని చెప్పారు. టెక్నికల్ క్లియరెన్సు ముందు ఉండాలి అంటారు. టెక్నికల్ సెలక్షన్ చేశారా లేదా ? ఇది అయిదేళ్ళ నుంచి నడుస్తున్న స్కీము. వారు వచ్చి చూస్తున్నారు. ముందు టెక్నికల్ సేంక్షన్ చేసి ఉంటే వారు డబ్బు ఇవ్వడంలో గానీ స్కీము ప్రారంభించడంలో గానీ జాప్యం లేకుండా ఉంటుంది. కనుక ముందు టెక్నికల్ అప్రూవల్ ఇచ్చారా లేదా తెల్పండి.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- టెక్నికల్ అప్రూవల్ యివ్వడం జరిగింది. మనము ప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మొత్తం ప్రాజెక్టు రిపోర్టు పంపించడం జరిగింది. దీనిపైన ర్లాండ్ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రతినిధులు వచ్చి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులతో ద్రప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో కూడా మాట్లాడడం జరిగింది. ప్రస్తుతం అగ్రిమెంటు కావసిన దశలోనే ఉంది. అది కూడా 2, 3 మాసాలలో జరగడానికి మన ప్రభుత్వం న్ని విధాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఇప్పటికి 4, 5 సార్లు కేంద్రానికి మన అధికారులను పంపించడం జరిగింది. వారికి సంబంధించిన అధికారులతో, ఫారిన్ ఎఫైర్ మినిత్రీతో మన ప్రభుత్వ అధికారులు ప్రయత్నంచేసి వచ్చినారు. బహుశ యీ 2, 3 రోజులలో అగ్రిమెంటు కావచ్చుననే ఆశాభావం ఉంది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :- మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంనుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వము ద్వారా నెదర్‌లాండ్ గవర్నమెంటు అసిస్టెన్స్ కోసం పంపించినప్పుడు నెదర్‌లాండ్ ప్రభుత్వంవారు కూడా తమ స్టడీ టీమ్‌ను పంపించి అప్రేజల్ రిపోర్టుమీద మన ప్రభుత్వము తీసుకున్న చర్యలు యేమిటి? రెండవది కొల్లాపూర్‌కు సంబంధించిన కాంపోజిట్ స్కీముగా ఉన్న సంగతి వాస్తవమేనా? కొల్లాపూర్ స్కీము వివరాలు మీ దగ్గర ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- కొల్లాపూర్‌కు సంబంధించినంతవరకు యిది మల్టీ పర్పస్ ప్రాజక్టుగా రూపొందించాలన్నదే ప్రభుత్వం యొక్క అకాంక్ష. 29 గ్రామాలకు మరం 10 వేల ఎకరాలకు సాగు నీటిని సరఫరా చేసే ఉద్దేశ్యంతో రూ. 6.5 కోట్ల ఖర్చుతో కూడిన 'మల్టీపర్పస్' ప్రాజక్టును తయారుచేయడం జరిగింది. ఈ 4 ప్రాజక్టులలో యిది ఒకటే మల్టీపర్పస్ ప్రాజక్టుగా తయారుచేయడం జరిగింది. నెదర్‌లాండ్ గవర్నమెంటువారు యిదివరకు మాట్లాడిపోవడం జరిగింది. వారు మనకు డబ్బు మంజూరు చేసి యివ్వడంలో అలస్యం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :- నెదర్‌లాండ్ ప్రభుత్వం 1,2,3 నెలల్లోనే ఆమోదం తెలుపుతుందనే ఆశాభావం ఉందని అంటున్నారు. అటువంటి పక్షంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫునుంచి రేపు ప్రవేశపెట్టబోయే బడ్జెట్‌లో కొంత డబ్బు కూడా యిస్తారా? రెండవది, సాధారణంగా యిటువంటి స్కీమ్స్ అట్లాగే జాప్యం రావడంతో ఒకొక్కప్పుడు చేయి జారిపోయే ప్రమాదం ఉంది. గతంలో మనకు హాలండ్ ప్రభుత్వం కోస్తా ప్రాంతములో ఫిషరీస్ డెవలప్‌మెంటుకు రూ. 3 కోట్లు యిస్తామని చెప్పినారు: ఆది రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క జాప్యంవల్ల అయితేనేమి, యితరత్రానేమి చేయి జారిపోయే ప్రమాదం ఉంది. అట్లా జారిపోకుండా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- దీని విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసికొని యీ స్కీము మనకు రావాలనే దృఢ నిశ్చయంతో ప్రభుత్వం ఉంది. దీనికి కావలసిన జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. వారు అడిగిన ప్రతి యిన్‌ఫర్మేషన్ కూడా యే మాత్రం జాప్యం లేకుండా అందచేయడం జరుగుతున్నది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో కూడా సెవెన్త్ ఫైవ్ యియర్ ప్లాన్‌లో యిన్‌క్లూడ్ చేయాలనే తపన ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఎటువంటి జాప్యం లేకుండా మన ప్లాన్‌లో అప్రూవ్ చేసుకోవడం జరిగింది. మొత్తం డబ్బు వారు యిచ్చేదే ఉంది. మన ప్రభుత్వం ద్వారా పెట్టవలసిన డబ్బు యేమీ లేదు. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ద్వారా యెటువంటి జాప్యం లేదు. వీలైనంత తొందరలోనే యీ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేసి మంచినీరు అందచేయాలనే తపన యీ ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవిచేసున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు :- మెదక్, రంగారెడ్డి జిల్లాలవరకే యీ వాటర్ స్కీము పరిమితమా ? లేక మానల్గొండజిల్లాలో యేయే ప్రాంతానికి దీనిని విస్తరింప చేస్తున్నారు ? ఇది యీ స్కీములో ఉందా ? లేదా ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- ప్రస్తుతం మెదక్ జిల్లాలో 64 గ్రామాలకు ఒక ప్రాజెక్టు, కొల్లాపూర్‌లో 29 గ్రామాలకు 10 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన మల్టీపర్పస్ ప్రాజెక్టు, కర్నూలు జిల్లాలలో ఆదోని సమితికి, ఎమ్మిగనూర్ సమితికి ఒక ప్రాజెక్టు అది కూడా 62 గ్రామాలకు రు. 6.9 లక్షలు రూపాయలతో ఒక ప్రాజెక్టు దీని తర్వాత ప్రకాశం జిల్లాలో పరుచూర్ యేరియాలో 70 గ్రామాలకు సంబంధించి ఒక కోటి రూపాయలతో ఒక ప్రాజెక్టు, యీ 4 ప్రాజెక్టులు మాత్రం పరిశీలనలో ఉన్నాయి. నల్గొండ జిల్లాలో గతంలో నెదర్‌లాండ్ అసిస్టెన్స్ తీసికొని 171 గ్రామాలకు నీరు సప్లయి చేయాలనే దానిలో కొన్ని గ్రామాలు మాత్రం కవర్ చేయబడ్డాయి. ఇంకా ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ గ్రామాలకు సంబంధించి వేరే ఒక పథకాన్ని తయారు చేయాలనేది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ప్రస్తుతం నెదర్‌లాండ్ ప్రభుత్వం పరిశీలనలో ఉన్న ప్రాజక్టులో నల్గొండ జిల్లాది లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘురెడ్డి :- అప్పటి పంచాయితీ రాజ్ శాఖామాత్యులు శ్రీ బాగారెడ్డి గారు, యిప్పటి పంచాయితీరాజ్ శాఖామాత్యులు శ్రీ కె. రామచంద్రరావుగారు యిద్దరూ మెదక్ జిల్లావారే. మంచినీరు కాదు, కాళ్ళు చేతులు వంకరపోయే ప్రకాశం, నల్గొండ జిల్లాల సంగతి యేమిటి ? అది పరిశీలనలో ఉండడం యేమిటి ? మీరు వీటికి ప్రయారిటీ యివ్వరు. ఆ వచ్చే ఫండ్స్ మెదక్‌కు తీసుకొనిపోయే పరిస్థితి యేమిటి ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- అటువంటి ఉద్దేశ్యం యేమీ లేదు. ఎక్కడయితే మంచినీరు యిబ్బంది ఉంటో ఆ ప్రాంతంలోనే యీ స్కీము టేకప్ చేయాలనేది ప్రభుత్వ ఆలోచన. ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ నల్గొండలో ఉందని మొట్టమొదట ప్రాజెక్టులో నల్గొండ గ్రామాలు యిన్‌క్లూడ్ చేయడం జరిగింది. మిగిలిన జిల్లాల విషయం ఆలోచిస్తున్నాం.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- రాఘురెడ్డిగారు చెప్పింది వాస్తవమే. మొదటి ఒంగోలు స్కీములో 14 గ్రామాలు అప్పటి నల్గొండవి యిన్‌క్లూడ్ చేయబడినాయి. తర్వాత నల్గొండయొక్క ఫ్లోరైడ్ ఎఫెక్టెడ్ గ్రామాల కొరకు ప్రత్యేకమైన స్కీము ఒకటి ధ్ధంసి చేయబడింది. ఆ స్కీము నెదర్లాండ్ గవర్నమెంటుకు పంపబడిందా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- ఆ 171 గ్రామాలకు ఇచ్చిన దానిలో నల్గొండ గ్రామాలుకూడా ఉన్నాయి. ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్‌వికూడా ఉన్నాయి. అది కాకుండా ఇంకా రెండు స్కీమ్ములు ఇప్పుడు నల్గొండ జిల్లాలో సర్వేచేసి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. వీటికి ఈ ప్లాన్ ఫండ్స్‌లో ఇచ్చి ప్రయారిటీలో తీసుకోవాలని ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. నేను

వెంటనే ప్రయారిటీ ఇచ్చి ఈ ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఎక్కడవున్నా ప్రయారిటీ ఇచ్చి మొదట ఆ గ్రామాలకు ఇవ్వాలనేది ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం.

గౌరవ సభ్యులు :- అధ్యక్షా, 137 గ్రామాలు ఉండగా దీనిని 64 గ్రామాలకు యెందుకు కుదించవలసి వచ్చింది?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- ఇంతకుముందే చెప్పినాను. మొదట ప్రాబ్లమ్ ఉండి లిస్టులోవున్న గ్రామాలు కవర్ చేయాలన్నారు. తర్వాత ఎన్‌రూాటెడ్ గ్రామాలకు ఇవ్వాలని కేంద్రం చెప్పడం జరిగింది. ఈ లిస్టులోవున్న 64 గ్రామాలకు మొదట కవర్ చేయడానికి స్కీము వేయడం జరిగింది. ఎన్‌రూాటెడ్ గ్రామాలకు ఏ మాత్రం తగ్గించకుండా 134 గ్రామాలకు సరిపోయేది అట్లాగే ఉంచి లిస్టులో లేని గ్రామాలు తర్వాత తీసుకొని పూర్తి చేయాలనేది ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

గౌరవ సభ్యులు :- మిగిలిన గ్రామాలుకూడా తీసుకొనే ప్రపోజల్ ఉందా? ఎప్పుడు తీసుకుంటారు?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- ఈ స్కీము శాంక్షన్ అయిన తర్వాత అవి ప్రారంభించేప్పుడు మొదట ఈ 64 గ్రామాలకు ఇచ్చి తర్వాత ఈ ఎన్‌రూాటెడ్ గ్రామాలకు కనక్షన్ ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

COMMITTEE OF MOHANKANDA TO RESTRUCTURE CO-OPERATIVE SET UP

23—

* 568—Q.— Sarvasri V. Narayana Rao (Pittapuram), K. Chandra Reddy (Nagari) — Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Government have appointed a Committee under the Chairmanship of Sri Mohan Kanda to restructure the Co-operative set up :

(b) Whether the said Committee have submitted its Report to the Government ;

(c) The recommendations accepted by the Government and

(d) If so, a copy of the report will be placed on the Table of the House ?

సహకార శాఖామాత్యులు (శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు) :

ఎ) గ్రామీణ సహకార పరపతి పంపిణీ పద్ధతిని అధ్యయనం చేయడానికి ఒక అధికారుల బృందాన్ని ఏర్పాటు చేయడమైనది. శ్రీ మోహన్‌కందా ఆ బృందంలో ఒక సభ్యుడు.

బి) అవునండీ.

సి) ఈ క్రింది సిఫారసులను ఆమోదించారు :

I] స్వయంపోషకత్వానికి సంబంధించి సూత్రాలను, ప్రతిపాదించిన మండలాల హద్దులను జాతీయ వ్యవసాయ, గ్రామీణ అభివృద్ధి బ్యాంకు మార్గదర్శక సూత్రాలను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రస్తుత ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాలను మరింత స్వయంపోషక శక్తిగల యూనిట్లుగా పునర్వ్యవస్థీకరించడం.

II] స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక పరపతులను ఏకం చేయడం.

III] వేతన కార్యదర్శుల కేడరును తీసివేయడం, పునర్వ్యవస్థీకరించిన ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాల నిర్వహణా వ్యయానికి కావలసిన ఆర్థిక మద్దతును కల్పించడం.

IV] స్వయంపోషక శక్తిగల సంఘాలను నిర్వహించడానికి మేనేజరులను రిక్రూటు చేసుకుని శిక్షణ ఇవ్వడానికి జిల్లా స్థాయిలో ఒక ఏజన్సీని ఏర్పాటు చేయడం.

V] జిల్లా స్థాయిలో, జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు, అపెక్సు స్థాయిలో మార్కెటింగు ఫెడరేషనుగాను రెండు అంచెల పద్ధతిని కొనసాగించి, మార్కెటింగు వ్యవస్థను పటిష్టం చేయడం.

VI] నలుగురు సభ్యులు కలిగిన అధ్యయన బృందం సిఫారసు చేసిన విధంగా సహకార సంస్థల్లో ప్రభుత్వం అనవసరంగా జోక్యం కలిగించుకోకుండా వుండడానికి, విచారణ, సర్‌చార్జి, ఆడిటు మొదలగు విషయాలకు సంబంధించి క్రమబద్ధీకరించే చర్యలను మరింత హేతుబద్ధం చేయడానికి వీలుగా సహకార చట్టాలలో మార్పులను తీసుకొని రావడం.

VII] పునర్వ్యవస్థీకరించబడిన సహకార వ్యవస్థకు అవసరమయిన ఆర్థిక తోడ్పాటును అందివ్వడం.

డి) అవునండీ. నివేదిక ప్రతిని సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది.

REPORT OF THE COMMITTEE ON REORGANISATION OF CO - OPERATIVE RURAL CREDIT DELIVERY SYSTEM

FOREWORD

A team of officers consisting of Sarvasri Mohan Kanda, IAS, Joint Secretary to Chief Minister, S. K. Arora, IAS, Registrar of Cooperative Societies, C. R. Kamalanathan, IAS, Chairman & Managing Director of Markfed and U. B. Raghavendra Rao, IAS, Managing Director, A. P. State Cooperative Bank was constituted to study and report to Government on the present rural cooperative credit delivery set up keeping in view the objectives before such cooperative credit institutions of being a single window service unit catering to the essential requirements of the farmer, viz., credit, input supply, distribution of essential commodities, agro processing and marketing.

The Committee had four sittings on 28-3-1983, 2-4-1983, 20-4-1983 and 21-4-1983. The report of the Committee is in five parts. The 1st part is the introductory chapter, the second part deals with the credit structure, the third with the marketing aspects while the forth deals with the proposed changes in the Cooperative Law to subserve the new role envisaged for these institutions. The last para deals with the summary of recommendations.

CHAPTER—I

INTRODUCTION :

(1) The short term credit structure in the State of Andhra Pradesh is a 3-tier structure with the Primary Agricultural Credit Societies at the village level, the Co-operative Central Banks at the district level and the State Co-operative Bank at the apex, Each PACS which is conceived of as a multi purpose society has an area of operation of 3 to 4 villages serving a

population between 8 to 10 thousands. There are in all 6562 primary agricultural credit societies after implementation of the viability programme in the year 1977.

(2) As per the B. K. Rao Committee's report (1981) even after 5 years from the implementation of the viability programme, as many as 85% of the total number of PACS have a loan business of less than Rs. 5-00 lakhs per annum. In other words, taking into account the present establishment expenses on a Paid Secretary which works out to about Rs. 5,000/- per annum and the cader fund contribution by PACS which is 1% of the outstandings, as many as 85% of the total number of societies are unable to sustain a Paid Secretary from their own resources. A. large majority of the societies still are unifunctional in the sense the range of their services is limited to the disbursment of crop loans only. With the diversification of agriculture & improvements in crop productivity, problems of surpluses in agricultural production have come into sharp focus Consequently, increasing demands are being made on primary societies to undertake marketing of the members' produce also. This would mean that apart from disbursement of crop loans and meetings the requirements of farmers for allied agricultural activities such as dairying, fisherises, sheep rearing etc., which are essentially MT in nature, the societies will have to serve the long term credit requirements of the member, besides engaging themselves in distribution of agro inputs and consumer articles, agro processing, storage and marketing. In other words, the present PACS will have to be a real single window service agency.

(3) To give effect to this objective, a concurrent evaluation of the existing related structures particulary those designed to service LT loanees and the marketing requirements of the farmers becomes relevant.

CHAPTER-II

CREDIT DELIVERY SET UP :

(1) As mentioned earlier, it was only in 1977 that comprehensive programme was undertaken by Government to reorganised the existing village societies into viable units with

a view that the reorganised societies would make available a package of services to the farmer not limited to purveying credit but in also providnig linkages between finance and services of current inputs etc., The eriteria followed for the identification of viable societies are set out below :

i) A Society which has a loan business of Rs. 2.00 lakhs and above under ST loan for agricultural operations.

ii) A society which has a loan business of not less than Rs. 1.00 lakh as ST loan for agricultural operations may be treated as potentially viable previded there is credit potential of the order of Rs. 2.00 lakhs and above in the area of operation of the society or after adjustment of the area of the society with other societies.

(2) The guidelines given by Govt. indicated that normally a gross cropped area of 2000 hectares, whether irregated or not, may be taken as adequate to provide a minimum ST credit potential of Rs. 2.00 lakhs for a potentially viable society Under this programme abcut 6562 viable societies were carved out of the pre-existing about 15000 village societies. Though no evaluation has so for been undertaken either by Govt. or by any other public body regarding the extent to whieh the reorganised societies have been able to fulfil the objectives set for them, viz, a truly multipurpose society making available the required package of services to the farmers, the functioning of the PACS leaves much to be desired as the following facts reveal.

(3) As per the report of the B K. Rao Committee (1981) classification of societies based on the volume of business is as given below :

Loans outstanding	No. of Societies	Perce to total
a) Less than Rs. 1.50 lakhs	2243	35
b) Between Rs. 1.50 lakhs and Rs. 5.00 lakas	3201	50
c) Between Rs. 5.00 lakhs and Rs. 10.00 lakhs	755	13
d) Above Rs. 10.00 lakhs	162	2

The table significantly brings out that as many as 5444 societies constituting 85% of total number of societies are not able to meet the establishment expenses on a Paid Secretary (computed at 1% of the outstanding at society level, the balance going for other expenses, divided etc) which is one of the essential criteria for determination of a viable society. It may be noted that as per the pay scales in vogue, the average establishment expenditure on a Paid Secretary would be around Rs. 5,000/ per annum which would mean that any society to be viable in the sense of its being able to bear atleast the full establishment expenditure on a Paid Secretary will have to have business (Credit+non-credit) of over Rs. 5.00 lakhs. From this point of view, the large majority of the existing societies even after six years of the implementation of the viability programme have unfortunately not been able to attain viability. The reasons for this may now be analysed. The first is that non-credit business by the primary societies has been virtually insignificant.

(4) The volume of non-credit business by Primary Agricultural Credit Societies in Andhra Pradesh is given below :

MARKETING

No. of societies undertaking marketing	Volume of produce marketed by societies
12	Rs. 30.85 lakhs

PROCESSING

No. of societies undertaking processing	Value of goods processed
4	Rs. 51.46 lakhs

AGRO INPUTS

No. of societies undertaking supply	Total sales
656	Rs. 380.69 lakhs

DISTRIBUTION

(Consumer goods)

No. of societies undertaking distribution	Value of goods purchased	Value of goods sold
547	Rs. 124.64 lakhs	Rs.107.05 lakhs

(5) It may thus be seen that even relatively simple services such as distribution of agro inputs and essential commodities were undertaken by only about 10% of the total number of societies. When we look at the marketing services by PACS, the societies are virtually non-funetioning as just about 12societies have undertaken such service.

(SOURCE : Statistical statements relating to the Co-operative Movement in India 1978-79 Part I Credit Societies published by Reserve Bank of India.)

(6) The foregoing analysis bring out that PACS have so for been virtually short term credit disbursing societies only and have not been effectively discharging the role envisaged to them. viz, multipurpose credit institutions. The reasons for this could be :

1) narrow financial base of the societies restricting the range of their operations ;

2) lack of linkages with relevent structures, viz ; marketing, consumers etc..

3) inability to enlist the service of professional business managers who could handle the diversified nature of business.

The earlier limit of 2000 hectares of cropped area, whether irrigated or not, and Rs.2.00 lakhs business has had the effect of restricting the area of operation of the societies too narrowly. That was worse is the acceptance of potentially viable societies with even Rs. 1.00 lakh business. The result has been that there are now a large number of societies with 2 or 3 villages which have not been able to have the minimum capital base required for such societies to undertake significant credit business not to talk of non-credit activities. It may be noted that the paid up share capital plus deposits per member is the lowest in Andhra Pradesh among comparable States as the following table would show.

State	Paid up share capiial pluss deposit per member (in Rs.)
Andhra Pradesh	66
Uttara Pradesh	94
Tamilnadu	118
Madhya Pradesh	141
Karnataka	142
Haryana	204
Maharashtra	210
Gujarat	366

This is so inspite of the fact the percentage of membership in co-operatives to the total rural population in Andhra Pradesh favourably compares with other States. The fact is that the percentage of borrowing members to total membership Andhra Pradesh is again one of the lowest among the State as the following table would show :

State	Percentage of borrowing member to total membership
Andhra Pradesh	29
Maharashtra	25
Tamilnadu	45
Karnataka	19
Madhya Pradesh	68
Gujarat	37
Haryana	57
Uttara Pradesh	41

While no doubt viability of any society does not depend upon its territoral jurisdiction alone but to a large extent is a function of the business activities undertaken by the society, nevertheless, since the volume of business itself depends upon the owned funds of the society, the territorial jursidiction does have a significant influence on the strength and viability of any society. In this connection, it is also relevant to point out that as against the performance of PACS, the 64 FSS functioning in the State with a much wider territorial jursidiction has been much better either in terms of traditional credit disbursement activity or even in the matter of distribution of agricultural inputs and consumer goods. For instance the 64 societies supplied agricultural inputs of the value of Rs. 3.41 crores during 1982 83 (PACS 656 Societies Rs. 3.81 crores) while consumer goods distributed was about Rs. 59.C0 lakhs(PACS 547 societies (Rs. 1.07 crore). We would, therefore, suggest that if the new grass roots level co-operative is to be a single window service unit, it would be necessary to organise the new societies covering a larger area of operatton of atleast 10 to 20 thousand population so that it could maintain well trained managerial staff and in course of time technical experts also in agricultural and allied disciplines.

These new societies could have a compact area of 5 to 10 villages with an eventual business potential of Rs. 30 to 50 lakhs to be reached in a period of three years. The Committee is of opinion that a major re-organisation of the primary level co-operative is the first basic step for cooperative credit organisation to be effective single window service institutions. Problems baulking primary cooperatives, viz., poor membership coverage still smaller number of borrowing members etc., could only be resolved through a larger primary cooperative both in the territorial as well as in the functional sense. Any tinkering with the existing primary agricultural credit societies to our mind would only be an ineffective palliative which would only further undermine the confidence of the farming community in the usefulness of the cooperatives. It is significant to note that even CRAFICARD (Sivaraman Committee) has observed, but one thing is clear, that, although they (FSS) are structurely sound, they have not been given the requisite aid and opportunities to work on the lines desired." In other words, a large primary cooperative recommended by us is both theoritically sound and practically feasible.

The next question which arises for consideration would be whethr the existing cooperative credit structures, viz., the short and medium term credit structure on the one side and the long term cooperative credit strucure on the cther should be distinct and separate or whether there is a need for their integration/coordination, During the Team's field visits as well as discussicns with a broad cross-section of formers, cooperators etc., there has been overwhelming response to the view that the total credit requirements of a farmer will have to be met only by one agency. There are a number of reasons which compel us to reach the conclution that there should be approched by the farmer for his essential services, viz., credit, short, medium and long term, agro inputs, consumer services, agro processing and marketing services. These are set out below.

(1) Cooperative credit institutions are only one of the three main agencies today in the rural credit delivery set up. The other two being the Commercial Banks and the Regional Rural Banks. Both the agencies viz., the Commercial Brnks and the Regional Rural Banks render a package of services to the farmer including credit in the comprehensive sense of short, medium any long term. The cooperatives today do not have this competitive edge which is very necessary which these agencies have in the present multi-agency system.

(2) All the financial requirements of the farmer member could be made available to him at one single contact point.

(3) Whatever be the rationale for a separate credit structure for investment credit in the early fifties, with the progressive decline in the demand for investment credit for minor irrigation purposes which constitutes as much as 75% of the total lending by the long term cooperative credit structure, for purposes of its continued viability these Institutions have been encouraged to take up MT lending which has so far been within the appropriateness of the resources raised by such institutions for lending of a medium term nature. This has resulted in an unhealthy competition between the two structures.

(4) Application of investment credit demands a package deal by which ST credit must go, hand in hand with LT credit. For instance, schemes of farm forestry, soil and water conservation, command area development etc., though essentially are LT in nature, ST credit support will have to back up LT investments in these areas if the schemes are to be useful and effective.

(5) Unification of functions could also contribute to PACS attaining viability quickly and provide for strong and efficient units at the base level. As much as about Rs. 10 00 lakhs could be added to the business of each primary through integration.

(6) Facilitates better supervision over the end use of credit both investment credit as well as production credit in view of the fact that the primary societies being at a lower level than the PADBs serve a compact area equipped with full time executives.

We are also not able to appreciate the point that the dichotomy in the cooperative credit structure is only a division of labour which ensures specialisation of operations. While it is true that appraisal of long term loan applications, does call for legal and technical support, it is not as if either such evaluation will be done away with or professional functionaries eliminated if integration were to be had. We are, therefore, of the opinion that this long felt reform namely integration of short term and long term structures is overdue and no time should be lost in bringing about this immediately.

The modalities of the integration could be as follows :

At the base level the reorganised primary society would hereafter receive applications for investment credit (long term

credit) take up initial scrutiny of the applications and forward the same to the Branch of the new District Cooperative Development Bank DCDB, as the case may be. Such applications would be evaluated technically and legally by the Branch of the District Bank/DCDB and sanctions communicated to the primary society which would then disburse the loans and also take up recovery of the same.

At the district level, the present set up under the two structures is while there are 27 District Cooperative Central Banks under the ST credit structure, there are 218 Primary Agricultural Development Banks at the taluka/sub-taluka level. We propose that the branches of the cooperative central banks and the PADBs wherever they co-exist can be merged and could operate under one roof. In respect of the balance branches which number about 131, such banks could be reorganised into Rural Banks (primary societies), The released manpower of the Sub-Taluka branches of existing DCCBs so withdrawn could be deployed to man the reorganised primary societies. In the merger, at this level, the technical staff of the PADBs would continue to remain at the taluka level.

At this stage, it may also be pointed out that the principle of one co-operative central bank for one revenue district could also be put into practice by amalgamating the surplus co-operative central banks as it obtains in certain districts like East Godavari, Krishna and Nalgonda. While doing so, readjustment of the territorial jurisdiction of certain cooperative central banks to be coterminous with the revenue district jurisdictions could also be done as in the case of Krishna and Rajahmundry CCBs. The reorganised DCCBs would be redesignated as the District Cooperative Development Banks.

At the apex level, there will be the integration of the Andhra Pradesh State Cooperative Bank with the Andhra Pradesh Cooperative Central Agricultural Development Bank.

LEGAL : We may now examine the legal, financial and administrative changes necessary for facilitating the process of integration between the two structures. On the legal side, we would recommend that for purpose of bringing about integration of the cooperative credit institutions, legislative action be taken for Constitution of the integrated cooperative credit societies. For this purpose, we suggest that the proposed

changes be incorporated in a separate chapter of the existing Andhra Pradesh Cooperative Societies Act, 1964. This would be consistent with the view that credit is only one constituent of the integrated package of services through cooperatives which are comprehensively covered by the Cooperative Law. The model law given by the Hazari Committee could be the frame work for this purpose.

FINANCIAL : Though Hazari Committee report was considered by the Agrl. Credit Board of the RBI at its 11th meeting in July '77, in view of devergent views on the main recommendation relating to integration, consideration of the recommendation was deferred. Subsequently three State Govts. viz., Punjab, Rajasthan and Madhya Pradesh appear to have formulated schemes for integration of the two structures of the cooperative credit. The proposals of the Govts. of Madhya Pradesh and Rajasthan were concidered by the Agricultural Credit Board of the RBI at its 14th and 15th meeting in March 1979 and Dec. 1979 respectively and the Board expressed the view that in case the State Government wish to go ahead with integration proposals inspite of the Boards predominetn view which was not in favour of integration, the State Governments were asked to provide certain financial and other safe-guards as a condition precedent to integration. The more important of the safe-guards prescribed by the RBI for compliance by the State Government are (a) provision of necessary funds by the State Government on a redeemable basis at the disposal of CCBs and PACS to enable them to absorb overdues in excess of the owned funds; (b) outright grants by the State Government to cover the deficits in the bad and doubtful debt reserve, so that a smooth flow of credit could be ensured; (c) availability of adequately trained personel to man the restructured institutions at all levels; (d) provision of suitable managerial subsidies.

In view of the stated position of the RBI on the question of integration, the Committee felt that it would be desirable to get information regarding the suggestions made by the Agrl. Credit Board of the RBI. The data collected from the Cooperative Central Banks relating to DCCBs is at annexure 'A' and that relating to PACS at annexure 'B'. From the data it may be seen that taking together the estimated bad and doultfull debts and the overdue interest at the CCB level, the aggregate amount comes to Rs.22.19 crores The

positon in respect of PADBs is that the PADB level, the excess of overdues over owned funds is reported to be Rs. 3.37 crores, while the bad and doubtful debts have not been estimated since long term advances by PADBs are secured loans on the mortgage of immoveable property invariably. In other words, even excluding the bad and doubtful reserve which is about Rs. 5.81 crores for purpose of set-off against any increase in liability at the CCB level, the amount that has to be provided for as per RBI's suggestion, comes to Rs. 25.56 crores.

On the basis of the second exercise at the PACS level, it may be noted that the overdues in excess of owned funds comes to Rs. 27.93 crores. Adding to this the earlier figures of the PADBs of Rs. 3.37 crores, the aggregate figures comes to Rs. 31.30 crores. In other words, looked at from the point of view of CCBs or PACS, an amount of about Rs. 30.00 crores will have to be provided for on a redeemable basis by way of share capital contribution to the primary societies. We are of the opinion that release of this amount could even be staggered over a period of three years since even with such phasing this in way adversely affects the reorganised societies from discharging the multipurpose functions envisaged of them right from the first year.

Yet one more aspect that has to be considered is the provision of competent managerial services to the reorganised primary societies. This calls for a drastic overhaul of the existing system of Paid Secretaries manning the Primary Agrl. Cooperative Societies. The present system is that Paid Secretaries are recruited and appointed by the Appointment committee which has the President of the concerned CCB as its Chairman, the General Manager of the CCB as Member-Secretary and a few other Presidents of Primary Societies as members. The Appointment Committee is a Statutory Committee constituted by the Registrar of Cooperative Societies under Section 116 A of the A. P. Coop. Societies Act, 1964. The Paid Secretary to a society on appointment by the Appointment Committee is also liable for transfer within the district cooperative central bank's jurisdiction. The emoluments of the Paid Secretaries are paid by the Appointment Committee. The powers of disciplinary control over the Paid Secretaries also vest in the Appointment Committee. All the Paid Secretaries irrespective

of the size of the society or the volume of business transacted by it are on a uniform scale of pay of Rs. 250 - 420 with a fixed DA of Rs. 85/- per month. The present system suffers from the following serious infirmities.

1. ACCOUNTABILITY : The Secretary is neither accountable to the president nor to the Management of the primary society for which he works. In a way remote control is exercised over the Paid Secretaries by the Appointment Committee. These bodies also consider the Paid Secretaries as an outsider since his appointment is in connection with the affairs of the society and not that of the DCCB. It may also be pointed out that a general feeling among the Presidents of the societies is that even the defacto management of the society is not with them but with the Paid Secretary on whom unfortunately they have no control.

2. EFFICIENCY : The remuneration drawn by a Paid Secretary has no relationship with the rseponsibility he shares or the valume of work turned out by him. As mentioned above, all Secretaries are on the same scale of pay and a Paid Secretary who performs very well is on par with one who does not. It is not uncommon to findout that a Secretary of a society with Rs. 25.00 lakhs turnover is on the same pay scale as another of a society which is virtually dormant with substantial overdues. The possibility of transfer from one society to another is an additional disincentive.

3. INTEGRITY : The society's independence and integrity is also lost in the sense though independent under the federal structure the society has no say in respect of the Paid Secretary.

S. From the point of view of the Paid Secretary he derives no professional satisfaction from his work while also being not remunerated fairly for his service.

For the aforesaid reasons, it is essential to abolish the present system and have a cadre of Paid Secretaries recruited by a District Level Agency consisting of DistrictCollector as Chairman, representative of the Andhra Pradesh State Co-op. Bank, a representative of the Registrer of Co-op. Societies, a representative of Markfed and the President of the DCCB which would recruit, train and allot Paid Secretaries to a society. A panel of three names could be sent by the District Level Agency to the society.

On such allotment, selection from the panel and appointment will be by the society. The Paid Secretary will be a full-time employee of the society. All powers of administrative control over the society will be with the managing committee of the societee, The powers of removal dismissal will, however, vest only in the General Body of the society.

The District Level Agency could fix a suitable number of grades, say 5, among Paid Secretaries with different scale of pay based on work turnover of the society and allot Paid Secretary of an appropriate grade to the society. Work turnover would mean loan recovery plus non-credit business.

The existing Paid Secretaries will be examined by the District Level Agency and fitted into appropriate grade.

The proposal would, however, mean that there would be surplus Paid Secretaries in the sense that even after reorganisation, immediately all the Paid Secretaries might not be gainfully employed by the societies. Till such time, managerial subsidy will have to be paid by Govt. to the societies where the employment of the Paid Secretary could only be justified over a period of time and not immediately based in the existing valume of business.

Brodly assuming that after reorganisation the reorganised societies would be half the present number and keeping in View that some of the reorganised societies would be able to absorb morethan one Paid Secretary of an appropriate grade about 1500 Paid Secretaries would have to be provided for under the scheme of managerial subsidy. This assistance could be on a tapering off basis with full assistance in the first year, 2/3rds second year in the1/3rd in the third and last year. On this basis, the financial implications will be as follow.

1st year	....	Rs. 11.25 lakhs
2nd year	....	7.50 lakhs
3rd year	....	3.75 lakhs
		22.50 lakhs

This sum will also have to be given by Government to the societies as an outright subsidy.

On the administrative side, consequent upon merger of the two structures issues relating re-deployment of staff, equation of posts/categories etc., would arise. For instance, while under the long term credit structure, there is a centralised cadre administered by the Apex Land Development Bank for the staff working all PADBs, another distinct cadre exists for the employees of the APCCADB. In respect of short term structure, the employees of the DCCBs are distinct from those of the Apex Cooperative Bank except to the limited extent of a common cadre for certain key personnel of the DCCBs and Apex Bank constituted recently in 1981.

As mentioned earlier since the branches of the DCCBs and the PADBs would merge, oll those working in the new branches of the DCDBs will be Employees of the DCDB. For this purpose, options could be taken from the staff of the centralised cadre for district units and such staff would be absorbed in the new DCDBi. The surplus branch employees would as mentioned earlier be manning the reorganised primary societics. At the apex level, there would be anotner cadre for the employies of the integrated apex bank drawn from the existing employees of the APCOB and APCCADB. A detailed exercise, however will have to be taken up regarding equation of posts at the appropriate time.

While as mentioned earlier, the Committee is of the unanimous view that integration of two structures is the best possible solution, two other alternatives have also been considered. One is Functional Coordination between the two structures. The points urged in favour of functional coordination are :—

— The objectives of integration would be more or less achieved without disturbing the existing structure ;

— The farmers could approch only one source for all their credit needs. In other words, the objective of single window service whould be achieved,

— Such coordination will contribute to viability of PACS;

— PACS will get exposed and will gain experience in handling of long term credit thus paving the way for ultimate integration of two structures.

On this basis, the Committee considered various criteria for selection of primary societies for introduction of the scheme of functional coordination. It was felt that initially where there was restricted lending by PADBs and the Co-operative Central Banks were also in substantial overdues but not weak, good working societies in such areas could be taken up for introduction of the scheme of functional coordination. On this basis, select societies in the districts of Nellore, Kurnool, Nalgonda and Adilabad could be considered.

Yet another alternative would be to take up under a phased programme development of existing PACS through a definite time bound programme so that over a period of, say, 3 years, all the primary societies are made to attain viability alongwith a concurrent programme of functional coordination.

CHAPTER III

REVITALISATION OF CO-OPERATIVE MARKETING STRUCTURE :

Andhra Pradesh, a predominently agricultural State, has made rapid strides in the matter of production and productivity of almost all agricultural commodities particularly those under irrigated conditions like paddy, sugarcane, cotton, tobacco, chillies, groundnut, turmaric etc., Inspite of registering significant increases in production and productivity over the years persistent complaints are being voiced by the farming community that they have not been getting fair and remunerative pricess for their produce. Fixation of statutory minimum price for agricultural commodities and price support operations at minimum support prices are generally undertaken under the auspicies of Central Government Occasionally under special circumstances State Government agencies also take up price support operations of a marginal nature. Fair and remunerative prices above the minimum support price is determined by the market forces as agricultural commodities are traded under free trade conditions including speculations trade, farmers being left to the mercy of private trade and commission agents who manipulate prices against the interests of the farmers. The strangle hold of the private trade in agricultural processing and marketing is due to the absence of a strong of farmers organisation which would ultimately be capable of undertaking,

pooling, grading, storage processing and marketing of their produce.

The co-operative movement offers the best possible organisational set up to help the farmers maximise production and through processing and efficient marketing, secure for them the highesr possible return through the most competitive sale of their produce. Properly re-organised and restructured, they can provide an autonomous and independent organisational frame to help, development and protect the farmers interest, consistent with the development of the State as a whole. Wherever farmers have realised the potential of such institutions have come up in different parts of the country in the processing/marketing sectors.

Unfortunately the general state of affairs of the marketing co-operatives in Andhra Pradesh has left much to be desired. Presently co-operative marketing is organised in a three tier structure with the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation at the State level, District Co-operative Marketing Societies at the District level and Primary Co-op. Marketing Societies at the taluq/sub-taluq/Mandi level. There are in all 396 Primary Co-operative Morketing Societies of the Taluq/Mandi level. Of the 396 societies, 297 are territorially organised at the Taluq/Sub-Taluq/Mandi level as general puropse primary co-operative marketing societies while 99 are special single commodity co-operative marketing societies covering the same area as the general purpose marketing societies. These societies have as their members village primary credit societies and also individual farmers. Almost the entire State is covered by Primary Co-operative Marketing Societies and linked to the Primary Co-operative Credit Societies. These societies are affiliated to the District Co-operative Marketing Societies in 21 districts, there being no District Co-operative Marketing Societies in two districts of the State, viz, Visakhapatnam, and Hyderabad. The Apex State Level MARKFED is composed of the District Co-operative Marketing Societies the primary co-operative marketing societies and some Primary Co-operative Credit Societies, Rural Banks and Large Scale Service Co-operative Societies.

The present membership, share capital and business turnover of these primaries and District Co-operative Marketing Societies as on 30-6-1981 is appended in the Statements I & II, to appriciate the general state of affairs of these societies. The total annual turnover of all the primaries and District

Co-operative Marketing Societies together was less than Rs. 25.00 crores. A further analysis of the business turnover would indicate that in respect of primaries almost 2/3 rds of the turnover is accounted for by sale of agricultural requisites and consumer goods Marketing accounted for hardly 1/3 rd of the total turnover. In respect of the District Co-operative Marketing Societies almost the entire turnover is accounted for by sale of agricultural requisites and consumer goods with hardly 4 Districts Co-operative marketing Societies undertaking marketing of agricultural produce accounting for hardly Rs. 70.00 lakhs. Marketing undertaken by A. P. Markfed in 1981-82 was of the order of Rs. 6.75 crores only. It is obvious from the statements that though the territorial spread is satisfactory, their capital structure, business turnover and financial soundness do not leave much to be proud of. Only 54 Societies earned a tentative Profit of hardly Rs. 20.00 lakhs while total losses of the remaining 252 resorting societies have been tenatively assessed at over Rs. 465 lakhs. The position is particulary bad in respect of the District Co-operative Marketing Sccieties most of which lost over Rs. 3.00 crores out Rs. 4.65 crores. The financial position of the AP Markfed is also extremely unsatisfactory.

The processing infrastructure of the marketing organsations is also negligible. The number of processing units owned by the marketing co-operatives at the taluq and district level is as follows :

1.	Rice Mills	....	99
2.	Oil Mills	....	6
3.	Groundnut Decorticators	....	8
4.	Other processing units like Dal Mills, Ginning & Pressing Units	....	5

Most of these are lying unutilised or grossly under utilised. The Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation has only little to add, viz., two Groundnut Oil complexes, one rice bran oil unit, one cotton, Ginning and Pressing unit and one Animal Feed Unit. It is obvious that in a State like Andhra Pradesh which produces and supplies substantial marketable surplus of all agricultural commodities to other States, the above co-operatives organisational frame and infrastructure is incapable of marking any perceptible impact and becoming

effective instruments of farmers welfare unless it is suitably restructured reoganised and strengthered substantially. Even the little marketing activity being undertaken now is not necessarily of the members preduce. there is also hardly any linking of credit with marketing. Sales are mostly confired to local markets and not at terminal markets that too in an unprocessed form.

Apart from the above general purpose territorial marketing co-operatives, there are single commodity co-operatives in the State. In respect of the special single commodity co-operatives the position is better in the field of co-operative Sugar factories. Here there is an effective link age between the grower and the processing industry. In addition, there are a number of co-operative spinning mills of cotton growers and handloom weavers. Here, however, an effective linkage between the grower and the co-operative processing industry is yet to come into being in the absence of co-operative ginning and pressing units facilitating supply of cotton bales of growers to the co-operative spinning mills. A chain of co-operative ginning and pressing units with cotton seed extraction facilities should come up attached to all co-operative ginning mills. Recently, the State Government have decided to implement the oil seed development programme under the auspicies of the National Dairy Development Board by organising a single commodity Oil Seeds Federation on the lines of the Anand Dairy. In addition to the above there are 99 isolated field level single commodity primary co-operative marketing societies covering fruits, vegetables, tobacco etc., in the State, none of which could, however. be considered to be considered to be really successful ventures.

The future structure of Co-operative Marketing should take into consideration the nature and complexities of the agricultural commodities produced and marketed in the State. Farmers in Andhra Pradesh grow practically all kinds of agricultural commodities like Paddy, Jowar, Maize, Pulses, Chillies, Turmeric, Groundnut and other oil seeds, sugar cane, cotton, tobacco, fruits and vegetables etc. These crops can be generally categorised as those requiring no processing of single processing and those requiring sophisticated processing. Examples of the first category are paddy, pulses, chillies turmeric etc. Examples of the second category are sugar cane, cotton, groundnut, fruits, tobacco etc. It is by now well recognised that the

general purpose societies dealing in several commodities may not be able to develop the efficiency which specialisation can bring and that special single commodity societies can undertake sophisticated processing of specialised crops more efficiently thus maximising the benefits to the farmer. It is not, however, necessary to have a special society organised for each and every commodity in every part of the State. The present general purpose territorially organised marketing societies dealing in several commodities would be best suited to handle such of those commodities which require little or no processing. Special commodity processing/marketing societies may be organised in respect of specialised crops requiring sophisticated processing especially in areas of concentrated development of such a crop, wherever viable. Sophisticated grading and processing involves substantial outlay of block capital investment and special skills and professional management. A separate processing cum marketing society for special commodities would be more acceptable to financing institutions and the farmers. In Andhra Pradesh, we already have specialised single commodity co-operative processing and marketing societies for sugar cane, cotton and oil seeds. Vertically integrated single commodity co-op. marketing organisations in respect of specialised agricultural commodities requiring sophisticated processing for maximising the benefits to the farmers is increasingly receiving acceptance in various parts of the country. By virtue of inherent advantages of such organisation it is recommended that in Andhra Pradesh, we should have both general purpose territorially organised multiple general commodity co-op. Marketing set up under the Andhra Pradesh State Co-op. Marketing Federation and also single commodity marketing structure for specialised crops requiring sophisticated processing. Apart from oil seeds federation which has recently been set up the organisation of a separate co-op. set up for tobacco is recommended in view of the strangle hold of the private trade in the business, its international linkages, need for sophisticated grading & redrying within a short time of havesing etc., Such a co-op. may be organised for the area of concentration of tobacco. This will have to be organised with professional men with specialised knowledge in the field of grading and processing with grading and redrying facilities estiblished at different places. If tobacco farmers Andhra Pradesh area could be organised on sound lines, the bitter experience of the past ,could greatly be avoided Another area in which a little later single commodity co-operatives could be thought of will be in the field

of fruits in the area of concentration of mangoes, sweet lime etc., Such a co-operative could undertake establishment of Cold Storages like in the case of apples in the North and processing units. In order to avoid overlapping, it is necessary to ensure that wherever specialised co-operatives are organised that commodity should be excluded from the purview of the general purpose societies in operation in respect of that area.

This brings us to the question as to the number of tiers in which the marketing co-operatives should be organised. By and large in most of the States in the country, the general purpose co-operative marketing federation have only a two-tier structure, viz., Primary Marketing Society at the Taluq/Mandi level and the State Marketing Federation at the apex level (State level). But in Andhra Pradesh, we have a three-tier structure with primary co-operative marketing society at the taluq/mandi level, a District Co-operative Marketing society at the district level and the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Ltd., at the apex level. The general consensus which has emerged is that there is no need for a three-tier structure and that a two-tier structure wold be adequate. The need for the middle is being questioned on the ground that the district headquarters is not a channel of commercial trade and, therefore, the role of district organisation is bound to be limited and that it will be an unnecessary appendage involving extra handling cost and delay without commensurate benefits. It is argued that the apex society could as well perform the function of the district society at less cost by opening its branches at district level. Those in favour of district level organisations argue that the apex body may not find it possible to coordinate the activities directly of about 200 to 300 primary marketing societies in a State, that a district society would be able to formulate programmes of development according to the local conditions and that such a district society would have larger financial resources being, therefore, capable of outright purchases from the primaries and doing inter district trade, and undertaking processing of agricultural commodities on a large scale with resultant economy. Further district level organisation would have the advantage of close liasion with the developmental and regulatory departments at the district headquarters.

We are of the opinion that a two-tier structure is enough with the Andhra Pradesh MARKFED at its apex. In order to determine the level at which the primary tier should be organised, it would be necessary to keep in mind the area of operation,

functions and volume of business envisaged for the primary base level co-operatives. In Chapter II it has been recommended that in the reorganised credit structure the primary Agricultural Credit Society should be made a multi purpose co-operative society undertaking not only distribution of credit but also inputsupplies, supply of consumer durables and essential commodities, pledge loaning and interim storage of produce and basic functions related to the marketing like pooling, cleaning and grading, simple processing wherver possible and marketing through the marketing societies. These multi co-operatives are expected to under take a substantially higher volume of business and will cover a number of villages. Originally primary agricultural credit societies in Andhra Pradesh were very large in number. There were over 15,500 primary societies in the year 1964, each society covering one or hardly two villages and confining itself to loaning & recovery of crop loans. At that time, there were 257 primary co-op. marketing societies with about 2.2 lakh individual members and about 2.2 lakh individual members and about 8,400 primaries affiliated to it. The number of primary agricultural credit societies were brought down under the viability programme to about 6,500. It has now been recommended that these societies should be further reorganised about 3,000 viable multipurpose societies having a larger area of operation.

One view is that having regard to the larger area now proposed for the primaries and the fewer number of such societies with enlarged functions the primary tier of marketing co-operatives could be organised at the district level. This would involve the abolition of the primary marketing societies and division of its assets and liabilities among the primaries in the area and marketing the District Co-op. Marketing Society to play ihe vital role of processing and marketing for the district as a whole and to directing service & multipurpose primary socs. The Dist. Co-op. Marketing Society would then be required to have its branches at the Mandi level to service the primaries. The Dist. Co-op. Marketing Society would ensure credit and marketing tie up, undertake storage complex processing, and marketing at terminal markets on behalf of the primaries. The Dist. Co-op. Marketing Society would be required to establish large number of processing plants like Modern Rice Mills, Dal Mills etc.

The second alternative would be to have primary marketing society as at present at the taluq/mandi level and the State Apex Marketing Federation as a top tier. The multipurpose co-operatives at the village level would be affiliated to these primary co-operative marketing societies suitably reorganised wherever necessary to make them mandi based. In this model, the District Co-operative Marketing Societies most of which are moribund now with heavy accumulated losses would stand liquidated and their assets and liabilities divided amongst the primary marketing societies. Each primary co-operative marketing society would have between 8 to 12 viable multipurpose village co-operative societies. The primary marketing societies would be linked to the State Markfed at the apex. It will serve the primaries through its district offices which are already existing.

The Marketing Societies at the primary level would avoid the pitfall of being mainly an input and consumer goods supplier as it is presently and concentrate on processing and marketing of agricultural produce pooled through multipuroose co-operatives at the terminal markets with the assistance of the A. P. MARKFED. The primary marketing societies would act as wholesalers and commission agents of member societies produce and undertake processing and marketing. More complex and large processing would be undertaken by the MARKFED. The Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation would render assistance to the primary marketing societies in the marketing of agricultural commodities particularly inter state and in export trade. It would also channalise input supplies to the primary multipurpose co-operatives directly from the manufacturers.

Government have announced their decision to establish the A.P. Farmers Council at the State level consisting of farmers representatives, farmers organisations and institutions including those in cooperative sector with the objective of forecating crop prospects, input requirements, and market conditions within and outside the State, recommending crops to be grown, estimation of crop production etc. It is also envisaged that the Andhra Pradesh Farmers Council should have commodity exchange for each commodity, receiving offers of purchase and price from interding customers and offers of sale from growers and marketing societies. The informations relating to such marketing trends, which may vary seasonally or from day to day but conform to discipline worked for a whole year in

advance, should be disseminated by proper information system right upto the village level by utilising the net work of AIR and rural broadcasting system. In other words, while the forecast of prices may have been worked out for any areas, transport interruptions on account of break-downs or strikes etc., proper information conveyance could help the farmer in not transporting the stocks without such knowledge. Even purchase arrangements for the Food Corporation of India or the State Trading Corporation of India or arrangements with other State Government's groups and cartels. National marketing federation etc., could all be negotiated through the co-operative marketing system at the instance of the "Council".

A. P. Farmers Council with its commodity exchance would operate through co-operative institutions like the A. P. State Co-operative Bank the A.P. State co-operative Marketing Federation, A. P. Spinning Mills Federation and other specialised single commodity co-operative federations, which would service the farmers through its constituents all of which would be linked to the multipurpose co-operative at the village level serving as a single "Window."

Mere restructuring of co-operative marketing set up on the above lines will by itself not facilitate discharge of the substantial role now envisaged by provision of experienced professional managerial assistance and infusion of funds to discharge their outstanding liabilities to strengthen their capital base and to make them credit worthy by providing share capital requisite margins to enable them to obtain working capital for the marketing operations and block capital for establishing processing units.

If the alternative of two-tier structure with District Co-operative Marketing Societies and MARKFED is accepted, it would be necessary to revitalise the Distric Co-operative Marketing Societies by provision of about a sum of Rs. 1.5 crores to wipe out their negative net worth. The District Co-operative Marketing Societies and undertaken consignment - cum - credit sale of fertilisers on behalf of the agricultural department in the process of which a sum of Rs. 450 lakhs is overdue by the District Co-operative Marketing Societies to the Government which may have to be written off. If the second alternative of two-tier structure with primary mandi level marketing societies at the base level with Markfed at the apex is accepted, this would not be necessary. However, in either case to enable the primary level marketing societies to undertake large scale

procurement and marketing operations their share capital base will have to be strengthened by injunction of approximately an amount of Rs. 2.00 crores initially. The financial position of the A. P. MARKFED will itself have to be improved. *The accumulated losses as per the tentative proforma accounts stands at Rs. 84.34 crores which is likely to substantially increase after audit of 5 years is completed. The MARKFED is overdue to the Government substantial amounts towards refund of share capital and loans, In order to enable the MARKFED to become credit-worthy and to borrow funds for its operations a proposal has been made to the Government for rescheduling refund of the share capital and loans which Government have given to MARKFED. The Government have also to provide a sum of Rs. 157.85 lakhs towards repayment of the State Bank of India loans taken on Government guarantee for paddy procurement on Government account undertaken by the MARKFED in the years 1974 to 1977. This amount has to be repaid to be repaid to the State Bank of India, If a sum of Rs. 94 lakhs is paid to them the balance is likely to be given by them as concession. The only source of funds for MARKFED now for its operations is the fertiliser cash credit of Rs. 3.50 crores with State Co-operative Bank with Government guarantee and a letter of credit facility of Rs, 10,00 crores for the same purpose, plus margin money sanctioned by the National Co-operative Development Corporation through the State Government for processing units and marketing. Presently, the Markfed does not have any working capital for processing marketing activities. Governmeut have to provide further margin to the A. P. Markfed and the marketing societies towards margin money for working capital based on which with Government guarantee, working capital could be raised from the State Co-operative Bank or other commercial Banks. Initially a sum of Rs. 2.00 crores may be considered for sanction. In order to enable the A. P, Markfed to effectively compete with private trade, in the supply of agricultural inputs, the State Government have been requested to make available, the Government of India assistance of concessional finance for distribution of agricultural inputs through co-operatives to the extent of Rs, 3,00 crores. This may also be considered for sanction.

The above assistance would to some extent strengthen the capital base of the marketing co-operatives and the Markfed and also improve their credit worthiness which would facilitate

drawal of working capital funds from State Co-operative Bank or other Commercial Banks. It might become necessary for the Government to guarantee such working capital for processing and marketing activities.

The National Co-operative Development Corporation has schemes to provide margin money assistance to State/Regional Marketing Federation, Co-operative Marketing Societies and for revitalisation of primary co-operative marketing societies on a selctive basis. It also sanctions substantial funds to the extent of 65% of the Block cost as loans for small and medium processing units provided the State Government provides 1/3rd contribution as share capital, the balance being raised by the members. National Co-operative Development Corporation also provides assistance to construct godowns both under normal programme and World Bank Project (NCDC-II) which is under implementation in Andhra Pradesh. The State Government has also been offered assistance under NCDC-III World Bank project for storage and processing which is under the consideration of the State Government. They also provide funds for establishing cold storages etc., and for establishing Fruit and Vegetable Co-operatives and for purchase of transport vehicles. A phased programme for strengthening the co-operatives and for establishment of processing units in the co-operative sector could be undertaken by Government by earmarking the required share capital and availing NCDC assistande, for strengthening and revitalision of Co-operatives.

It is recommended that State Goverument should take maximum advantage of the National Co-operative Development Corporation Schemes by making provisions in the plan budget for availing margin money assistance for marketing, for establishing of processing units, storage facilities and cold storage etc.

CHAPTER-IV

LEGAL AND ADMINISTRATIVE FRAME WORK

In the earlier two chapters of this report, we have suggested certain alternatives for the reorganisation of the present credit and marketing structure in the co-operative sector Whatever be the structure, all co-operatives function within the legal and administrative frame work provided by the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, Rules and Bylaws of the societies made thereunder. While the basic co-oprative ideology

has remained unchanged in the last 75 years, the Act and Rules have substantially been modified from time to time. Now that we are contemplating major changes in the co-operative structure as above, we feel that at the legal frame work and bring about desirable changes which would modernise the outlook of co-operatives and give them enough freedom to be able to undertake large-scale economic activities with far greater professional and business efficiency than hitherto for the ultimate good of its members.

Historically, the co-operatives began with small agricultural credit societies in the rural areas with simple organisational structure and meagre resources, Over the years, the co-operative movement has spread into every economic activity credit, agriculture marketing, inputs, consumer articles, processing etc., With industrialisation and modernisaton, trade and business undertaken by co-operatives has become more and more complex. There is an imperative need to modify the law to suit the changing requirements of co-operative activity, while at the same time retaining enough safeguards for their proper functioning. In this regard, the following factors need to be kept in view.

Ideally, a co-operative is expected to be fully owned and run by the meMbers. But the rural areas, from where the co-operative movement has spread, did not have encugh resources to undertake large scale credit, processing or marketing activities. Thus, after indedenpence, the Government of India evolved the concept of State participation in co-operatives. While this helped in establishing large processing units like spinning mlls, sugar factories, groundnut oil refineries etc., it has also led to increasing interference by Government and its agencies in the day-to-day running of not only these processing units but even in other societies where State participation was marginal. Thus, co-operatives have now been reduced to instruments carrying out Government dictates. This needs to be rectified. However, this can become possible only when the co-operatives are able to generate enough resources of their own through share capital contributions and deposits and lessen their dependence on Government in this regard. For this, the necessary incentives through legal changes and concessions should be given for greater investments by individual members in the co-operative sector. In the last 30 years, the position regarding availability of resources in the rural areas has also undergone considerable change. While a majority of villagers may still be living at

subsistence level, there is much greater affluence among the middle level and bigger farmers. The Act should be so modified that these affluent farmers are attracted to make investments in management of the societies more attractive returns on share capital, tax incentive etc.

Another aspect which needs to be emphasised is the loyalty of members to their co-operatives. In India today, very few co-operatives enjoy loyalty of their members in the sense that the members invariably do not use their co-operative for purchase of consumer goods, agricultural inputs etc., or for sale of their agroproduce. The members merely look upon the co-operatives as instruments of Government policy and use them only when it is to their advantage and feel no compunction to disassociate themselves from the co-operative and market their produce directly or through private channels. The situation becomes even more difficult in the case of credit co-operatives where the recoveries are seriously jeoparadised on account of the absence of a firm credit and marketing tie-up. The law needs to be made more stringent to bring about grater Co-operative discipline through a system of incentives and disincentives for credit and marketing tie-up.

In the day today functioning of Co-operatives In the last 30 years, many inadequecies in the provisions of law have been exposed. Several court judgements have also interpreted the law in a manner adverse the original intent. Most of these dealt with procedures prescribed for the effiecient management of societies such as calling of general body, and board meetings, recording of minutes, removal of disqualified directors, voting procedures etc. It is recommended that keeping the court judgements in view, necessary changes may be brought about in the Act and Rules to make them more specific and unambiguous.

Presently, efficient running of the societies is left entirely to the management of the societies. Any decisions adversely affecting the interest of the society which might be taken by the management, misappropriations, other financial irregularities, non-maintenance of accounts etc, can only be tackled through long drawn-out enquiries and surcharge procedures. Practically, it has been seen that this sort of negative attitude of merely trying to punish the offender after the deed is done, is not conductive to proper functioning of the societies. Even suitable punishment becomes very difficult because of the proce-

dural delays and the Law of Evidence in judicial courts. It is necessary to provide for a quicker and more direct intervention to set things right before they get out of hand and the society suffers an irreparable loss. A more effective system of checks and balance to establish real democratic and proper functioning in the societies is necessasy. Greater responsibilities should be put on the managing committees towards maintenance of accounts, financial propriety and getting audit conducted in time with corresponding penal clauses such as supercession, surcharge and prosecution for failure to comply with these provisions. On the other hand, the Registrar's subjective discretion and unlimited authority in matters of supersession and nomination of managing committees needs to be limited to such specific contingencies as may be provided for in the law itself. This would not only give greater independece and autonomy to the societies but would also ensure that the institution of the Registrar if not abused by any in the management of societies. A corollary of the above is that officers of the Department of Co-operation who perform statutory and quasi judicial functions in respect of these societies should not work on deputation as employees of the societies as it undermines their independence and impartiality.

As mentioned above, the economic and business activites of co-operatives are becoming more and more complex. With substantial investments in processing units and large turnovers in marketing of agroproduce and inputs etc., it becomes imperative for the co-operatives to function on highly professionalised lines to ensure fair economic returns to their members. Appointment of professionally qualified personnel as Chief Executives and at other levels becomes very important. For this, not only the wage policy of the management needs to be streamlined to attract qualified professionals but certain safeguards also need to be brought in to ensure security of tenure to the professionals.

Keeping the above factors in view, the Committee suggests that suitable amendments in the Act and Rules may be brought about to specifically provide for the following :

1. Government's participation in the share capital of any co-operative society may be restricted to a small percentage-say 10 or 20% of the total paid up share capital of the society.

2. In order to ensure that political interference in the running of the societies is eliminated, holding of any political office such as membership of a Panchayat, Panchayat Samithi, Zilla Parishad or the Legislature or any other local body may be made a specific disqualification for holding any elected office in any co-operative society.

3. Ceiling on the percentage of dividend may be removed to attract more share capital. Further, holding of minimum number of shares may be made a specific qualification for holding any elected office in the society.

4. The minimum value of a share in every society may be raised to Rs. 100/- and the member's voting right may be linked to their purchasing of atleast one additional share every year.

5. Suitable incentives under the income-tax and Wealth Tax Acts may be provided to exempt such investments in co-operatives from the provisions of these Acts. Similarly, dividend received on the shares in co-operatives may be exempted from Income Tax Act.

6. Voting right in a co-operative may be made subject to conditions of purchase of inputs and supply of his agricultural produce to the co-operatives by the member to a certain minimum percentage of his total produce. Failure to transact buisiness with the society for a period of three years should be made a specific disqualification for continuing as a member. These provisions would prevent large scale induction of members immediately proceding an election.

7. The Board of Directors or Managing Committee should be made a permanent organ of the society with staggered terms of office for its members. The term of office could continue-to be 3 years but 1/3rd of the total strenth can be made to retire every year through staggered terms. This provision will obviate the need for appointment of nominated boards by the Registrar or Government except for the initial 3 years period from the date of registration.

8. The present restriction of 2 terms for membership of a committee may be removed. Similarly, the present restriction that only the President can represent a society as a delegate to

other societies may be removed. This would ensure greater interest by all the members in the functioning of the society. Further, with the primary agricultural credit societies undertaking multipurpose activities and being affiliated to several commodity federations, the need to nominate different people for different federations can be met by the removal of the present restriction.

9. A specific provision for the removal of the President through a vote of no confidence may be introduced. Similarly, a specific provision for the removal of any or all the members of the managing committee through a vote of no confidence by the general body may also be introduced. This would ensure greater responsibility of the elected directors to the General Body and of the President to the Board of Directors.

10. It should be made imperative that the General Body shall be called atleast once a year and failure to convene the General Body would attract the penal provision of automatic supersession of the Managing Committee. Similarly, the Managing Committee must be called for the minimum frequency to be prescribed and failure to convene the same would result in automatic removal of the President of the Managing Committee.

11. Even the procedure for recording the minutes of the meeting of the Managing Committee and the general body needs to be made more specific and uniform to ensure that it truly reflects the actual proceedings. Failure to follow the procedure should attract the penal clauses to be prescribed.

12. Conduct of timely audit should be made the responsibility of the managing committee and to ensure the rectification of defects pointed out in the audit report. Failure to get the audit completed in time should attract the penal provision of the supersession of the managing committee.

13. Specific procedure should be laid down for the removal of those members of the managing committee or the general body who have incurred disqualification to avoid misuse of any discretion in the enforcing of these disqualification.

14. The present provision authorising the Registrar to admit members to a co-operative society under a deeming clause should be removed.

15. The Registrar should be given suo-moto revisionary powers to annul any resolution which goes contrary to the interest of the society or the co-operative movement in general.

16. The procedure for enquiries, inspection, surcharge and prosecution should be streamlined to make them more effective and deterrent.

17. The subjective exercise of discretion by the Registrar to supersede the societies should be restricted to specific instances or infringements of specific provisions as enumerated above. Further, the provision should be made for the removal of individual members of the managing committee by the Registrar for specific defaults or intringements in addition to supersession of the managing committee as a whole.

18. The liability of members should be made unlimited or atleast proportionate to the share holding in the society. Coupled with the minimum share holding criteria for membership of the managing committee, this provision will ensure greater responsibility and liability on the members of the managing committee.

19. The Registrar and his Departmental officers shall only perform statutory and other supervisory functions like inspection, enquiries, arbitration, dis-qualification. execution petitions, audit, liquidation, surcharge and prosecutions in respect of co-operative societies and shall be prohibited by law to work as employees of the societies either during their service or even after retirement.

20, The Goverment or the Registrar shall be prohibited from cancelling or postponement of elections in the co-operative societies.

21, Even the present system of creating FR 127 posts for audit should be discontinued. These posts would be converted into rugular departmental posts according to the prescribed norms for audit of societies. The system of charging audit fee should be restructured to maximise income to Government commensurate with the work load and the payment capacity of the co-operative societies. Similarly, Government should revise the fee structure for the services rendered by the departmental officers in the discharge of their statutory duties.

22. Presently, there is excessive delegation of those statutory powers which give wide discretion to subordinate departmental officers. On the other hand certain powers which could easily be delegated in respect of certain societies are centralised. Further, certain powers are concurrently enjoyed by two different levels of officers. All this should be thoroughly re examined and suitable orders for delegation of powers and avoidance of concurrent jurisdiction/exercise of powers by departmental officers may be issued.

23. There should be certain restrictions of viability norms and territorial jurisdiction for fresh registration of societies. Only provisional registration should be granted to societies for an initial period of 0 months to a year till they achieve the viability norms.

24. While the power to appoint the Chief executive and other staff should continue to be with the managing committee of the societies, the law should enable the Registrar to prescribe staffing pattern, grades of pay and disqualifications for various categories of societies. The tenure of the Chief Executive should also be prescribed and his removal by the appointing authority should be only with the previous concent of the Registrar. This would facilitate the appointment of competent professionals restrict proliferation of staff and also provide a certain amount of security of tenure to the professional managers.

The above recommendations are by no means exhaustive and more modifications in the Act, Rules and Bylaws may become necessary. However these are a few major and important modifications which would go a long way in improving the functioning of the co-operative societies. The committee recommends that these may be agreed to in principle and the Registrar of Co-operative Societies should be given suitable directions to work out the detailed amendments to the law. It is hoped that the legal and administrative frame work envisaged above would not only eusure the financial and economic health of the individual societies but would also enable the societies to play their appointed role in the economic development of the country at the same time subserve the interest of their members.

CHAPTER - V

SUMMARY OF RECOMMENDATIONS :

If primary level co-operatives are to fulfil the role of a single window service agency catering to all the essential requirements of the farmer member, this is possible only with the reorganisation of the existing primary agricultural credit societies. The reorganised societies would have a compact area of 5 to 10 villages and a population of 10 to 20 thousands with an eventual business potential of Rs. 30 to 50 lakhs to be reached in a period of three years. On this basis, the existing number of 6562 societies will be reorganised to over 3000 really viable primary societies.

2. It is high time that the short and the long term co-operative credit structures are merged in the larger interest of the farming community and the co-operative movement itself. Legislative action will have to be taken for this purpose on the lines of the model law proposed by the Hazari Committee (RBI-1976) The financial implications of this proposal wobld be that about Rs. 30.00 crores will have to be made over to the primary societies as share capital contribution. This could be phased out over a period of three years at the rate of Rs, 10.00 crores each.

3. Managerial subsidy would also have to be given to the primary societies initially for a period of three years on a tapering off basis. This wonld be about Rs. 11.25 lakhs in the 1st year. Rs. 7.50 lakhs in the second year and Rs. 3.75 lakhs in the third year.

4. There should be a major overhaul in the present system of manning the primary societies by full time professional executives. For this purpose, while the recruitment and training of the Managers would be done by the District Level Agency, the appointment of the Manager of the society would be by the society itself. The secretary will have to be fully accountable to the society.

5, The proposed marketing structure would have 2-tires with DCMS at the intermediate level and the MARKFED at the apex. The reorganised primary societies would be affiliated to the DCMS. For revitalisation of the DCMS, about Rs. 1.50 crores would be necessary besides writing off of a sum of Rs. 4.50 crores being the overdues by the DCMS to Government

as a result of DCMS undertaking sale of fertilisers on consignment-cum-trade basis on behalf of the Department of Agriculture.

Yet another alternative is a two-tier marketing structure with the primary mandi level marketing society at the base level and MARKFED at the apex. Even here, since the share capital base of primary societies will have to be strengthened, a sum of Rs. 2.00 crores will have to be made available by Government for strengthening the equity base of these societies. This is besides the support needed to strengthen MARKFED to enable it to effectively fulfil its new role.

6. Concurrent changes in the Co-operative Law would also be necessary to freed the co-operatives from undue Government interference attract investments in Co-operatives through a system of incentives and also simplify and rationalise the regulatory measures relating to enquiries, surcharge, audit etc.

—[]—

ANNEXURE—A

THE ANDHRA PRADESH CO-OPERATIVE BANK LTD.. HYDERABAD.

Statement showing Central Bankwise particulars on the following items an on 30-6-82

(Rs. in lakhs)

	Name of the Central Co-op. Bank	Total of share capital, Reserve Fund and other reserves	Over dues over 3 years	Surplus	Deficits	Estimated Bad and doubtful debts	BDR+Spl. BDR	Surplus	Deficit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Srikakulam	151.02	62.00	89.02	—	38.41	9.52	—	28.89
2.	Vizianagaram	197.02	56.02	141.00	—	36.88	17.88	—	19.00
3.	Kakinada	116.00	10.59	105.41	—	32.26	12.14	—	20.12
4.	Ramachandrapuram	94.66	3.05	91.61	—	17.09	18.00	0.91	—
5.	Sreekonaseema	151.13	1.85	149.28	—	8.67	11.92	3.25	—
6.	Rajahmundry	163.85	6.84	157.01	—	18.49	20.29	1.80	—
7.	Eluru	258.20	27.27	230.93	—	47.13	28.69	—	18.44
8.	Vijayawada	195.60	25.00	170.60	—	25.24	8.72	—	16.52
9.	Krishna	232.48	10.57	221.91	—	36.07	13.88	—	22.19
10.	Guntur	302.46	28.29	274.17	—	56.82	26.17	—	30.65

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11.	Prakssam	236.82	29.46	207.36	—	44.84	37.31	—	7.53
12.	Nellore	173.92	40.80	133.12	—	19.34	51.50	32.16	—
13.	Cuddapah	181.27	49.74	131.53	—	57.05	55.81	—	1·24
14.	Kurnool	157.12	46.61	110.51		75.62	17.90	—	57.72
15.	Anantapur	124.57	85.62	•38.95	—	51.94	3.56	—	48.38
16.	Chittoor	183.03	72.61	110.42	—	47.27	11.34	—	35.93
17.	Adilabad	202.30	122.98	79.32	—	19.38	16.79	—	2.59
18.	Bhongir	119.92	33.13	86.79	—	11.19	8.41	—	2.78
19.	Hyderabad	299.21	98.98	200.23	—	157.04	55.76	....	101.28
20.	Karimnagar	339.02	33.39	305.63	—	22.25	14.44	—	7.81
21.	Khammam	331.76	116.27	215.49	—	27.49	33.77	6.28	—
22.	Mahabubnagar	97.92	94.61	3.31	—	48.60	12.46	—	36.14
23.	Medak	145.24	61.78	83.46	—	21.74	8.84	—	12.90
24.	Nalgonda	229.49	56.02	173.47	—	40.34	22.31	—	18.03
25.	Nizamabad	355.01	41.44	313.57	—	52.81	24.47	—	28.34
26.	Warangal	270.46	22.08	248.38	—	69.92	28.27	—	41.65
27.	Visakhapatnam	191.33	9.45	181.88	—	22.25	10.99	—	11.26
	Total	5500.81	1246.45	4254.36	—	1106.13	581.14	44.40	569.39

ANNEXURE-B

THE ANDHRA PRADESH STATE CO-OPERATIVE BANK LTD.,

TROOP BAZAR : HYDERABAD-500 001

Information Relating to PACS : 30-6-1982 (Rs. in lakhs)

Sl. No.	Name of the Central Bank	Overdues	Owned funds	Overdues in exces of owned funds	Bad & doubtful debits	BDR Spl. EDR	Deficit in BDR
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Srikakulam	18.02	6.92	11.10	8.63	0.11	8.52
2.	Vizianagaram	29.72	11.87	17.85	17.84	0.38	17.46
3.	Kakinada	10.97	4.11	6.86	2.94	0.03	2.91
4.	Ramachandrapuram	17.48	6.26	11.22	13.24	0.23	13.01
5.	Sreekonaseema	3.54	—	3.54	3.54	—	3.54
6.	Rajahmundry	29.42	10.49	18.93	1.82	0.92	0.90
7.	Eluru	24.44	12.17	12.27	4.89	0.28	4.61
8.	Vijayawada	15.19	3.46	11.73	4.10	0.19	3.91
9.	Krishna	263.44	171.83	91.61	18.28	6.16	12.12
10.	Guntur	69.16	11.76	57.40	29.63	0.09	29.54

1	2	3	4	5	6	7	8
11.	Prakasam	474.66	165.22	309.44	44.30	0.71	43.59
12.	Nellore	30.00	12.11	17.89	19.09	0.05	19.04
13.	Cuddapah	36.29	21.01	15.28	15.28	0.16	15.12
14.	Kurnool	62.76	14.58	48.18	48.18	0.18	48.00
15.	Anantapur	183.82	80.53	103.29	36.99	3.49	33.50
16.	Chittoor	65.61	18.98	46,63	12.02	0,92	11.10
17.	Adilabad	478.82	138.05	340,77	31.58	0.31	31.27
18.	Bhongir	194.19	49.23	144.96	7.03	3.80	3.23
19.	Hyderabad	114 25	26.39	87 86	100,74	1.03	99,71
20.	Karimnagar	689.13	150,08	539.05	7,18	1.95	5.20
21.	Khammam	382.87	167.22	215,65	18.77	8.47	10,30
22.	Mahabubnagar	63.05	25,48	37.57	37.56	—	37,56
23.	Medak	11,78	3,37	8.41	8.41	—	8,41
24.	Nalgonda	95.93	32.22	63.71	32.01	0.96	30.05
25.	Nizamabad	263.95	156.23	107.72	43.29	4.00	39.29
26.	Warangal	580.34	119.24	461.10	46.47	2.08	44.39
27.	Visakhapatnam	18.73	15.52	3.21	6.13	—	6.13
	Total :	4227.56	1434.33	2793.24	619.94	36.50	583.44

STATEMENT—I

PARTICULAR OF P. C. M. S.

(Rs. in lakhs)

District	No. of Members					Paid of Share Capital				Total amount borrowed during the year	Outstanding at the end of the year
	No. of Socs.	Govt.	Socs.	Individuals	Total	Govt.	Members	Individuals	Total		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Srikakulam	8	8	350	5589	5947	4.30	0.10	2.09	6.49	—	7.20
2. Vijayanagaram	4	4	363	2893	3269	2.43	0.59	0.20	3.22	—	1.92
3. Visakhapatnam	8	4	220	28544	28768	0.96	0.07	12.06	13.09	—	3.53
4. East Godavari	41	22	436	52099	52557	11.11	0.17	9.96	21.24	6.05	6.83
5. West Godavari	8	5	268	6629	6902	2.46	0.49	3.55	7.50	5.10	7.08
6. Krishna	38	16	477	11605	12098	11.04	1.12	4.79	16.05	Nil	9.17
7. Guntur	78	56	1833	16485	18374	15.11	8.05	10.84	33.60	14.05	7.70
8. Ongole	45	—	429	21020	21449	7.69	0.28	1.47	22.68	0.54	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9. Nellore	19	8	193	4026	4227	5.96	0.09	2.18	8.23	Nil	820
10. Kurnool	14	12	337	11156	10504	0.04	0.24	4.22	15.80	1.20	13.49
11, Chittoor	15	14	534	8066	8614	75.00	59.20	39.70	173.90	4,09	4.01
12. Cuddapah	11	9	418	7601	8028	1.90	0.30	0.93	3.13	2.01	6.67
13. Anantapur	11	5	367	6953	7325	4.22	0.20	1.55	5.97	23.50	10.92
14. Hyderabad					Nil						
15. Nalgonda	7	7	788	20438	21233	10.39	0,17	6.78	17.34	22.64	—
16. Warangal	5	4	284	8694	8982	5.78	0.16	2 28	8.22	3.91	5.83
17. Khammam	29	10	279	8273	8562	7.73	0.51	2.16	10.39	0.21	0.21
18. Mahaboobnagar	13	11	401	10426	10838	9.42	1.78	6.67	17.87	1.20	27.67
19. Karimnagar	7	7	804	21319	22130	8.27	1.16	3.29	11.72	—	12.82
20. Adilabad	11	4	218	2240	4462	0.65	0.08	1.52	2.25	1.14	2.62
21. Nizamabad	7	7	481	28162	28650	13·34	1.13	5.39	19.86	8.66	10.54
22, Medak	9	8	922	5166	6147	1.21	0.09	2.02	3.32	1.00	7.40
23. Rangaredy	8	8	336	6041	6385	5.49	0.20	1.75	7.44	9.93	5.91
Total	396		10738	293375	306451	204.50	75.18	125.40	430.21	105.23	200.72

Total Number of PCMS (including Special commodity) — 396

99 Marketing Societies Of which, No. of Socs dormant — 232

STATEMENT-I—(Contd,)

Sl. No.	District	Outstanding over dues (if any)	Loans		Purchases made by the Sccs.				Sales On own Account			
			Outstanding at the end of the year	of the over dues	Agrl. produce	Agrl. requisites	Cons. goods	Total	Agrl. produce	Agrl. requi-sites	Consr. goods	Total
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1.	Srikakulam	7.56	0.66	0.66	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Vijayanagaram	1.92	0.002	0.002	—	—	0.25	0.25	—	—	0.25	0.25
3.	Visakhapatnam	3.92	2.69	2.69	178.46	14.07	7.01	190.54	8.04	12.25	6.38	26.67
4.	East Godavari	4.96	6.41	2.36	13.03	3.73	25.38	42.14	9.87	5.92	26.11	41.90
5.	West Godavari	1.03	0.15	0.16	0.05	18.40	59.09	77.49	—	18.03	61.90	79.93
6.	Krishna	8.30	1.76	1.76	—	1.24	2.45	11.69	—	8.75	5.58	14.43
7.	Guntur	16.58	—	—	—	22.67	57.21	79.88	—	22.95	60.67	83.61
8.	Ongole	—	4.41	4.41	—	66.14	3.83	69.97	—	59.47	2.35	61.82
9.	Nellore	8.13	0.92	0.92	—	3.75	13.08	16.83	—	3.66	13.75	17.41

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
10. Kurnool	12,14	2.36	2.36	—	41.01	....	41.01	....	26.29	....	26.29
11. Chittoor	43.03	5.05	5.05	—	0.03	3.08	4.01	....	0.04	2.00	2.04
12. Cuddaph	6.67	0.95	0.95	—	....	1.87	1.87	0.07	....	1.14	1.21
13. Anantapur	8.15	1,00	1,00	...	—	71.07	71.07	....	0.001	41.10	41.11
14. Hyderabad				Nil							
15. Nalgonda	12.29	—	—	8.07	18.74	81.05	107.86	6.59	25.74	93,95	126.28
16. Warangal	5-83	—	—	30.36	10.77	53,93	95.06	....	1.91	5.41	7.32
17. Khammam	—	0,63	0,61	—	....	7.04	7.04	....	0.63	4.30	4.93
18. Mahaboobnagar	23,75	—	—	0,38	6.36	8.84	15.58	0,41	2.56	18.56	21.53
19. Krimnagar	12.30	—	—	....	4.00	0.60	4.60	....	....	0.45	0.45
20. Adilabad	2.62	1.02	1,26	....	7.68	17,01	24.69	....	8.02	15.87	23.89
21. Nizamabad	0.66	—	—	12.59	53.88	19.71	86.18	9.88	57 67	34·59	102.14
22. Medak	7.40	1.13	1.13	—	—	36.46	36.46	....	3.86	17.84	21.70
24. Rangareddy	5.91	0,35	....	47.91	4,26	9.15	61.32	4,50	5.84	5.39	15 73
Total	192.52	30.10	25.32	290.85	276.73	478.06	1054.04	39.36	263·59	417.59	720.54

STATEMENT-I — (Contd.)

Sl. No.	District	Sales as Agents				Working on Nos.		Profit	Loss
		Agrl. produce	Agrl. requisites	Cons, goods	Total	P	L		
		24	25	26	27	28	29	30	31
1.	Srikakulam	....	....	....	....	....	8	....	6.11
2.	Vijayanagram	....	....	....	....	....	4	Not furnished	
3.	Visakhapatnam	178.27	....	....	178.37	1	7	0.24	5.71
4.	East Godavari	....	....	....	....	2	31	1.26	23.36
5.	West Godavari	....	69.95	5.68	75.63	1	7	....	2.60
6.	Krishna	....	....	....	....	....	20	....	16.57
7.	Cuntur	....	....	....	....	17	27	4.60	6.32
8.	Ongole	....	0.51	0.99	1.50	14	24	5.12	5.41
9.	Nellore	....	....	....	....	5	10	0,15	8,49

	24	25	26	27	28	29	30	31
10. Kurnool	....	....	....	....	1	10	0.34	15.61
11. Chittoor	....	....	....	....	....	15	....	13.80
12. Cuddapah	....	....	....	....	1	11	0.01	2.212
13. Anantapur	....	....	....	....	2	10	0.008	14.48
14. Hyderabad	Nil							
15. Nalgonda	....	....	....	....	....	7	0.41	6.32
16. Warangal	30.20	10.49	48.65	89.34	....	4	....	6.24
17. Khammam	....	....	....	....	1	4	0.15	0.77
18. Mahaboobnagar	....	....	....	....	1	12	0.06	15.75
19. Karimnagar	....	....	0.15	0.15	1	....	N.F.	
20. Adilabad	....	....	0.25	0.25	2	7	1.33	4.51
21. Nizamabad	....	....	....	....	1	6	N. F.	
22. Medak	....	....	35.04	35.08	1	4	0.02	1.44
23. Rangareddy	47.61	....	....	47.91	1	7	N. F.	
Total	256.48	80.95	90.76	428.19	52	235	13.77	155.70

STATEMENT—II

PARTICULARS OF D. C. M. S. AS ON 30-6 1981

(Rs. in lakhs)

Sl.No.	District	No. of Members					Paid of Share Capital				Total amount borrowed during the year	Outstanding at the end of the year
		No. of Socs.	Govt.	Socs.	Individuals	Total	Govt.	Members	Individuals	Total		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Srikakulam	1	1	278	3	282	29.37	1.63	0.01	31.00	—	13.89
2.	Vizianagaram	1	1	132	81	214	1.95	0.51	0.08	2.54	—	14.72
3.	Visakhapatnam		Nil					Nil				Nil
4.	East Godavari					Under liquidation						
5.	West Godavari	1	1	316	258	575	1.18	3.41	0.13	4.72	39.37	6.14
6.	Krishna	1	1	524	315	840	9.29	0.68	0.34	10.31	—	1.01
7.	Guntur	1	—	821	214	1035	Nil	1.48	0.43	1.91	—	—
8.	Ongole	1	1	191	—	192	1.50	0.83	—	2.33	—	—
9.	Nellore	1	1	329	630	960	3.27	0.52	0.38	4.17	0.31	16.33
10.	Kurnool	1	1	275	283	559	2.76	0 40	0.16	3.32	6.20	2.64
11.	Chittoor	1	1	494	123	618	121.50	52.50	15.70	189.40	—	278 30
12,	Cuddaph	1	1	465	146	612	2,59	0.72	0,12	3.43	2.00	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
13.	Anantapur	1	1	210	76	287	4.56	0.55	0.19	5.30	1.79	4.84
14.	Hyderabad			Nil								
15.	Nalgonda	1	1	140	—	141	5.01	0.76	—	5.77	Nil	9.25
16.	Warangal	1	1	222	—	223	3.76	0.40	Nil	4.16	14.85	1.82
17.	Khammam	1	1	250	100	351	3.94	0.42	0.08	4.44	—	—
18.	Mahabubnagar	1	1	189	—	190	2.06	0.41	—	3.47	—	35.78
19.	Karimnagar	1	1	286	—	286	2.80	0.62	—	3.42	—	0.85
20.	Adilabad	1	1	194	—	195	0.76	0.34	—	1.10	—	16.05
21.	Nizamabad	1	1	195	—	196	2.22	1.63	—	3.85	3.96	3.96
22.	Medak	1	1	365	—	366	7.85	0.43	—	8.28	—	8.28
23.	Ranga Reddy	1	1	288	—	289	0.45	0.54	—	0.99	—	4.89
	DCMS Total	20		6164	2229	8411	206.87	68.78	17.61	293.91	68.48	418.84
	CMS Total	396		10738	293375	306451	204.50	75.18	125.40	430.21	105.23	200.72
	Grand Total	416		16902	295604	314862	411.32	143.96	143.01	724.12	173.71	619.56

STATEMENT-II—(Contd.)

Sl. No.	District	Of the outstanding over dues (if any)	Outstanding at the end of the year	Of this overdues	Purchases made by the Society			
					Agricultural Produce	Agricultural requisites	Cons. goods	Total
		14	15	16	17	18	19	20
1.	Srikakulam	13.88	2.06	2.06	25.05	—	51.46	76.51
2.	Vijayanagaram	14.47	—	—	—	0.18	9.93	10.11
3.	Visakhapatnam	—	—	—	—	—	—	—
4.	East Godavari	—	Under liquidaton		—	—	—	—
5.	West Godavari	—	—	—	—	66.09	17.11	83.20
6.	Krishna	1.10	2.17	2.17	—	54.71	4.37	59.08
7.	Guntur	—	—	—	—	118.15	25.66	143.81
8.	Ongole	—	—	—	10.16	10.16	1.49	11.65
9.	Nellore	16.33	—	—	—	9.30	2.14	11.44
10.	Kurnool	—	—	2.24	—	143.13	15.33	158.46

	14	15	16	17	18	19	20
11. Chittoor	278.30	—	—	26.00	180.00	—	206.00
12. Cuddapah	—	—	—	—	—	19.20	19.20
13. Anantapur	4.84	7.29	7.29	—	—	31.68	31.68
14. Hyderabad							
15. Nalgonda	9.25	22.46	22.46	—	—	1.71	1.71
16. Warangal	—	—	—	4.14	36.81	71.60	112.55
17. Khammam	—	0.20	N.F.	—	—	2.70	2.70
18. Mahabubnagar	33.95	41.45	41.45	—	—	0.60	0.60
19. Karimnagar	0.85	—	—	—	121.12	11.51	132.63
20. Adilabad	—	—	—	—	19.51	—	19.51
21. Nizamabad	—	—	—	—	87.78	0.60	88.38
22. Medak	0.64	—	N.F.	—	—	2.50	2.50
23. Rangareddy	4.89	0.78	6.78	—	6.91	3.91	10.82
DCMS Total	378.50	76.41	78.45	65.35	853.85	273.50	1182.54
CMS Total	192.52	30.10	25.32	220.85	276.73	478.06	1054.04
Grand Total	571.02	106.51	103.77	356.20	1130.58	751.56	2236.58

STATEMENT II — (Cond).

	Sales on own account				As Agents				Working as			
	Own Agrl. Produce	Agricultural Produce	Cons goods	Total produce	Agricultural Produce	Agricultural requisites	Cons. goods	Total	Profit	Loss	Profit	Loss
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1. Srikakulam	686	0.33	53.18	60.37	18.96	....	....	18,96	....	1	....	90.89
2. Vizianagarm	....	0.19	11.04	11.23	....	....	....	....	....	1	....	2.20
3. Visakhapatnam	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
4. East Godavari	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5. West Godavari	....	59.32	16.46	75.78	....	....	....	....	....	1	....	3.11
6. Krishna	....	54.08	4.92	59.00	....	....	....	....	....	1	....	64.80
7. Guntur	....	119.28	23.85	143.12	....	....	228.98	228.98	1	....	4.40	....
8. Ongole	....	9.87	1,10	10.97	....	....	....	....	....	1	....	1.22
9. Nellore	....	9.53	2.56	11.90	....	....	....	....	....	....	....	34.98

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
10. Kurnool	....	48.59	13.98	62.77	....	....	....	....	....	1	....	0.86
11. Chittoor	42.00	140.00	65.00	247.00	....	....	....	....	....	1	....	14.50
12. Cuddapah	0.10	....	20.38	20.48	....	....	....	....	....	1	....	26.31
13. Anantapur	....	....	32.36	32.36	....	....	....	....	....	....	....	....
14. Hyderabad		Nil										
15. Nalgonda	....	....	1.74	1.74	....	....	....	....	....	1	....	34.08
16. Warangal	1.35	37.61	77.99	116.95	....	....	....	....	....	1	....	48.63
17. Khamam	2.70	....	....	3.13	3.13	....	....	....	....	....	....	N. F.
18. Mahabubnagar	....	....	0.60	0.60	....	....	....	....	....	1	....	....
19. Krimnagar	....	122.72	13.66	136.38	....	....	....	....	....	1	....	53.87
20. Adilabad	....	16.97	....	16.97	....	....	....	....	....	1	....	15.58
21. Nizamabad	....	88.33	0.60	88.93	....	....	....	....	....	1	....	N. F.
22. Medak	....	....	2.86	2.86	....	....	....	....	1	....	....	N. F.
23. R. Reddy	....	7.62	3.38	11.00	....	....	....	....	....	....	1.09	....
DCMS Total	50.31	714.44	348.78	1068.53	18.96	....	228.98	247.94	2	17	5.49	309.91
CMS Total	39.36	263.59	417.59	720.54	256.48	80.95	90.76	428.19	52	235	13.77	155.70
Grand Total	89.67	978.03	766.37	1789.07	275.44	80.95	399.74	676.13	54	252	19.26	465.61

శ్రీ ఆర్. చంగారెడ్డి :- మోహన్‌కందాగారు సభ్యులుగావున్న అధికారుల బృందము పంపినటువంటి నివేదిక ప్రభుత్వానికి అందిందన్నారు. స్వల్పకాలిక దీర్ఘకాలిక పరపతులను ఏకం చేయాలి అని సిఫారసు చేశారన్నారు. అది ఎప్పుడు అమలులోనికి వస్తుంది? మీరు ఎన్నికలు ఎప్పుడు పెడుతున్నారు? ఎన్నికలు ముందు ఈ సిఫారసులు ఆమలులోనికి వస్తుందా ? ఏ తేదినుండి అమలులోనికి వస్తాయి ?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :- ఇందులో రెండు కేటగిరీస్ ఉన్నాయి. సింగిల్ విండో సిస్టముకు సంబంధించి రికమెండేషను చేయడం జరిగింది. సింగిల్ విండో సిస్టముకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, రిజర్వు బ్యాంకు పంపించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వములో ముఖ్యమంత్రిగారు పర్స్యూ చేస్తున్నారు. 31-7-1985 వ తేదీన ప్రెషర్‌గా కమిటీ ఏర్పాటుచేసి రెండు జిల్లాలు ప్రాతిపదికగా తీసుకుని ముందు చూడవల సిందిగా, దానిని స్టడీ చేయవలసిందిగా ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. సింగిల్ సిస్టము అనేది ఎప్పుడు అమలులోనికి వచ్చేది అనే విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వముమీద ఆధారపడి వుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎప్రూవ్ చేయగానే దానిని అమలు చేయడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా ఉంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- కేంద్ర ప్రభుత్వము రెండు జిల్లాలు తీసుకుని ఎగ్జామిన్ చేయమని చెప్పింది అని అన్నారు...

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- కేంద్ర ప్రభుత్వము రెండు జిల్లాలు తీసుకుని ఎగ్జామిన్ చేయమని చెప్పలేదు. రెండు జిల్లాలు తీసుకుని అందులో ఉండేటువంటి లీగల్ ఇంప్లి కేషన్సుగాని, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సైడు ఏమి ఇబ్బందులు ఉంటాయో స్టడీ చేయవలసిందిగా కమిటీని వేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- ఎన్నికలు ముందు జరుపుతారా?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :- సింగిల్ విండో సిస్టమువస్తేగాని స్టేట్ కో-ఆపరేటివ్ సిస్టము రీ ఆర్గనైజ్ చేయడానికి వీలులేదు. దీనికి ఒకసారి, దానికి ఒకసారి ఎన్నికలు పెట్టడం ఖర్చుతోకూడిన పని. సింగిల్ విండో సిస్టము రాగానే ఎన్నికలు జరపడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ రోజున కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌కు సంబంధించిన బిల్లు చర్చకు రాబోతున్నది. ఆ చర్చలో మీరు పాల్గొని మీ సందేహాలు తీర్చుకోవచ్చు.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- సింగిల్ విండో సిస్టము రాలేదు అంటున్నారు. అప్పటి దాకా ఎలక్షన్సు జరపరా ?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :- సింగిల్ విండో సిస్టముకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వము నుంచి వచ్చేవరకు ఎలక్షన్సు జరగవు. రెండవ కేటగిరీకి అక్టోబరు 6, 19 తేదీలలో ఎలక్షన్సు జరుగుతాయి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :- కమిటీ రిపోర్టువచ్చి ఎన్ని రోజులైనది? స్టేట్ గవర్నమెంట్ దానిని ఎప్పుడు అమలులో పెడతారు.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- 1983 సంవత్సరములో వచ్చింది. స్టేట్ గవర్నమెంటు దానిని ఎప్రూవ్‌చేసి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎప్రూవల్‌కు పంపించడం జరిగింది. ఇది స్టేటు లిస్టులో ఉన్నప్పటికి కేంద్ర ప్రభుత్వమునుంచి ఎక్కువ డబ్బు వస్తున్న కారణంగా, దీనిని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎప్రూవల్‌కు పంపడం జరిగింది. ఆ బిల్ గురించి ఈ రోజున సభలో చర్చకు రాబోతున్నది. చర్చకు వచ్చినప్పుడు సభ్యులు అన్ని విషయాలు మాట్లాడవచ్చును. నేను జవాబు యిస్తాను.

డా॥ వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- (పులివెందల) పెయిడ్ సెక్రటరీస్ కేడర్‌ను తీసివేస్తున్నారా? తీసివేసే వారిని మేనేజర్సుగా తయారు చేస్తున్నారా? లేక వారిని ఇంటికి పంపించుతున్నారా?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :- పెయిడ్ సెక్రటరీస్ పోస్టులు ఎబాలిష్ చేయడం జరిగింది. కీ పోస్టుగా మేనేజరు కేడరును పెడితే బాగుంటుందని అనుకున్నాము. ఈరోజున దీనికి సంబంధించిన బిల్లు ఈ సభలో చర్చకు రాబోతున్నది. సభ్యులు దానిమీద పూర్ణంగా చర్చించవచ్చును. పెయిడ్ సెక్రటరీస్‌కు సంబంధించి అప్పుడు వారితో మాట్లాడాము. వారిలో సుదీర్ఘంగా చర్చలు జరిపాము. ఆ పోస్టులు రిట్రెంచ్ చేయవచ్చునని వారు ఒప్పుకుంటూ ప్రభుత్వానికి వారికి మధ్యన ఒక ఎగ్రిమెంటు కుదిరింది. ఆ కేడరును ఎబాలిష్ చేయడం జరిగింది.

డా॥ వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- వారిని రిట్రెంచ్‌చేసి ఇంటికి పంపుతున్నారా? లేదా?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :- రిట్రెంచ్‌మెంటుచేసే ప్రశ్నేలేదు.

Restrictions on Mechannised Boats

24—

*492-Q—Sri T. S. L. Naikar (Sampara): Will the Minister for Agriculture and Animal Husbandary be pleased to state

(a) whether there are any restrictions on Fisherman who had Mechanised boats to fish only beyond 10 km. from sea coast.

(b) if so, whether it is also a fact that the fisherman with mechanised boats are also fishing within 1 to 2 kms. distance from the Sea Shore : and

(c) the action taken by the Government against the fishermen using Mechanised Boats for violating the orders ?

వ్యవసాయ, పశుసంవర్ధక శాఖామాత్యులు తరపున (హోం శాఖామాత్యులు) శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :-

(ఎ) అవునండీ.

(బి) అవునండీ. అప్పుడప్పుడు చేపలు పట్టుకొంటున్నారు.

(సి) దుండగము మొదలగు వాటికి సంబంధించిన మామూలు దండన నిబంధనల క్రింద ఆ విధంగా మరపడవలతో చేపలుపట్టినవారిపై కఠినచర్య తీసుకోవలసిందిగా పోలీసు డైరెక్టరు జనరలుకు, కోస్తాజిల్లాల కలెక్టర్లు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లకు ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ టి. యస్. ఎస్. నాయకర్ :- మరపడవలు కలిగివున్న మత్స్యకారులు సముద్రతీరం నుండి 10 కి.మీ. అవల మాత్రమే చేపలు పట్టాలనే ఆంక్షలు ఉన్నాయా అంటే మంత్రివర్యులు ఆంక్షలు ఉన్నాయని సమాధానం చెబుతున్నారు. చిన్న మత్స్యకారులు పరిస్థితులు ఏ విధంగా ఉంటున్నదో తమరికి తెలుసు. ఈ చట్టమునుల్లంఘించిన వారిని అంటే మర పడవలు కలిగిన యాజమానులను మీ డిపార్టుమెంటు ద్వారా ఇప్పటికి ఎంతమందిని పట్టుకున్నారు ? ఎంతమంది మీద కేసులు పెట్టినారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- సన్నకారు, బీద మత్స్యకారులు కంట్రీబోట్సు ఉండడము వలన వారికి నష్టము కలుగుతుందనే ఉద్దేశ్యముతో 10 కి. మీ. లోపల మర పడవలు రాకూడదనే నిబంధనలు పెట్టడం జరిగింది.

10 కి.మీ. లోపల వారు వచ్చినందున చిన్నపడవలు నడుపుకునే వారికి నష్టము జరుగుచున్నది. ఆర్. డి. ఓ. స్థాయిలో మరపడవల పెద్దమనుషులు, ముగ్గురు మామూలు నావల కార్మికులు ముగ్గురను కలిపి ఒక కమిటీని వేశాము. ఏమైనా మామూలు నావల కార్మికులకు యిబ్బందులు కలిగినప్పుడు ఎప్పటికప్పుడు వాటిని ఆర్బిట్రేషన్ చేసి నష్ట పరిహారముగా వాళ్ళకు డబ్బులు యిప్పిస్తున్నాం. మరపడవల వారు 10 కి.మీ. ఇవతలకు వచ్చిన సందర్భాలను పురస్కరించుకొని 76 కేసులు రాగా, వాటిలో 65 కేసులు సెటిల్ చేసి నష్టపరిహారం యిచ్చాము. సభ్యుల ఆవేదన అర్థము చేసుకొని, చాలా విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చిన తరువాత, ప్రభుత్వము వాటిని పరిశీలించి, ఒక

బిల్లును ప్రవేశపెట్టాలనని తలంచినది. ఈ విధంగా సామాన్య మత్స్య కార్మికుల ఆశ రాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారికి రక్షణ కల్పించడానికి సకల ప్రయత్నాలు ప్రభుత్వము చేస్తున్నది.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- ప్రభుత్వము మత్స్య కార్మికుల ప్రయోజనం కొరకు ఒక చట్టాన్ని తేబోతున్నదని అన్నారు. అది తెచ్చేముందు ఒకసారి ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ మెరైన్ ఇంజనీర్సుతో సంప్రదిస్తే మంచిది, ఏ లోతులో ఏ రకమైన చేపలు దొరుకుతాయో వారి నుండి ఒక సైంటిఫిక్ సలహాను తీసుకోవడం. మరియు, ఏ బేసిస్ మీద ఈ 10 కి.మీ. ఇవతలకు మరపడవల వారు రాకూడదనే నిర్ణయం తీసుకున్నారో దానిపై కూడా ఇంజనీర్ల సలహా తీసుకుంటే మంచిది. ప్రభుత్వమొక జి. ఓ. ఇష్యూ చేస్తే అది అమలు కాకపోతే ప్రభుత్వానికి అవమానకరం. అక్కడ ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్‌ని పెట్టాలి. ఎర్రింగ్ మరపడవల వారిపై చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ మెరైన్ ఇంజనీర్సుతో గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా తప్పకుండా సంప్రతిస్తాము. 10 కి.మీ, లకు ఇవతల మరపడవల వారు రాకూడదనే నిబంధన పెట్టడంలో వుద్దేశమేమిటంటే చిన్న పడవల వారి నుండి ఎలాంటి యిబ్బంది కలుగకుండా వుండాలనే వుద్దేశంతో వారిని రక్షించడానికి ప్రభుత్వము జి. ఓ. 168 ఎఫ్. ఎండ్. ఆర్. డి. తేది 16-6-83 న ఇష్యూ చేయడం, అప్పుడే ఆర్.డి.ఓ. అధ్యక్షతన కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. 65 కేసులు సెటిల్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా సభ్యులు సూచనలిస్తే పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి :- బంగాళా ఖాతములో ఎగుమతులకు అవకాశమున్న "తునాపిట్టి" ఎక్కువగా లభ్యమవుతున్నదని తెలుస్తున్నది. దానికి కాకినాడలో భారీఎత్తున పడవల నిర్మాణ కార్యక్రమం చేపట్టుతున్నారు. ఈ విషయంలో చట్టాలలో మార్పు చేస్తే మరపడవలవారు గాని యింకొకరుగానీ ఎక్స్‌ఫోర్టు ఓరియంటెడ్ చేపలకు చట్టములో మార్పు తెస్తారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఇవన్నీ కన్సిడరేషన్‌లోకి తీసుకొంటాము. సీషోర్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్‌ని కూడా మన ప్రభుత్వము ప్రకటించింది. నదితీరాలను రక్షించుకొని, వాటి సంపాదనను అక్కడున్న ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా ఒక డెవలెప్‌మెంట్ అథారిటీని ప్రభుత్వము నియమించింది. అయితే ఏదయితే పరిశీలనలో ఉందో ఆ శాఖకు సంబంధించిన బిల్లును తీసుకొని వచ్చినప్పుడు ఇవన్నీ దృష్టిలో వుంచు కొని చర్యలు తీసుకొంటాము.

ESTABLISHMENT OF POLICE STATIONS

25—

* 130-Q—Sarvasri V, Rambhupal Chowdary (Kurnool :- and D. Chinna Malliah:- Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to establish new Police Stations in the State; and

(b) whether there are any guidelines for establishing new Police Stations, if so, what are they. and the expenditure involved for establishing a Police Station ?

హోం శాఖామంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు) :-

ఎ) అవునండీ.

బి) ఇటీవల రాష్ట్రములో ఏర్పాటు చేసిన అన్ని రెవిన్యూ మండలాలలో పోలీసు స్టేషన్‌లు పెట్టాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నిర్ణయం తీసుకొన్నది. "ఎ" తరగతి పోలీసు స్టేషన్‌కు అయ్యే ఖర్చు షుమారు రు. 10 లక్షల రూపాయలు "బి" తరగతి పోలీసు స్టేషన్‌కు సుమారు రూ. 8.00 లక్షలు, "సి" తరగతి పోలీస్‌స్టేషనుకు సుమారు రు. 2.61 లక్షలు సిబ్బంది రెకరింగ్ ఎక్స్‌పెండిచరు కాగా, యావరేజిగా రు. 1.32 లక్షలు నాన్ రెకరింగ్ ఖర్చు అవుతుంది.

శ్రీ వి. రామభూపాల్ చౌదరి :- దౌర్జన్యమే న్యాయంగా. దౌర్జన్యమే చట్టముగా సాగుతున్న రాయలసీమ జిల్లాలలో అదనంగా పోలీసు స్టేషన్లను ఏర్పాటుచేసే ప్రతిపాదన ఏదయినా వుందా? ఇపుడు రాష్ట్రములోని పోలీసు స్టేషన్ల సంఖ్య ఎంత ? పోలీసు సమర్ధవంతంగా పనిచేయాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారికి కలుగజేస్తున్న సదుపాయాలు ఏవి ? ఆళ్ళగడ్డ తాలూకాలో రోజూ ఒకరిద్దరు చనిపోతున్నారు. అక్కడి శాసన సభ్యులు అదనపు పోలీసు స్టేషన్ కావాలని కోరిన విజ్ఞాపన పత్రం ప్రభుత్వానికి వచ్చిందా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:- ప్రస్తుతం రాష్ట్రములో 940 పోలీసు స్టేషన్లున్నాయి. అందులో 760 గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వున్నాయి. ఈ సంవత్సరం కొత్తగా 55 పోలీసు స్టేషన్ల నిర్మాణం జరుగుచున్నది. ఆ పనిని పోలీసు హౌసింగు కార్పొరేషన్‌కు అప్ప చెప్పడం జరిగింది. రాయలసీమలోని నిరంతరం రాక్షస కృత్యాలు, మారణకాండలను తగ్గించడానికి ఇటీవలనే గౌరవ ముఖ్య మంత్రిగారు ఒక ప్రకటనకూడా చేశారు. తరచు రాయలసీమలో జరిగే నాటుబాంబుల దాడులను తుపాకుల కాల్పులను అణచడానికి, వాటిని తయారుచేసే వారిని పట్టుకోడానికి డి. ఐ. జి. నాయకత్వములో ఒక స్పెషల్ స్క్వాడ్‌ను 4 జిల్లాల్లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. రాయలసీమలో నాటుబాంబులు,

లై సెన్సులు లేని తుపాకులు తయారు చేస్తున్నందువల్ల వాటిని పట్టుకోడానికి డి. ఐ. జి. నాయకత్వములో ఒక సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరను వేయడానికి ప్రభుత్వము నిర్ణయం తీసు కొన్నది. ఒక్క ఆళ్ళగడ్డలోనే కాదు. ఎక్కడయితే లా అండ్ ఆర్డరుకు భంగము కల్గు తుందో అక్కడ తప్పకుండా పోలీసు స్టేషన్ ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యం తరము లేదు. అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని పోలీసు బందోబస్తు ఏర్పాటు చేస్తాము.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య :- ప్రతి మండలంలోను పోలీసు స్టేషను నిర్మిస్తామన్నారు చాలా సంతోషము. పోలీసులలో ఉన్న అవినీతిని లంచగొండితనాన్ని తగ్గించడానికి ఏమైనా అలోచిస్తారా ? కస్టడీలో ఉన్నవారి భోజనాలను తగ్గించి విపరీతంగా ఆ పేరుతో లంచాలు తీసుకుంటున్నారు. అది లేకుండా చేయడానికి అటువంటి పోలీసువారిని శిక్షించ డానికి మార్గదర్శక సూత్రాలను ఏమైనా చేయదలుచుకున్నారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- పోలీసు అవినీతి చేస్తున్నాడు అని నిర్దిష్టమైన సమాచారము మాకు అందితే వెంటనే సరి అయిన చర్య తీసుకుంటాము. మార్గదర్శక సూత్రాలను ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. వాళ్ళల్లో కర్తియస్గా ఉండాలని నిష్పాక్షికమైన వైఖరి అవలంభించాలని ఆదేశించడం జరిగింది. పోలీసులలో అందరూ చెడ్డవారు కాదు అట్లనే అందరూ మంచి వారూ కాదు. సమాజంలో ఉన్న మంచిచెడ్డలే వారిలో కూడా ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. రక్షక భటులే భక్షక భటులు కాకూడదని అట్లా అయినట్లయితే అటువంటి వారిపై కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వివేకానందం (గోపాలపురం) :- ప్రతి మండలంలోను ఒక పోలీసు స్టేషను పెడతాము అన్నారు. ఈ సందర్భంగా ప్రస్తుతం ఉన్న పోలీసు స్టేషన్లను మార్చడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తలపెట్టిందా ? పశ్చిమగోదావరి జిల్లా లక్క వరంలో వున్న పోలీసు స్టేషనును అట్లా మార్చడానికి ఏమైనా ప్రయత్నాలు జరుగు తున్నాయా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ప్రస్తుతం ఉన్నవాటిని ఇప్పుడు మార్చము. కాని మండల హెడ్క్వార్టర్స్‌లో కూడా పోలీసు స్టేషను కూడా పెడతాము. ఉన్నవాటిని ఇప్పుడప్పుడే తీసివేయము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి) :- ఎక్కడో మారుమూల ఉన్నవారికి కూడా సౌకర్యాలు అందడం కోసం అధికార వికేంద్రీకరణ చేసి పోలీసు స్టేషనులను పెంచడానికి ఏర్పాటు చేసి ప్రతి మండలంలోను పోలీసు స్టేషను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కాని పోలీసు బలగము సంఖ్య సరిపోవడం లేదు. ఇప్పుడు మండలంలో ఏర్పాటు చేసే పోలీసు స్టేషనులలో ఎంత సంఖ్యను పెడుతున్నారు ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములో 89,000 పోలీసులు ఉన్నారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పుడు 1:1:8 పెట్టాలని చూస్తున్నది. ఒక ఎస్.ఐ, ఒక హెడ్ కానిస్టేబులు, ఒక కానిస్టేబులుతో పెడుతున్నాము. తగ్గించే యోచనలేదు. 1500 పోలీసు స్టేషనులలో ఒక ఎస్.ఐ, ఒక హెడ్ కానిస్టేబులు, 8మంది కానిస్టేబుల్స్‌ని నియమిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- 1:1:8 అని అన్నారు. అయితే అన్ని మండలాలకి ఒకేరీతిగా పెడితే డిస్టర్బుడు ఏరియాస్‌లో ఏ విధంగా కంట్రోలు చేస్తాము. మామూలు చోట ఎక్స్ట్రీమిస్టు ఉన్న చోట ఒకే రేషియాలో పెడితే ఏ విధంగా కంట్రోలు అవుతుంది? డిస్టర్బుడు ఏరియాలలో ఎక్కువ పోలీసులను పెట్టే ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఇవి మండలాలలో ఉండే సామాన్య పోలీసు దళాన్ని గురించి డిస్టర్బుడు ఏరియాస్‌లో ప్రత్యేక బెటాలియన్స్ పెడుతూ నిర్దిష్టమైన చర్యలను తీసుకుంటూనే ఉన్నాము. రాష్ట్రములో శాంతి భద్రతలను కాపాడే దానికి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- పోలీసు స్టేషనులమీద దాడులు చేసి ఆయుధాలను పట్టుక పోతూనే ఉన్నారు. దానికి ఏమి లేదు. ఇంత తక్కువ మందిని వేస్తే పోలీసు స్టేషనులు ఎట్లా కంట్రోలు అవుతాయి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు క్లారిఫికేషన్సు అడగాలి గాని డిస్కషన్ కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri A. Narendra : I am not discussing.

Mr. Speaker :- Question hour is over. Answers for all the remaining un-answered questions will be placed on the Table of the House and the questions are treated as answered.

Subsidy on Janata Sarees & Dhothis

26—

* 16 — Q — Sarvasri A. Narendra, N. Indrasena Reddy, Ch. Vidyasagar Rao, R. Ravindranath Reddy (Alampur), and R. Chenga Reddy ;— Will the Minister for S. S. I. Textiles & Commerce be pleased to state :

a) The quantum of subsidy given by the Central and State Government on the Janata Dhovathi and Saree Scheme during 1984-85 ?

A—

a) The quantum of subsidy given by Central Government on the Janata Dhoty/Saree Seheme implemented from 1-11-1984 to 14-1-85 and 26-1-85 to 31-3-1985 is Rs. 369.08 lakhs and the subsidy given by the State Government is Rs. 279.18 lakhs.

Skin Disease "Pellagra" in Telangana Area

27—

* 198—Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy and A. Lakshminarayana (Miryalaguda) Will the Minister for Health & Medical be pleased to State :

a) Whether the Government are aware that the Girijan people of Telangana region who are mainly dependent on maize (Mokka Jonna) are suffering from skin disease called 'Pellagra';

b) if so, the steps taken to control the disease?

A—

a) No Sir,

b) Does not arise.

Extinct of Rare Species of wild Life

28—

* 608 — Q. — Sri M. Gopalakrishna (Kakinada) :- Will the Minister for Forests be pleased to state :

1) Whether it is a fact that rare species of Wild Life is available in the Agency areas of East Godavari and Visakhapatnam Districts.

2) Whether it is also a fact that the species of Wild Life are being eliminated in those areas indiscriminately ; and

3) Whether the Government consider to establish a sanctuary in these areas to preserve Wild Life to attract toursists;

A—

1) Yes, Sir.

2) No. Sir.

3) Yes, Sir.

Fixation of Prices for Eatables

29—

* 194— Q.— Sarvasri P. Chandrasekhar (Mahabubnagar), P. Janardhan Reddy (Khairthabad), G. Pratap Reddy (Allagadda) and R. Chenga Reddy :- Will the Chief Minister be pleased to State :

a) Whether the rates fixed by the Government for eatables in the Hotels are being implemented, and

b) If, not the number of persons that violated the Order and the action taken against them.

A—

(a) & (b)

Sir, the prices of the scheduled foodstuffs as fixed in the Andhra Pradesh Catering Establishments (Fixation and Display of Prices of Foodstuffs) Order, 1978 are being implemented. 88 cases were booked against the hoteliers and 95 persons were arrested from 20-11-1984 to 30-6-1985 for vialation of the various provisions of the said Order.

Removal of Restriction on the Movement of Rice

30—

* 293-Q.- Sri K. Nageswara Rao :- Will the Chief Minister be pleased to state :

a) Whether the rates fixed by the Government for eatables in the Hotels are being implemented, and

b) If, not the number of persons that violated the Order and the action taken against them.

(a) & (b)

Sir, the prices of the scheduled food stuffs as fixed in the Andhra Pradesh Catering Establishments (Fixation and Display of Prices of Foodstuffs) Order, 1978 are being implemented. 88 cases were booked against the hoteliers and 95 persons were arrested from 20-11-1984 to 30-6-1985 for violation of the various provisions of the said Order.

Removal of Restrictions on the Movement of Rice

30—

* 239—Q.— Sri K. Nageshwarr Rao :- Will the Chif Minister be pleased to State :

a) Whether there is any proposal to remove the restrictions on the movement of rice in the State ;

b) If so, when orders are likely to be issued ;

c) The number of applications pending with Collectors as on 1-5-1985 for issue of no objection certificates for the movement of rice ?

A—

a) There are no restrictions on movement of rice within the State. However, movement of rice from the rice mills is regulated through release certificates issued by the Collector.

b) Does not arise.

c) 4 Release Certificates were pending in Adilabad district which were disposed of on 2-5-1985 and 3-5-1985.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :- నిన్న ప్రశ్నకు జవాబు చెబుతూ 1985-86 లో పోలవరం ప్రాజెక్టుకు రు. 5 కోట్లు కేటాయించినట్లు చెప్పడం జరిగింది. అది ఐదు కోట్లు కాదు ఐదు లక్షలు అని సవరించుకోవాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం దానిని 8 లక్షలు చేయడం జరిగింది. ఈ పొరబాటుకి చింతిస్తూ రికార్డులో సవరించు కోవాలని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

(కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు లేచినారు.)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :- జాతీయ జండాను పాటిగడ్డ కాలనీలో తీసివేయడం జరిగింది. దాని స్థానంలో తెలుగుదేశం జెండాను పెట్టారు. దానికి పోలీసువారిని కూడా కాపలా పెట్టడం జరిగింది. ఆ తెలుగుదేశం జెండాను తీసివేయకుండా పోలీసువారు రక్షణ కల్పిస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- అసలు నేషనల్ ఫ్లాగ్ అనేది పాటిగడ్డలో నివాస

గృహాలమీద ఎట్లాగు ఉంటుంది. ఆ నేషనల్ ఫ్లాగ్ మంత్రుల నివాస గృహాలమీద కార్ల మీద మాత్రమే పెట్టుకుంటారు కదా?

శ్రీ ఎం. నాగారెడ్డి :- అధ్యక్షా ఈ ఫ్లాగ్ సమస్యను వివాదము చేసుకోవడం మంచిదికాదు ఇది చాలా చిన్న సమస్య. పాటిగడ్డ కాలనీలో నేషనల్ ఫ్లాగ్‌ను పెట్టినప్పుడు రేపు అగస్టు 15 వ తేదీ కాబట్టి దాని స్థానంలో తెలుగుదేశం జెండా పెట్టారు. కాబట్టి నేషనల్ ఫ్లాగ్‌కు అవమానం జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది నేషనల్ ఫ్లాగ్‌ను ఏ విధంగా గుర్తించాలో ఆ విధంగా చేయాలి.

(కరెంటుపోయి లైటు ఆఫ్ అయినాయి.)

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- ఇట్లాగ హౌస్‌లో కరెంటుపోవడం చాలాసార్లు ఇది వరకు జరిగింది. ఇప్పుడు కొత్త అసెంబ్లీ భవనంలోకూడా అదే విధంగా జరుగుతున్నది.

శ్రీ టి. సీతారాం :- అధ్యక్షా ఈ నేషనల్ ఫ్లాగ్ ఎక్కడ పెట్టాలనేది ఏమయినా నియామాలు ఉన్నాయా?

శ్రీ పి. జనార్థనరెడ్డి :- నేషనల్ ఫ్లాగ్ ఎక్కడ పెట్టాలి. తెలుగుదేశం ఫ్లాగ్ ఎక్కడ పెట్టాలి అనేది ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరనుంచి ఆర్డర్సు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఏ. రామనారాయణరెడ్డి :- సభ్యులు అందరూకూడా ఒకేసారి లేచి మాట్లాడు తున్నందువల్ల అసలు ఏమీ వినపడడంలేదు. అది మంచిదికాదని మనవి చేసుకుంటున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) :- జాతీయ పతాకాన్ని గుర్తించవలసిన బాధ్యత గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రతి ఒక్కరిమీద ఉంది. ఆ పతాకాన్ని ఎగరవేసుకోవడానికి ఎవరయినా ఆటంకం పరుస్తుంటే దానిని స్వేచ్ఛగా ఎగురవేయ డానికి వీలు కల్పించడం జరుగుతుందని ఈ సభాముఖంగా హామీ యిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- ఇపుడు పాటిగడ్డలో జరిగిన దానికి ఏమి చర్యలు తీసు కుంటారు?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ఇపుడు రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలకు ఎవరయినా భంగం కలిగించే పనులు చేస్తుంటే వారిమీదకూడా చర్య తీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉంది. ఏమైనా తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

MATTERS UNDER RULE 329

re : Death of Dr. Ram Mohan Gupta, E N T Specialist Government Hospital, Vizianagaram under Police Lock up.

శ్రీ టి. సీతారామ్ :- గత జూన్ నెల శనివారంనాడు యీ విజయనగరం జిల్లాలో

ప్రభుత్వ హాస్పిటలులో పనిచేస్తున్న. ప్రయివేటు స్పెషలిస్టుగా కూడా ఉంటున్న డాక్టర్ రామమోహన్ గుప్త అనే ఆయన పోలీసు లాకప్‌లో చిత్రహింస చేయబడి చంపబడినందు వల్ల విజయనగరం ప్రజలే కాకుండా మొత్తం ఆంధ్ర రాష్ట్రం అంతా కూడా ఆందోళన చెందింది. ఎందుకంటే ప్రత్యేకంగా ప్రజలకు రక్షణ కలిపించే, శాంతి భద్రతలను కాపాడే పోలీసుశాఖ మీద విశ్వాసం పోయింది. అక్కడ పోలీసుశాఖ చేసిన తీరు చూస్తే డాక్టర్ రామమోహన్‌ను చంపిన విధానం చూస్తే, ప్రతి ఒక్కరకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఈ రోజు ప్రతి ఒక్కరు యీ పోలీసులు చేస్తున్న ఎట్రాసిటీస్‌ను సామాన్య ప్రజానీకానికి నడిరోడ్డున వెళ్ళి తిరగడానికి భయపడే విధంగా అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులలో అక్కడ విజయనగరం ప్రజలే కాకుండా యావత్తు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజలు భయపడు తున్నారు. ఇదివరకు 1983 సంవత్సరంలో కనిపించకుండా పోయిన గాయిత్రి కేసులో డాక్టర్ గుప్తాకు భాగం ఉందనే అనుమానంతో డాక్టర్ గుప్తాను ఇంటరాగేట్ చేయడానికి పోలీసు స్టేషన్‌లో లాకప్‌లో ఉంచినపుడు యీ విధంగా జరగడం చాలా శోచనీయం. అంతేకాకుండా అక్కడ సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌కు గుప్తాగారికి కూడా ఏవో రిలేషన్స్ ఉన్నాయని కూడా యిక్కడ హవుస్‌లో వచ్చిన క్వెచ్చన్‌లో కొంతమంది గౌరవసభ్యులు రైజ్ చేయడం కూడా జరిగింది. ఆ సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు కూడా యిందులో భాగస్వాములుగా ఉన్నారని చెప్పి చింతపల్లి, విశాఖపట్నం అడవులలో చంపి పాతిపెట్టడం కూడా జరిగింది. దానిమీద యావత్తు ప్రజానీకం చాలా ఆందోళన పడుతున్నారు కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు. హోమ్ శాఖామాత్యులు సరైన శ్రద్ధ తీసుకొని అక్కడ ప్రజలకు భయభ్రాంతులను పోగొట్టుతూ నిందితులను శిక్షించాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, డాక్టర్ రామ్‌మోహన్ గుప్తాగారినీ పోలీసులు చిత్రహింసలుపెట్టి చంపివేసి చివరకు శవాన్నికూడా కనపడకుండా చేసిన ఉదంతం చూస్తే ఇంతకుముందు సోదర శాసనసభ్యులు చెప్పినట్లు చాలా అన్యాయమైన పరిస్థితి ఇది. ఇలాంటి పరిస్థితి కేవలం రామ్‌మోహన్ గుప్తాగారికే ఏర్పడలేదు. అనేక చోట్ల అనేక విధాలయిన సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. సోదర సభ్యులు సీతారాంగారు మాట్లాడుతూ ఈ రోజున ఒక డాక్టరుగారికే ఇలాంటి పరిస్థితి వస్తే మామూలు ప్రజల పరిస్థితి ఏమిటని అన్నారు. ఈ రోజున శాసన సభ్యులకు కూడా ఇదే పరిస్థితి ఉంది. నాలుగు రోజుల క్రితం బనగానపల్లిలో శాసన సభ్యుడు రాంభూపాల్ రెడ్డిగారి ఇంటిపైన పోలీసులు దాడిచేసి 30 వేల రూపాయలు తీసుకొనిపోతే ఈరోజు అడగడానికి దిక్కులేని పరిస్థితి ఉంది. ప్రతి రోజూ, ప్రతి చోటా పోలీసుల అగడాలు మితిమీరి పోతున్నాయి. తెలుగుదేశం వారియొక్క అభయహస్తం పోలీసులపై ఉంది. అంటే వారు చేస్తున్న ఆగడాలు మరీ మితిమీరి పోతున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితి కేవలం డాక్టర్ గుప్తాగారి పట్లనే ఏర్పడలేదు. ప్రతి చోటా ఇలాంటి పరిస్థితులే వస్తున్నాయి. అమావాస్య రోజు అర్ధరాత్రి ఆడపడచు తిరగడం కాదు కదా, మామూలుగా ఒక ఎం.ఎల్.ఎ గాని, ఒక పెద్దమనిషి

గాని పట్టపగలు కూడా నడిరోడ్డు మీద నడిచే పరిస్థితి ఈరోజు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇలాంటి పరిస్థితిలో పోలీసులకు తెలుగుదేశం పార్టీ వారి అభయహస్తం ఏ విధంగా ఉంది అంటే అసలు పోలీసులకు కాకీబట్టలు తీసివేసి, తెలుగుదేశం శాసనసభ్యులు వేస్తున్నట్టుగా పోలీసులు కూడా పచ్చ బట్టలు వేస్తే బాగుంటుందేమోనని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదేదో ఒక చోట జరిగే స్ట్రే ఇన్సిడెంట్ కాదు. పోలీసులు పెద్ద మనుషులనూ, బాధ్యతాయుతమైన పౌరులనూ చంపి చివరకు శవాలను కూడా కనిపించకుండా చేసే పరిస్థితి కల్పిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం పోలీసులు చేసే ఈ అగడాలను ఏ విధంగా కంట్రోలు చేస్తుంది? మేము ఈ రోజు భయపడుతున్నది దొంగలను గురించికాదు. పోలీసుల గురించే భయపడవలసిన పరిస్థితిలో ఈరోజు ఈ రాష్ట్రం వుంది.

(అంతరాయము)

Sri A. Ramnarayan Reddy : He is deviating from the subject.

డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- శాంతి భద్రతల పరిస్థితులు ఈనాడు ఏమాత్రం అనుకూలంగా లేవు. డాక్టర్ గుప్తాకు సంబంధించిన కేసులో దోషులను సస్పెండ్ చేసి, ఎంక్వయిరీ చేయించి, తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారాం :- తెలుగుదేశం పార్టీ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఇందులో అసలు పార్టీకి సంబంధించిన వ్యవహారాలు లేవు. అలాంటప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీవారిని అనడం మంచిది కాదు. దయచేసి ఆ ఆరోపణను విత్‌డ్రా చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పోలీసులకు సంబంధించినదే కాని తెలుగు దేశం వారికి సంబంధించినది కాదు.

[అంతరాయం]

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :- అధ్యక్షా, ఇంత దారుణమైన హత్య జరిగిందంటే ఈ రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతల పరిస్థితి ఎంతగా క్షీణించిపోయిందో, అసలు ఈ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం అనేది ఉందా అని కూడా ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు మేధావులను సైతం పోలీసులు చిత్రహింసలకు గురిచేసి చంపివేసే క్రూషియల్ స్టేజ్‌కు వెళ్ళిపోతున్నారంటే దీనిగురించి తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది.

ఈనాడు పోలీసుశాఖ నిజమైన దోషులను పట్టుకోవడంలో విఫలమవుతోంది. మనం చాలా సందర్భాలలో చూస్తున్నాం అసలైన దోషులను పట్టుకోకుండా గౌరవనీయులైన వారిని పోలీసు స్టేషన్లకు పట్టుకుపోయి బాంబులు తెచ్చివ్వండి. రైఫిల్స్ తెచ్చి ఇవ్వండి. మిమ్మల్ని వదిలేస్తాం అని అంటున్నారంటే కేవలం కేసులు బుక్ చేయడానికే ఈ విధంగా చేస్తున్నారు తప్ప అసలైన దోషులను అరెస్టు చేయడం లేదు. డాక్టర్ గుప్తా

గారి కేసులో అసలైన దోషులను శిక్షించి ఇలాంటివి జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఒకసారి గుర్తు చేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- అధ్యక్షా, డాక్టర్ గుప్తాగారిని సి.ఐ. గారు వారి క్లినిక్ నుంచి తీసుకువెళ్ళి అడవిలో అతనిని చంపివేయడం జరిగింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన 30 సంవత్సరాలనుంచీ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇలాంటి సంఘటన ఎన్నడూ జరగలేదు.

[అంతరాయము]

నేను మాట్లాడుతుంటే ఈ విధంగా అడ్డుపడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వారికి గండిపేటలో ఇదే ట్రెయినింగు ఇచ్చారా ? ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజలకు ఎన్ని హామీలు ఇచ్చారో మీకు తెలిసిన విషయమే. పదహారేళ్ళ వయసుగల అమ్మాయి అమావాస్య రాత్రి ఒంటినిండా సొమ్ములు పెట్టుకొని రామకృష్ణా థియేటరునుంచి సినిమాచూసి ధైర్యంగా ఇంటికి వెళ్ళే రోజున నిజమైన స్వాతంత్ర్యం ఏర్పడుతుంది.

[అంతరాయం]

ఉన్నమాట చెపితే బాధ ఎందుకు? ఒక డాక్టరును చంపివేశారు. ఇంతకన్నా పెద్ద సబ్జక్టుఏమి కావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అది మాట్లాడండి కాని వాగ్దానాలగురించి ఎందుకు మాట్లాడతారు ?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి :- ఇది డాక్టరుగారికి సంబంధించిన సబ్జక్టు. దాని గురించి మాట్లాడాలి తప్ప వేరే సంగతి ఎందుకు ?

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :- ఈ ప్రభుత్వం ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమా, పోలీసు ప్రభుత్వమా అన్న అనుమానం కలుగుతోంది. ఎక్కడ చూసినా పోలీసుల దౌర్జన్యాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వంలోని వారు పోలీసులను తమ అవసరాలకు వాడుకొంటున్నారు కనుక ఇలాంటివి జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వం పోలీసులమీద చర్య తీసుకోలేక పోతున్నది. ఈ సంఘటనలో డాక్టర్ గుప్తాగారిని పోలీసులు కాల్చిచంపి అతని బొమికలుకూడా కన పడకుండా చేశారు. ఇంతచేసినా ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొందో ఇప్పటివరకూ తెలియడంలేదు. మంత్రిగారు డాక్టర్ గుప్తాగారి భార్య వద్దకు వెళ్ళి ఆమెను ఓదార్చిన విషయం పేపరులో ఫోటోతోసహా చూశాం. ఇది ఫోటో కోసమే చేశారేమో తెలియదు. మంత్రిగారు ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో అర్థం కావడంలేదు. పోలీసుల దౌర్జన్యాలు రోజు రోజూ పెరిగిపోతున్నాయి. ఈ విషయంలో తప్పకుండా కఠినమైన చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :- దీనిగురించి నేను కూడా నోటీసు ఇచ్చినప్పటికీ నా పేరు చెప్పలేదు. నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :- అధ్యక్షా, డాక్టర్ గుప్తాగారి హత్య గురించి రెండో అభిప్రాయం ఎవరికీకూడా ఉండదు. ఇంత దారుణమైన సంఘటన జరగకూడదని సభ్యత గల సమాజం గ్రహించే విషయం. నేనుకూడా స్వయంగా విజయనగరంవెళ్ళి డాక్టర్ గుప్తా గారి భార్యను పరామర్శించడం జరిగింది.

ఆవిడ మా వూరు ఆడపడుచు. కుటుంబ స్నేహితులు, మనం బాధపడవలసిన 10-00 a.m.
విషయం. డాక్టరుగారిని క్లినిక్‌నించి కిడ్నాప్ చేశారనే విషయం జరిగినటువంటి ఒక గంట కాలంలోనే డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుకు అక్కడ వున్నటువంటి హిందూ కరస్పాండెంట్ గారికి ఫోన్ చేసి, డాక్టర్ గుప్తాగారిని కిడ్నాప్ చేశారని చెపితే, వెంటనే కలెక్టరుగారు ఎస్.పిగారికి ఫోన్ చేస్తేఎస్.పి. దొరకలేదు. డి.ఐ.జిగారు అయితే హైదరాబాద్‌లో వున్నారు. ఒక డాక్టరు, ఒక ఎడ్వొకేట్ ఎలైట్ ఆఫ్ ది టౌన్‌లో ఒక డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్‌లో వేర్ ది కలెక్టర్ ఈజ్ దేర్, వేర్‌ది ఎస్.పి యీజ్ దేర్, మరి సాయంకాలం 7 గంటల సమయంలో కిడ్నాప్ చేశారంటే, దానికి పోలీసులు ఏమాత్రం కూడా వెంటనే తక్షణ చర్య తీసుకోవడానికి ఫేల్ అయ్యారని అని అంటే, యిది చాలా ఊహించరాని విషయం. ఇందులో ఏదో కొల్యూషన్ వుందని సస్పెక్ట్ చేయవలసి వుంటుంది. గుప్తాగారి భార్య మరుసటిరోజు తెలిసిన వెంటనే, ఎస్.పి.గారికి వెంటనే ఎక్కడవున్నాసరే, ప్రయత్నించండి, రక్షించడానికి కోరితే, దానికి ఏర్పాటు చేశాం అన్నారు. ఆ మరుసటి రోజు - 48 గంటల తరువాత చేస్తున్నాం అని కంగారు పడుతూ చెప్పడం జరిగింది. అధ్యక్షా, నిజంగా కనుక మంచి ఉద్దేశ్యం వుంటే యీ కిడ్నాప్ అయిన డాక్టరును వెంటనే ఎక్కడ వున్నాసరే పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి, ఎప్పుడైతే, ఫస్టు ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ రిపోర్టు వచ్చిందో విజయనగరం మేన్ రోడ్సు అన్నీ బ్లాకుచేసి, వెంటనే వైర్‌లెస్ మెసేజెస్ నేబరింగు పోలీసులకు పంపించి హైవేస్ బ్లాకుచేసి, వెహికిల్స్ ఆపుచేసి చెక్‌చేసే బాధ్యత వుంది. యీ విషయంలో యీ డాక్టరును ఫలాన ప్రభుత్వంలో ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ యిచ్చినప్పటికీ కూడా రోడ్సు బ్లాకు చేయకుండా డెఫినైట్‌లీ సంతింగ్ యీజ్ రాంగ్, సంతింగ్ యీజ్ ఫిష్ విత్‌ది డిపార్టుమెంట్ ... 48 గంటల తరువాత ... ఎస్.పికి అసలు అతని ఇంటి ప్రక్క వున్న డాక్టరును ఎత్తుకుపోయారంటే ... నాకు తెలియదు అంటే, ఇది చాలా అనూహ్యమైన విషయం. ఇటువంటిది అసంబద్ధమైన విషయం.

Some things is wrong with local police, **Law and Order** and everything is at an - odd.

అధ్యక్షా, అందుచేత, ఇప్పుడు పబ్లిక్‌లో కాన్ఫిడెన్స్ కలుగ చేయాలంటే — ఇది డిపార్టుమెంటు ప్రెస్టేజ్ అనుకోవడానికి వీలు లేదు.

ఈ తీరుగా జరిగింది. కాబట్టి, కేవలం ఇందులో కల్ప్రిట్స్, పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ వారే కాకుండా All the persous who are responsible for this and who are behind it and are under collusion, may also be canght.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :- ఈ హత్య జరిగిన వెంటనే నేను ప్రశ్నకూడా యిచ్చాను. కాని, నా పేరు ఇందులో చేర్చలేదు. కాని, మన రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు కాపాడే వ్యవస్థ పోలీసు వ్యవస్థ. నేను పోలీసు వ్యవస్థను ప్రధానంగా విమర్శించడంలేదు. వ్యవస్థలో ఒక వ్యక్తి-ఎస్.ఐ, స్థానికులకు సంబంధించిన అధికారులు డా॥ రామ్మనోహర్ గుప్తా యొక్క హత్యలో ప్రత్యేక సంబంధం వుండడం, తరువాతవారిని కిడ్నాప్ చేయడం వారిని హత్య చేయడం. ఇది మనందరికి తలవంచే సమస్యగా వున్నది. ఎందుకంటే, మన రాష్ట్రంలో ఇది చిన్న సంఘటనే కావచ్చు కాని, చరిత్రను సృష్టించారు పోలీసుల్లో ఒక భాగం వ్యక్తులు. కాబట్టి, దీన్ని గురించి కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. మళ్ళీ పునరావృత్తం కాకుండా, పోలీసు వ్యవస్థలో ఈ విధంగావున్న వ్యక్తులు యీ కార్యక్రమాలకు, ఘోరాలకు, ఘోర హత్యలకు పాల్పడకుండా ఒక చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది, అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ హత్య ఏ విధంగా జరిగింది ? దీనికి కారణమేమిటి అనేది లోతుగా పరిశీలన చేయడానికి ఒక సి.బి.సి.ఐ.డి వేశారు. విచారణ జరుగుతూ వుంది, తరువాత అరెస్టుకూడా చేశారు? వారికి వ్యతిరేకంగా కేసులు జరుగుతున్నాయి. ప్రధానంగా మీ దృష్టికి తీసుకొచ్చేది ఏమిటంటే, ఈ వ్యవస్థలో పోలీసు పెద్ద మార్పులు తీసుకురాకుండా, ఈ శక్తులు ఏ విధంగా పోలీసు వ్యవస్థను మార్చి శక్తులను అరికట్టకుండా, మనం పోలీసు వ్యవస్థను పునరుద్ధరణ చేయకుండా, మన రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు కాపాడడం సాధ్యంకాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీ సజషన్స్ హోం డిపార్టుమెంటు బడ్జెటు డిస్కషన్‌కు వచ్చినపుడు చెప్పండి.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :- ఈ విషయంలో ఎవరెవరికి సంబంధం వుందో వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, ఇంచుమించుగా గౌరవసభ్యులందరూవారు చెప్పిన వివరాలు ప్రభుత్వం ప్రకటించే వివరాలలో ఎమాత్రం బేదం లేదు. అంతేకాదు, డాక్టరు రామ్మోహన్ గుప్తాగారి దగ్గర అసిస్టెంట్‌గా పని చేస్తున్న శ్రీ బుర్సోతు వరహ నర్సింహమూర్తిగారు 8-6-85 వ తేదీన విజయనగరం ఒకటవ నెంబరు టౌనుపోలీసు స్టేషన్‌లో ఒక ఫిర్యాదు యిచ్చారు. ఆ ఫిర్యాదులో అయన క్రింది విధంగా తెలియ చేశారు.

డా. రామమోహన్‌గుప్తా యింట్లోకి రాత్రి గం 7-45 ని. సమయంలో నలుగురు

గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు ప్రవేశించారు. తమలో ఒకరిని రోగిగా చూపి, మిగిలా వారు వారి సహాయకులమని వారు చెప్పారు. ఆటు తరువాత డా. రామమోహన్‌గుప్తా గారిని బలవంతంగా బయటకు తెచ్చి డబ్ల్యు బి టి 6898 కారులో ఎక్కించుకుని పారిపోయినట్లు ఆ ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నారు. యీ కేసును ఒకటవ నెంబరు టౌన్ పోలీసు స్టేషన్‌లో 104/85 నేరం క్రింద రిజిస్టరు పోలీసు వారు దర్యాప్తు చేపట్టారు. యీ కేసు ప్రాధాన్యతను, తీవ్రత సంచలనాత్మకమైన స్వభావాన్ని కూడుకున్నందున సిబిసిఐడి కి అప్పగించడం జరిగింది. దర్యాప్తులో కేసుకు సంబంధించి యీ క్రింది వివరాలు తెలియవచ్చాయి డా. రామ్‌మోహన్‌గుప్తాగారి సోదరుడు ఎస్. గంగాధరరావు కుమార్తె ఎస్. గాయత్రి 7 సంవత్సరాల వయస్సు 1-9-83 నుండి కనిపించడంలేదు. ఆ విధంగా ఒక ఫిర్యాదు అందగా, విజయనగరం ఒకటవ నెంబరు టౌను పోలీసు స్టేషనులో నేరం నెం. 167/83 నెంబరుతో ఒక కేసును రిజిష్టరు చేసుకోవడం అటుపిమ్మట కేసును సిబిసిఐడి కి అప్పగించడం జరిగింది. సిబిసిఐడి కూడా కృషిచేసినప్పటికీ ఆ బాలిక కనిపించలేదు. యీలోగా తప్పి పోయిన బాలిక తండ్రి శ్రీ గంగాధరరావుకు ఆయన సోదరుడు ఇఎన్‌టి స్పెషలిస్టు లకు బేధాభిప్రాయాలు ఏర్పడ్డాయి:

తన కుమార్తె కనిపించక పోవడంతో డాక్టర్ రామ్‌మోహన్ గుప్త ప్రమేయం వున్నట్లు ఆయన అనుమానపడ్డారు. బాలిక తండ్రి కోరిన మీదట విజయనగరం తాలూకా సూపరింటెండెంట్ కేసు దర్యాప్తుకై 1985 మార్చిలో విజయనగరం తాలూకా పోలీస్ సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ శ్రీ యం. యస్. ప్రకాశరావును కోరడం జరిగింది. పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ విచారణలో ఆదే పోలిక గల బాలిక అమలాపురంలో డాక్టర్ రామ్‌మోహన్ గుప్త మామగారి ఇంట్లో కనిపించినట్లు తెలియచెప్పారు. అందువల్ల డాక్టర్ రామ్మోహన్ గుప్తాకు ప్రమేయం వున్నట్లు అనుమానించారు. ఈలోగా 23-4-1985న డాక్టర్ రామ్మోహన్‌గుప్తా విజయనగరం సెషన్సు కోర్టులో యాంటిసిపేటరీ బెయిల్ కోసం దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు. 17-5-1985న కోర్టు దాన్ని త్రోసి పుచ్చింది. ఈ కేసును దర్యాప్తుచేస్తున్న సిబిసిఐడి ఇన్‌స్పెక్టర్ 17-5-1985 నాడు డా॥ గుప్తాను తాలూకా పోలీసు స్టేషన్‌కు పిలిపించి ప్రశ్నించారు. డా॥ గుప్తా ఒక అడ్వొకేటుతో సహా హాజరు అయ్యారు. ఈ విచారణలో ఏమి ఫలితం కన్పించలేదు. డా॥ గుప్తా యాంటిసిపేటరీ బెయిల్ కోసం సెషన్స్ కోర్టులో దరఖాస్తు చేసుకోవడం, సిబిసిఐడి ఇన్‌స్పెక్టర్ సమక్షానికి ఒక అడ్వొకేటుతో సహా హాజరుకావడం వల్ల డాక్టర్‌ను నివారించడంలో యిబ్బంది ఏర్పడుతున్నదని పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ యం.ఎస్. ప్రకాశరావు అభిప్రాయపడ్డారు. అందువల్ల విచారణ నిమిత్తం డాక్టర్ గుప్తాను అపహరించడానికి పన్నాగం పన్నారు. తన పన్నాగం అనుసరించి పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ 8-6-1985 రాత్రి గం. 7-45 నిముషములకు వేణుగోపాల్ అనే తన మిత్రునితో సహా తన సిబ్బందిని డాక్టర్ గుప్తా ఇంటికి పంపారు. తప్పిపోయిన

బాలిక మేనమామ యిచ్చిన కారులో డాక్టర్ గుప్తాను అపహరించి పద్మనాభం జిల్లా పరిషత్ గెస్టు హౌస్‌కు తీసుకువెళ్ళారు. పోలీసు ఇన్‌స్పెక్టర్ విచారణ ప్రారంభించారు. విచారణ సమయంలో అక్కడ డాక్టర్ గుప్తాను తీవ్రమైన చిత్రహింసలకు గురిచేశారు. డాక్టర్ గుప్తా ఆ బాధలకు తట్టుకోలేక తప్పిపోయిన బాలిక గాయత్రిని అమలాపురంలో వుంచానని చెప్పినట్లు కనబడుతోంది. డాక్టర్‌తో సహా ఇన్‌స్పెక్టర్, ఆయన సిబ్బంది 9-6-1985 తెల్లవారు జామున గెస్టు హౌసు నుండి అమలాపురం బయలుదేరారు. వారు బయ్యారం చేరుకునేటప్పటికి డాక్టర్ మృతి చెందినట్లు కనుగొన్నారు. పోలీసు ఇన్‌స్పెక్టర్ డాక్టర్ మృత దేహాన్ని కాల్చివేయాలని నిశ్చయించి తదనుసారంగా చింతపల్లి అటవీ ప్రాంతం వైపు తీసుకువెళ్ళి రోడ్డు పక్కన కాల్చివేశారు.

ఈ నేరంతో మొత్తం 12 మందికి ప్రమేయం వుంది. ఒక పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్, 9 మంది పోలీస్‌లతో సహా 11 మందిని అరెస్టు చేసి రిమాండ్‌కు పంపారు. మిగిలిన ఒక నిందితుడు కాకినాడ వాస్తవ్యులు, చొల్లంగి వేణుగోపాలరావు పరారీలో వున్నారు, పరారీలో వున్న ఈ నిందితుడిని అరెస్టు చేయడానికి కృషిచేస్తున్నారు. ఈ నేరంతో ప్రమేయం వున్న 10 మంది పోలీస్ సిబ్బందిని సస్పెన్షన్‌లో వుంచారు. దర్యాప్తు జరుగుతున్నది. వీరందరిమీద త్వరలో చార్జిషీట్సు దాఖలు చేయడం జరుగుతుంది. గౌరవ అధ్యక్షులకు నా మనవి ఏమిటంటే ప్రభుత్వం ఏవిధమైనటువంటి తక్షణ చర్యలు తీసుకుందో తెలియజేయడం నా బాధ్యతగా భావించి మనవి చేస్తున్నాను. అసలు ముఖ్యంగా ఇది జరిగింది. ఇటువంటి దారుణమైన హత్య జరిగిందని ప్రభుత్వమే ప్రజలకుగాని, ప్రపంచానికిగాని తెలియజేసిందని మీకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అసలు సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ గారికి ఈ హత్యకు సంబంధం వుందని కూడా తెలియజేసింది ప్రభుత్వమే. ముందుగా తక్షణం నేను ఆర్డర్ వేయడం జరిగింది. సి. బి. సి. ఐ. డి. ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని హైదరాబాద్‌నుండి పంపించి ఈ విషయంలో దర్యాప్తు చేయవలసిందిగా కోరడంకూడా జరిగిందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు, సభకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఆ వెంటనే హోం శాఖామాత్యులు శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావుగారిని వెళ్ళి ఆ కుటుంబాన్ని పరామర్శించి, హత్యకు సంబంధించిన వివరాలు సేకరించి పటిష్టవంతమైనటువంటి పరిశోధనా విధానాన్ని అక్కడ మీరు అడ్మినిస్టర్ చేసి రావలసిందిగా కోరడం జరిగింది. వారు ఆ విధంగానే వెళ్ళినప్పుడు చనిపోయినటువంటి డాక్టర్‌గారి భార్యకూడా ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి చర్యపట్ల సంతృప్తిని వ్యక్తపరిచారు. అంతేకాకుండా అక్కడి జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు అయినటువంటివారు ప్రత్యేకంగా వసంత నాగేశ్వరరావుగారి దగ్గరకు వచ్చి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలపట్ల మాకు సంతృప్తి కలిగించిందని కూడా వారు వ్యక్తం చేయడం జరిగినదని మీకు నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. పైగా సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్, భయంతో జైపూర్ పారిపోయినప్పుడు అరెస్టుచేసి అతను జైపూర్‌లో వుండగా తప్పించడం, బేడీలువేసి పట్టించడం జరిగిందనేకూడా మీకు నేను సవినయంగా

మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీ ప్రత్యేకంగా వేయడం, స్పెషల్ సి. ఐ. డి. శాఖను యిప్పుడి నుండి పంపించడం దాని విషయంలో ఏమాత్రం ఆలస్యం, జాగు లేకుండా ప్రభుత్వం నిష్పక్షపాత వైఖరిని అవలంభించడం దీనిలో గమనించాలని నేను తమను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ముఖ్యంగా ఈ యొక్క దారుణమైన హత్యాకాండలో ఎవరయితే పాలుపంచుకున్నారో వారు అధికారులైనాసరే, మరెవరైనాసరే నిర్దాక్షిణ్యంగా ఇటువంటి దురాచారాలను అరికట్టాలని, ఇటువంటి ఈ దగుల్బాజీ విధానాలను తుదముట్టించాలన్న భావంతో, ఈనాడు ఈ హత్యతో సంబంధం వున్న సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ శ్రీ సూర్యప్రకాశరావును, ఇద్దరు హెడ్ కానిస్టేబుల్స్‌ను, ఏడుగురు కానిస్టేబుల్స్‌ను నిర్దాక్షిణ్యంగా జైలులో వుంచడం జరిగింది. ఏమైనాసరే ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఉల్లంఘించడం, ఉపేక్షించడం ఏమాత్రం జరగదని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకుమనవి చేస్తున్నాను. ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం. పూర్తిగా ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో తగినవిధమైన చర్యలు తీసుకుంది. ఇకముందు ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకోవాలో, డిపార్టుమెంటుపరంగా యిటువంటి దురదృష్టకరమైన విధానాలు సంభవించకుండా, అందుకు సంబంధించి తగు శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు మీద్వారా నేను సవినయంగా మనవి చేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారాం :- అధ్యక్షా, సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గారు ఉపయోగించిన కారు ఎవరిది? ఇప్పుడు ఈ డాక్టర్ గుప్తాను చిత్రహింసలుచేసి చంపినప్పుడు ఈ రాజామ్‌కు చెందిన విశాల్‌గుప్త అనే ఆయన ఆ పక్కనే వున్నారా ? తరువాత గాయత్రి అనే ఆమె ఆ విశాల్ గుప్తకు మేనకోడలు అవుతుంది. రామ్మోహన్ గుప్తకు, ఈ గాయత్రికి, విశాల్ గుప్తకు రిలేషన్స్ వున్నాయి. గాయత్రి తల్లిదండ్రులకు ఒకే అమ్మాయి అనే విషయం వాస్తవమా? ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులకువున్న ఆస్తి వివరాలుకూడా మీ దగ్గరవుంటే దయచేసి తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, ఆ కారు ఒక ట్యాక్సీ అని, దాన్ని ఈ హత్యతో సంబంధం వుందనుకుంటున్న విశాల్ గుప్తగారు 10 రోజులపాటు దాన్ని అద్దెకు తీసుకున్నారని కూడా వివరం అందిందని మనవి చేస్తున్నాను. విశాల్‌గుప్తగారు ఆ యొక్క తప్పిపోయిన ఆ బిడ్డకు మేనమామ అని, పూర్తిగా ఈయన ఈ హత్య విషయంలో వారికికూడా పరిపూర్ణమైనటువంటి సంబంధం, హస్తం వుందని వివరాలు తెలియజేస్తున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారాం :- అధ్యక్షా, ఈ విశాల్‌గుప్త అవేటువంటి ఆయన ఖచ్చితంగా పచ్చి కాంగ్రెసువాది అన్నటువంటిది మీకు తెలుసునా ?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు:- హత్యకు, నేరాభిరుచికి సంబంధించిన విషయంలో ఏ పార్టీ

వారు అయినాసరే, ఎవరయినాసరే నిర్దాక్షిణ్యంగా వారి విషయంలో చర్య తీసుకోబడుతుందని సవినయంగా నేను తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు హర్షించదగినవే. డాక్టర్‌ను ఇంటరాగేట్ చేసినప్పుడు డాక్టర్ గాయత్రి అమలాపురంలో వుందని చెప్పారని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఆ యొక్క గాయత్రి అనే అమ్మాయిని అమలాపురం నుంచి తీసుకు వచ్చారా ? ఎందుకంటే ఈ విషయం చెప్పడంలో కొంత ట్విస్టు చేస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇందులో ట్విస్ట్ ఏమీ లేదు. ఇన్‌వెస్టిగేషన్ ప్రోగ్రెస్‌లో వుంది. మనం ఎక్కువ డిస్కస్ చేస్తే ఇన్‌వెస్టిగేషన్‌లో బాధ కలుగుతుంది.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- వారు చనిపోయే ముందు అమ్మాయి అమలాపురంలో వుందని చెప్పారు. అమలాపురం నుండి అమ్మాయిని తెచ్చారా ? అదే విధంగా ఆ కారును సీజ్ చేశారా ? ఈ రెండు విషయాలను అడగదలుచుకున్నాను.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, కార్‌ను సీజ్ చేయడం జరిగింది. చిరంజీవి గాయిత్రి అక్కడ వుండడం సంభవించలేదు. వున్నట్లు కూడా కేవలం అనుమానించబడింది గాని లేదని కూడా నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- "ఏమి చేస్తున్నావు కోడలా అంటే క్రింద పోసినది ఎత్తుకుంటున్నాను" అన్నది. ఇంతా జరిగేది ఎందుకయ్యా అంటే పోలీసు వారికి విపరీతంగా అసలు ఆనకట్టలు లేకుండా వారి అధికార దుర్వినియోగానికి ఎక్కడ వీలుంటే అక్కడ అవకాశం మొట్టమొదట ఇస్తోంది తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం. కాబట్టి వారు ఈ చట్టాన్ని ఈ విధంగా చేతుల్లోకి తీసుకొని పెద్దగా పట్టనట్లు మాట్లాడుతున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ టి. సీతారామ్ :- ఈ హత్య వెనకాల కాంగ్రెస్ వారి హస్తం ఉంది. ఈ విశాల్‌గుప్త అనేటటువంటి ఆయన కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన మనిషి. ఈ హత్య వెనకాల కాంగ్రెస్ వారి హస్తం ఉంది.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- ఆయన కాంగ్రెస్ వాది అని...

(ఇంటరప్షన్స్)

Let the Ruling Party make it clear whether they want the Assembly Proceedings to go on or not, or they want to pull us down.

(ఇంటరప్షన్స్)

డెమోక్రసీ మీద ఏమైనా నమ్మకం ఉందా? లేకపోతే ఇదేనా గండిపేటలో ట్రెయినింగ్ ఇచ్చింది.

[ఇంటరప్షన్స్]

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- వారు వచ్చి కాంగ్రెసు వాడి అంటే మీరు ఏమీ అనరు మేము అడిగితే తప్పు వచ్చిందా ?

(ఇంటరప్షన్స్)

Y. S. Rajasekhara Reddy : I would like to make it clear అనవసరమైన పద్ధతులలో మేము అబ్జెక్ట్ చేయడం లేదు. మేము మాట్లాడేటప్పుడు ఏదో ఒక విధంగా అబ్జెక్షన్ తీసుకుంటే అసెంబ్లీలో ప్రొసీడింగ్స్ ఈ విధంగా జరగవు.

(Interruptions)

Mr. Speaker : Let us conduct the House in a dignified manner. No exchange of threats. Six crores of Telugu people have elected us. we have the responsibility to conduct the proceedings in a solemn manner. Let the proceedings go on. I told you hundred times.

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy : Does the Government and the Investigating Officer know Mr. Rammohan Gupta, his father and forefathers are Congressmen ?

Mr. Speaker : Those details are not relevant.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి :- వారు అనవసరంగా కేకలు ...

Mr. Speaker : Any further discussion in the House on a matter pending investigation will harm the entire investigation and real culprits will go away. I would request you to drop further discussion.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి ;- ముఖ్యమంత్రిగారు. వారి expunged ఏ విధంగా కుర్సీ పడుతున్నారో చూసి ... ...

Sri N. T. Rama Rao : I am sory ....

డా॥ వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- ఏమి సారి ?

(Interruptions)

Sri N. T. Rama Rao : I object. This is a democratic Government. They are not my Expunged They are Hon. ble Members elected by six crores of Telugu people. Let him withdraw those words.

Mr. Speaker : Those remarks be expunged.

(Thumping of Desks by the Treasury Members)

డా॥ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- expunged చేలాలు. ఖచ్చితముగా expunged వారిద్దరు కలసి ఏ విధంగా కుస్తీ పడుతున్నారో కూడా ఇదే ఆరు కోట్ల ఆంధ్రులు చూస్తునారు.

An Hon. Member : We are not expunged we are the Hon.'ble Members of the Legislative Assembly.

(Interruptions)

Sri T. Seetharam :- We are not expunged. We are the Hon.'ble Members. We are the representatives of the people.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- మరల ప్రజల ముందుకుపోతే బుద్ధి చెపుతారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri T. Seetharam :- Yes, he is a Congress man. I can prove.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- గండిపేట ట్రయినింగు ఇదేనా ?

[ఇంటరప్షన్స్]

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- చచ్చిపోయినవారు కాంగ్రెస్‌వాది అంటే కేస్ డ్రాపా... కాంగ్రెసువాది అయితే చంపుతారా ?

Sri Ch. Rajeshwara Rao :- Sir, on a point of order.

శ్రీ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- కావాలనే ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- హైదరాబాదు మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్ పెట్టమనండి దమ్ముంటే.

Sri N. Indrasena Reddy : Sir, on a point of order.

(Interruptions)

Mr. Speaker :- I am on my legs. Let everybody sit. I expect all the Members to behave in a manner keeping with the dignity of the House, otherwise I have to use my powers and neck you out. I have to manage the House and the members have to follow the Rules and Regulations. If you go on disturbing, the proceedings. I think we will not be able to proceed further. I request the Members to behave in a dignified manner. We are discussing a serious subject. Let the investigation go on and the delinquent officials punished. If anybody wants to get a clarification, I am here to help you.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:- నేను ఏమాత్రం దీనిలో పొలిటికల్ మోటివ్స్ కాని ఇంకోటి కాని ఎట్రిబ్యూట్ చేయకుండా ఇది చేసిన పోలీసు ఆఫీసర్స్‌ను తప్పకుండా టు ది ఎక్స్‌టెంట్ మేగ్జిమమ్ పనిష్ చేయాలనే విషయంలో నేను ఏ విధంగా ఎసర్టైన్ చేసాను అంటే ఇది కేవలం ఒక్క ఇ. ఎస్. ఐ. స్పెషలిస్టు డాక్టర్ విషయం కాని నా వెనకాల ఉన్న రామసూపాల్‌రెడ్డి విషయములోకూడా చెప్పాను. అతని ఇంటిలో పోలీసులు పడి రు. 30 వేలు తీసుకున్నారు.

This august House should know about it. We should understand the gravity of the situation, the police mentality and how they are behaving.

ఆయన ఇంటిలోపడి పోలీసులు రు. 30 వేల డబ్బు తీసుకుంటే అడిగే నాధుడు లేడు. ఈ విధంగా కాకుండా వారి పరిస్థితి చక్కబెట్టమని అడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker :- The Hon. Chief Minister has categarically stated that the investigation is in progress. Any amout of further discussion will prejudice the investigation. This subtle point has to be understood by everybody. We are not here to discuss and get away from the House. We have to see whether we are going to help the investigation or not. If we go on discussing what is happening in the police station, I think, the police officers will be handicapped since they are also following the proceedings and may make up their mind how the House works. That should not be the attitude. Police officer has been arrested and charge sheet has to be laid. Where is the question of further discussion in the matter? If the police officers were not arrested, then the question would have arisen. Things are going on right lines. I think no further discussion is necessary on this issue.

Sri K. Prabhakara Rao :- I would like to seek a specific and pertinent clarification.

Mr. Speaker :- I think all the points have been clarified.

10-30 a.m. శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- విత్ ఇన్ అవర్స్ జిల్లా మెజిస్ట్రేట్‌నుండి పోలీసు స్టేషన్‌కు కిడ్‌నాప్‌చేసి తీసుకు వెళ్ళారని మెసేజ్ వెళ్ళినప్పటికీ పోలీసు డిపార్టు మెంటు అన్ని రోడ్లకు ఎందుకు బ్లాక్ చేయలేదు?

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి :- కిడ్‌నాప్ చేసింది పోలీసులు అయితే ఇక దీనిపై చర్చ ఎందుకు సర్.

MR. SPEAKER :- We have sufficiently discussed this. Let us go to the next item.

ii) re : Murder of Sri Gandhasiri Venkulu, Toddy tapper of Chintakani Village of Khammam district.

శ్రీ మహమద్ రజాద్ ఆలి :- అధ్యక్షా, ఇది ఒక మర్డర్, చంపబడింది. గీత కార్మికుని చంపింది ఒక కాంగ్రెస్ భూస్వామి. ఖమ్మం జిల్లాలో చింతకాని మండలం నూతనంగా ఏర్పడింది. ఆ గ్రామంలో పోలీసు స్టేషన్ వుంది. సబ్ ఇన్స్‌పెక్టరు వున్నాడు ఆ సబ్ ఇన్స్‌పెక్టరు ఆ గ్రామంలోవుండే భూస్వామి జమ్ముల ఉపేంద్రరెడ్డి ఇంట్లో ముందు పోర్షన్‌లో నివాసం వుంటున్నారు. వెంకులు హత్య వెనుక పోర్షన్‌లో జరిగింది. వెంకులు భార్య శేషమ్మ సహాయంతో మరి ముగ్గురి సహాయంతో వెంకులును చావగొట్టారు. అంతటితో అతను చావకపోతే ఎడ్ల పగ్గంతో మెడకట్టి నాలుక బయటకు వచ్చేవరకూ లాగి చంపివేశారు. ఈ అత్యాచారం జమ్ముల ఉపేంద్రరెడ్డి చేశారు. ఉపేంద్రరెడ్డికి ప్రక్క గ్రామంలో నాగిలిగుండలో ఇద్దరు సోదరులు వున్నారు. అక్కడ వారి ఆస్తులుకూడా వున్నాయి. చంపిన వారిలో ఒకడు రెడ్డిబోయిన సత్యం ఒక ముద్దాయి అతను దొరికాడు. ఉపేంద్రరెడ్డి ఇటీవల కాలంలో పోలీసు ఉద్యోగులకు డిన్నర్ ఇవ్వడం మొదలు పెట్టాడు. గ్రిల్లిమెండ్‌తో ఇచ్చే విందులకు పోలీసు అధికారులు విచ్చలవిడిగా హాజరు అవుతున్నారు. ఉపేంద్రరెడ్డికి, పోలీసు అధికారులకువున్న సంబంధాలు ఏమిటి అనే దాని గురించి కూడా నేను స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను. వారికి, ఉపేంద్రరెడ్డికి బంధుత్వం వుంది. ఏమి బంధుత్వం వుంది అని ఎస్. పి. నన్ను అడిగారు. ఎస్. పి. తెలంగాణాలో పుట్టారు. తెలంగాణా జిల్లాలలోనే వున్నారు. మా కుటుంబాలు 200 సంవత్సరాలనుండి ఖమ్మం జిల్లాలో వుంటున్నాయి. అక్కడవున్న అందరి గురించి నేను చెప్పగలను. నేను అక్కడనుండి నాలుగుసార్లు శాసనసభ్యుడిగా ఎన్నికఅయినవాడిని. అక్కడ ఎస్.పి. ఏవో కట్టు కథలు అల్లి పంపిన స్టేటుమెంటును ఇక్కడ మంత్రిగారు చదవవచ్చు. ఈ కేసును

క్షుణ్ణంగా విచారించి నిందితులను కఠినంగా శిక్షించకపోతే గ్రామంలో అశాంతి వ్యాప్తి కలుగు తుందని మనవి చేస్తున్నాను. గీతపనివారు 25 వ తేదీ ఈ హత్య జరిగి డి. శవాన్ని బెడ్ షీట్‌లో కట్టి తన అన్యాక్రాంతంచేసి గదిలో పూడ్చిపెట్టారు. ఆ గదిని కీసర లక్ష్మమ్మ గది అంటారు. దానిని చుట్టుపక్కలవారు అన్యాక్రాంతం చేశారు. ఇద్దరు సోదరులు శ్యామసుందరరెడ్డి, ఉపేంద్రరెడ్డి గదివద్ద వుంటారు. ఇంకో ఇద్దరు సోదరులు ప్రక్క గ్రామం నాగిరెగుండలో వుంటారు. వారంతా కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందినవారు. అక్కడ రెడ్లకు, గీత పనివారికి తగాదా వుంది. 20 రోజుల క్రితమే తగాదా వచ్చి గీత కార్మికుల పని బంద్ చేశారు.

అక్కడ పోలీసు ఇన్‌స్పెక్టరు రామచంద్రారెడ్డిగారికి ఈ రెడ్లు పత్తాసు పలికి నందుకు మేము నిరసన తెలియచేశాము. చట్ట ప్రకారం ప్రజాస్వామికంగా పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్‌గా ఎన్నికయిన మా పార్టీకి చెందిన వెంకటేశ్వరరెడ్డిని కొట్టడం కూడా జరిగింది. పోలీసుల చర్యకు వ్యతిరేకంగా మేము ఊరేగింపు జరిపి మా నిరసనను కూడా తెలిపాము. అక్కడున్న సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు అశోకరెడ్డి బదిలీ చేయబడ్డాడు. ఆ సందర్భంలో ఉపేంద్రరెడ్డి ఇచ్చిన డిన్నర్‌కు ఉపేంద్రరెడ్డి అయిదారువేల రూపాయల వరకూ ఖర్చుపెట్టారు. ఉపేంద్రరెడ్డి. వారి అనుచరులు వెంకులుభార్య శేషమ్మ కలిసి వెంకులును ఆ గదిలోనే బొంద త్రవ్వి, రెండు బస్తాల ఉప్పువేసి, పూడ్చిపెట్టి అక్కడున్న పరిగడ్డిలో కప్పి వేశారు. ఇది 25వ తేదీ అర్థరాత్రి జరిగింది. వెంకులుకు అయిదుగురు పిల్లలు, కొంపల్లి వెంకటి అనే మేనల్లుడు వున్నారు. తన మామ కన్పించడం లేదని ఆ మేనల్లుడు కొంతమంది మాదిగల సహాయంతో గదిలోకి వెళ్ళి అక్కడ కొత్త మన్ను కన్పించడం చూసి, గోతిని తవ్వి చూస్తే ముందు ఒక చెయ్యి కనిపించింది. తరువాత శవం కనిపించింది. గదిలో శవం పాతిపెట్టబడింది కాబట్టి ఇది దొరగారు చేయించి వుంటారని వెంకటి గ్రామంలోకి వచ్చి చెబితే 5 వేలమంది వెళ్ళారు. ఉపేంద్రరెడ్డి లైన్ల స్టేషనులో వుంటే అక్కడ అయన్ని పట్టుకొని పోలీసులకు అప్పగించారు. ఎవరూ రిపోర్టు చేయకపోయినా ప్రజలలో కలిగిన ఉద్రిక్తత తెలుసుకొని ఇన్‌స్పెక్టరు అక్కడికి వచ్చారు. అక్కడ రెవిన్యూ మండల అధికారి కూడా వున్నారు. ఆయన ఎదుటనే శవాన్ని పోస్టుమార్టమ్‌కు పంపారు. ఉపేంద్రరెడ్డిని కోర్టులో హాజరు పరిచారు. ఆయనకు అయిదవ రోజునే బెయిలు దొరికింది. దీనిపై ఆంధ్రజ్యోతి, విశాలాంధ్ర, ప్రజాశక్తి, ఈనాడు, ఉదయం పత్రికలలో వార్తలు వచ్చాయి. ఆ పేపర్ కటింగ్స్ కూడా నా వద్ద వున్నాయి. నేను ఎస్. ఐ. పిలిస్తేనే విందుకు వెళ్ళాను కాని ఉపేంద్రరెడ్డి ఇచ్చిన విందుకు వెళ్ళలేదు అని ఎస్. ఐ. స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. అసెంబ్లీ నుండి కొందరి సభ్యులతో ఒక కమిటీ వేయండి. నేను నేరాలు రుజువు చేయలేకపోతే రాజీనామాచేసి వెళతాను. సి.బి.సి.ఐ.డి. చేత విచారణ జరిపించాలని కోరుతున్నాను. కాంగ్రెసు అంటే

ఎవరికీ కోపం రావలసిన అవసరం లేదు. నేను చెప్పినదానికి భిన్నంగా రుజువు అయితే నేను రిజైన్ చేసి పోతాను. కనుక నిష్పక్షపాతంగా విచారణ జరిపించాలని కోరుతున్నాను.

హోంశాఖామంత్రి శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, ఖమ్మంజిల్లా చింతకాని గ్రామ నివాసి శ్రీ జమ్ముల ఉపేంద్రరెడ్డి గత ఎనిమిది సంవత్సరాలుగా అదే గ్రామానికి చెందిన వ్యవసాయ కార్మికుడయిన స్వర్గీయ వెంకులు భార్య శ్రీమతి గందశ్రీ శేషమ్మతో అక్రమ సంబంధం పెంచుకున్నాడు. జె. ఉపేంద్రరెడ్డి కుటుంబం హైదరాబాదులో వుంది. చనిపోయిన వెంకులు పై కారణం మూలంగా తన భార్యను వేధిస్తూ జె. ఉపేంద్రరెడ్డిని బహిరంగంగా దూషిస్తూ ఉండేవాడు. వెంకులు త్రాగుబోతు బానిస. తన త్రాగుడికి పైకాన్ని ఇస్తే బాగా సంతృప్తి చెందేవాడు. శ్రీ జె. ఉపేంద్రరెడ్డి, వెంకులు నోరు మూయించడానికి, తనను తిట్టకుండా ఉండటానికి కూడ వెంకులు కోసం సారా కొంటుండేవాడు. వెంకులు పెట్టే బాధలు పడలేక ఆయన భార్య శేషమ్మ, ఉపేంద్రరెడ్డి ఇద్దరూ వెంకులు పీడ వదిలించుకోవడానికి, ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా తమ అక్రమ సంబంధాన్ని కొనసాగించుకోవడానికి వీలుగా ఆయనను చంపడానికి నిర్ణయించుకొన్నారు.

తమ పథకం ప్రకారం 25-7-1985 తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు జె. ఉపేంద్రరెడ్డి తన అనుచరులను అండే తన పాలేర్లు అయిన 1. ఉసికల వెంకయ్య, 2. రెడ్డిబోయిన సత్యం, 3. నిమ్మకాయల బిక్షం అనేవారిని వెంకులు ఇంటికి పంపగా వారు జె. ఉపేంద్ర రెడ్డి ఇంటికి తీసుకొచ్చారు. ఇంతకు ముందు తాను అడిగిన డబ్బు ఇస్తాడన్న ఆశతో వెంకులు తన భార్య శేషమ్మతోపాటు ఉపేంద్రరెడ్డి ఇంటికి వచ్చాడు. ఆ అయిదు మంది కలసి వెంకులును కొట్టినందువల్ల క్రింద పడిపోయాడు. అపుడు వారు తాడేసి గట్టిగా గొంతు పిసికి నందువలన ఆయన మరణించాడు. తలకు బలమైన గాయం తగిలినందున ఇంటి గోడలపైన, నేలపైన రక్తం చిందింది. నిందితులు నేలని కడిగివేసి, గోడలపై రక్తపు మరకలను తుడిచివేశారు. అయితే, ఇంకా కొన్ని రక్తపుమరకలుగోడలపైన కనిపించాయి. వెంకులును చంపేసిన తరువాత, ఉపేంద్రరెడ్డి నౌకర్లు ముగ్గురూ శవాన్ని రోడ్డుకు అవతల ప్రక్కనే వున్న 'గాడి' లోకి తీసుకుపోయి, గడ్డివాము దగ్గర ఉన్న బహిరంగ స్థలంలో పూడ్చిపెట్టి ఆ ప్రాంతాన్ని గడ్డితో కప్పేశారు.

రాత్రి పది గంటల ప్రాంతంలో మరణించిన వెంకులు అన్నగారైన జి. రాములు ఉపేందర్ రెడ్డి ఇంటికి వెళ్ళి వెంకులు గురించి వాకబు చేశారు. అప్పుడు వెంకులు భార్య శేషమ్మకూడా అక్కడే వుంది. వెంకులు చాపలుపట్టే వల కొనేందుకు తనవద్ద డబ్బు తీసుకొని ఖమ్మం వెళ్ళాడని వారు తెలియజేశారు. 27-7-85 తేదీ వరకు వెంకులు తిరిగిరాక పోవడంతో జి. రాములు, వెంకులు అల్లుడైన కొంపెల్లి వెంకయ్య అతని సోదరుడు ఎల్లయ్య అనుమానించి వెంకులుకోసం వెదకటం ప్రారంభించారు. ఇందులో ఏదో మోసం జరిగి ఉంటుందని అనుమానించి వారు 'గాడి' వద్దకు వెళ్ళి ఆ ప్రాంతాన్ని బాగా

వెతికారు. అక్కడవున్న మట్టి ఇటీవల త్రవ్వి పూడ్చినట్లు కనిపించడంతో అందులో కొంత భాగాన్ని త్రవ్వి చూడగా శవం కాలు ఒకటి కనిపించింది. వారు ఆ శవం వెంకటులుదై ఉంటుందని అనుమానించి 27-7-85 తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు జి. రాములు చింతకాని పోలీసు స్టేషన్ కెళ్ళి రిపోర్టు యిచ్చారు. ఐ. పి. సి. 201, 302 సెక్షన్ క్రింద నేరం నెం. 31/85 గా కేసును రిజిష్టరు చేసుకున్నారు. 27-7-85 తేదీన శ్రీ జె. ఉపేంద్రరెడ్డిని పట్టుకొనివచ్చి లాకప్‌లో ఉంచారు. ఉపేందర్‌రెడ్డి నేరాన్ని అంగీకరించిన మీదట చింతకాని మండలం రెవిన్యూ అధికారి అభ్యర్థనపై, వెంకటులు శవాన్ని త్రవ్వితీసి ఖమ్మం హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రికి పోస్టుమార్టం పరీక్షకోసం పంపారు. శవపరీక్షచేసిన వైద్య అధికారి, తలకు బలమైన గాయం తగిలినందున మరణం సంభవించినట్లు అభిప్రాయపడ్డారు. మరణించిన వ్యక్తి భార్య శేషమ్మ, మరో ముగ్గురిని 30-7-85 తేదీన అరెస్టుచేసి జ్యుడిషియల్ కస్టడీలోకి పంపారు. ఈ కేసులో దర్యాప్తు పూర్తయింది. ఈ హత్యచేయడానికి గల ఉద్దేశాన్ని, అందుకు దారితీసిన పరిస్థితులకు సంబంధించి అన్ని సాక్ష్యాధారాలను సేకరించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, తమద్వారా గౌరవ సభ్యులు రజాబ్‌అలీగారికి మనవి చేస్తున్నాను. వారి ఆవేదనను ఆవేశాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అర్థం చేసుకుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి యీ విషయం తెలియగానే ఈ కేసు పూర్తి దర్యాప్తుకొరకు సి. బి. సి. ఐ. డి. కి అప్పగించమని చెప్పారు. అంతేకాకుండా ఈ కేసుతోగాని, నిందితులతో గాని సంబంధంవున్న పోలీసు అధికారులు ఎవరయినా వున్నారేమోకూడ దర్యాప్తు జరిపించమని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశాలు ఇచ్చారని మనవి చేస్తున్నాను. దర్యాప్తు తేలినటువంటి విషయాలమీద అధికారులమీద చర్య తీసుకుంటుందని, 30 సంవత్సరాలుగా శ్రమజీవుల, కష్టజీవుల ప్రయోజనాలకొరకు కృషిచేసిన రజాబ్‌అలీగారి ఆవేశాన్ని ప్రభుత్వం అర్థం చేసుకుంది. వారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయాలపైన సమగ్రమైనటువంటి చర్యలు తీసుకోబడుతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :- రామచంద్రరెడ్డిని అక్కడనే వుంచితే మీరు చెప్పిన న్యాయం జరుగదు. రెండవది, ఆయనకు అయిదుగురు పిల్లలు వున్నారు. అందరూ 12 ఏండ్ల లోపువాళ్ళే, భార్య సంగతి ఇప్పుడే చెప్పారు. జైలులో వుండి, తండ్రి చని పోయాడు. అందుకని ప్రభుత్వం ఉదారంగా ఆ కుటుంబానికి ఏదైనా ఎక్స్‌గ్రేషియో, ప్రకటిస్తే మంచిది. ఎందుకంటే అయిదుగురు అనాధులై పోయారు. పోషించే నాధుడు లేడు. వారికి ఏ స్థలంలేదు. బీద కార్మికులు, పూరిగుడిసె సరిగాలేదు. ఎన్ని మొత్తుకున్నా ఏమీ జరిగినా ఈనాడు ఆ అయిదుగురు పిల్లలు బాధలు అనుభవిస్తున్నారు. ఏమయినా ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయములో కొంత ఉదారంగా వుండాలి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, సమాజం ఏ విధంగా వుందో ఇటువంటి మరణాలవల్ల హత్యలవల్ల మనకు తెలుస్తుంది. ఏ విధమైనటువంటి అంధకారములో

సమాజం వుందో తెలుస్తుంది. బూజుపట్టిన బూర్జువా సిద్ధాంతాలకు నివాళులు ఇచ్చేటటు వంటి నరహంతకులు వుండబట్టే ఈనాడు మన రాష్ట్రము ఈ విధమైనటువంటి అధో గతిలో వుందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు కోరినట్లుగా, అక్కడ సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరుగావున్న రామచంద్రరెడ్డిని ఇదివరకే బదిలీ చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తు న్నాను. పైగా అయిదురు పిల్లలు దీనాతిదీనమైన స్థితిలో దరిద్రనారాయణులుగా ఉన్నారు అమాయకులైనటువంటి ఆ బిడ్డలు ఇటువంటి దుర్ఘటనకు బలి కాకూడదని ప్రభుత్వానికి పరిపూర్ణమైనటువంటి సానుభూతి వుంది. వారికి తగినటువంటి ఆదరువు కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

CALLING ATTENTION MATTER

re : Death of Sri Angadi Prabhkar in Police custody on 27-4-1895 at Chirala.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) :- అధ్యక్షా, ఇది మామూలు కథే. 28/29-3-85 అర్ధరాత్రి తిమ్మ సముద్రం గ్రామంలో రెండు నేరాలు జరిగాయి. ఈ నేరాలలో రూ. 5,600/-ల విలువగల బంగారం, వెండి నగలు దొంగిలించారు. ఇంకొల్లు పోలీసు స్టేషనులో ఐ పి.సి. 457, 380 సెక్షన్ల క్రింద నేరం నెం. 32/85. ఐపిసి 379 సెక్షను క్రింద నేరం నెం. 33/85గా రెండు కేసులను రిజిష్టరు చేసుకోవడం జరిగింది. దర్యాప్తు సందర్భముగా అంగడి ప్రభాకర్‌రావు పైన గట్టి అనుమానం ఏర్పడినందున ఈనేరంలో ఆయనకుగల ప్రమేయాన్ని గురించి విచారించడానికి ప్రయత్నించడం జరి గింది.

27-4-85న తేదీన అంగడి ప్రభాకరరావును (ఉరఫ్ తుల్లారుగాడు) పొదల్లోదాగి వుండగా ఏటిగట్టున చీరాల వెలుపల కుందేరు పోలీసులు పట్టుకొని రెండు కేసులలో అపహరించిన బంగారు నగలను అతని వద్దనుండి స్వాధీనం చేసుకున్నారు. నేరస్థుడు వల్లగి బుద్ధుడు, పద్మనాభం అనే మరో ఇద్దరితో కలిసి ఈ నేరాలను చేసినట్లు కూడా ఒప్పుకున్నాడు. నేరస్థుడ్ని రాత్రి 8 గంటలకు పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకువచ్చి పోలీసు లాకప్‌లో నిర్బంధించారు. ఆయన చనిపోయి వున్నట్లు రాత్రి 10.45 గంటలకు కను గొన్నారు. 28-4-85 తేదీన చీరాల తాలూకా ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేటు శవపంచాయితీలో శవంపైన ఎటువంటి గాయాలు ఉన్నట్లు ఆయన కనుగొనలేదు. శవాన్ని పరీక్ష కోసం ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి పంపగా వైద్య అధికారి అదే రోజున పోస్టుమార్టం జరిపారు. కెమికల్ ఎగ్జామినరు నుండి నివేదిక అందవలసి వున్నందున వైద్య అధికారి తను తుది అభిప్రాయాన్ని నిలిపి ఉంచారు.

ప్రకాశం జిల్లా కలెక్టరు, మేజిస్ట్రేటు ఈ సంఘటనలో మేజిస్టీరియల్ విచారణకు ఉత్తర్వు చేశారు. విచారణ జరుగుతున్నది.

అయినా నేను యీ సంఘటనన్ని పూర్తిగా అనుమానిస్తున్నాను. కేవలం ఏమీ లేని మనిషి పొదల్లో దాగి వుండడం ఏమిటి, ఆయన దగ్గర బంగారం వుండడం ఏమిటి? పోలీసు స్టేషనులో ఏమీ లేకుండా వచ్చిపోవడం ఏమిటి? ఇది అనుమానస్పదంగా వుంది గాబట్టి దీనిని న్యాయ విచారణకు అప్పగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ మామూలు కథే అని అన్నారు. అంటే ఒక డెత్‌కేసును, యింత సీరియస్ కేసును కథ అనే దృష్టితో ఆయన చదవడం చాలా బాధాకరంగా వుంది.

మిస్టరు స్పీకరు :- క్వశ్చన్ అడగండి.

Sri K. Bapi Raju : I do not expect the Hon'ble Chief Minister to take it so easily. I request the Hon'ble Chief Minister not to take it so easily.

Mr. Speaker : What he said was, these are regular murders, Drastic action has been taker.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- కథ కాదు, యిది ఫ్యాక్ట్ అని చెప్పమనండి.

Mr. Speaker : He has already answered.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- అంటే మామూలు కథా ?

Let the Hon'ble Chief Minister say one word "KATHA KADU ANI".

Mr. Speaker : Mr. Bapiraju, you don't disturb.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- మా కష్టసుఖాలు చెప్పుకోవద్దా? ఇది కథ కాదు అని చెప్పితీరాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పి తీరాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- అధ్యక్షా, శ్రీ బాపిరాజుగారికి కలిగిన భావమే సభ్యులందరికీ కలిగింది. నేను వేసిన కాలింగు అటెన్షనుకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. సమాధానం చెబుతూ ఇది మామూలు కథేనని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆవిధమైన ఆన్సరుతో మొదలు పెట్టడం శోచనీయమైన బాధాకరమైన విషయం, దానికి వారు సంజాయిషీ చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది, అది చెప్పాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇది మామూలు కథ అని అన్నారు. వారు చదివినది కూడా మామూలు కథేనని నేను అభిప్రాయపడు 11- 0 a.m.

తున్నాను. పోలీసులు వ్రాసి ఇచ్చిన రిపోర్టును ముఖ్యమంత్రిగారు చదివారు. ఆ రిపోర్టును ఆధారంగా ముఖ్యమంత్రిగారు సభముందు చెప్పడం సమంజసంగా లేదు, వాస్తవం వేరు, 26 వ తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు చూసినట్లు ఆటో డ్రయివర్ సాక్షిగా ఉన్నాడు. అంగడి ప్రభాకర్ ఎరుకల అతను. అతను దొంగ అవునో, కాదో, అది వేరే విషయం. ఆ వ్యక్తి ఏ నేరంలో చిక్కుకున్నాడో అది వేరే విషయం. సబ్ఇన్‌స్పెక్టరు ఆ కుర్రవాడిని 26 వ తేదీ రాత్రి 6 గంటలకు అరెస్టుచేసి పోలీసు స్టేషనులో పెట్టి 27 వ తేదీ సాయంత్రానికి చిత్రహింసలు పెట్టి చంపడం జరిగింది. ఈ విషయం గ్రామంలో పొక్కకుండా చేయడానికి శవ పరీక్ష చేయకుండా దహన సంస్కారాలు చేయుటకు ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. ఈ విషయం ఆ గ్రామంలో తెలిసింది. తెలిసి పోలీసు స్టేషనుముందు జనం ప్రోగు అయినారు. ఎక్కడో పొలంలో జరిగింది. అక్కడినుంచి తీసుకొనివచ్చారని ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు చదవడం సమంజసంగా లేదు. శవ పంచాయతీకి పోలీసులు తహశీల్దారును తీసుకొనివచ్చి ఇన్‌ఫ్లూయన్స్‌చేసి గాయాలు లేవని చెప్పించడం జరిగింది. జనంయొక్క ఆందోళన పెరిగే పరిస్థితి ఏర్పడడంతో చీరాల జాయింట్ కలెక్టరుగారు అక్కడికి రావడం జరిగింది. పోస్టుమార్టం చేయిస్తామని జాయింట్ కలెక్టరు హామీఇచ్చి చేయించారు. ఆ శవంమీద 16 గాయాలు ఉన్నట్లు, అందులో 14 నెత్తురు గాయాలు ఉన్నట్టు తేలింది. అక్కడినుంచి ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక మెమోరాండం పంపించడం జరిగింది. ఎరుకల యువజన సంఘంవారు ఆ మెమోరాండంను అందజేసారనే ఇంప్రెష్షను ఉంది. జాయింటు కలెక్టరుగారు వెంటనే మెజిస్టీరియల్ ఎంక్వయిరీ వేయడం జరిగింది. 26 వ తేదీ రాత్రికి 22 సంవత్సరాల ప్రభాకర్‌ను, అతని తల్లిని పోలీసు స్టేషనులో పెట్టడం జరిగింది. దీనికి ఇద్దరు సాక్షులు ఉన్నారు. ఆర్. డి. ఒ ఎంక్వయిరీ పెట్టినప్పుడు సాక్షులు వస్తుంటే పోలీసులు భయపెట్టి వారిని కొట్టి పంపించడం జరిగింది సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి వీలులేకుండా చేసారు. ప్రభాకర్‌ను అరెస్టుచేసిన ఎస్.ఐ. ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నారు. ఈ విషయం ఆంధ్రజ్యోతిలో జూన్ 2 వ తేదీన వచ్చింది. ఈ విషయాన్ని ఉదయం దిన పత్రికలో ఆర్టికల్ క్రింద వ్రాయడం జరిగింది. ఆ వివరాలన్నీ మీకు తెలియకుండా దాచివేయడానికి ప్రయత్నించడం జరిగింది. పోలీసు స్టేషన్సులో ఇటువంటి హత్యలు అనేకం జరుగుతూ ఉంటే ఇది ప్రభుత్వానికి మామూలు వ్యవహారంగా కనిపిస్తున్నది. పోలీసు స్టేషన్సులో వ్యక్తులను హింసించి చంపేటటువంటి పద్ధతి లేకుండా చేయాలి. ఈ కేసులో జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయించాలి. అక్కడ ఉన్నటువంటి ఎస్. ఐ ని సస్పెండు చేయండి. ఈ కేసును న్యాయమైన పద్ధతిలో ఎంక్వయిరీ చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి :- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన స్టేట్‌మెంటుకు నేను విచారాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో ప్రతిరోజు ఎక్కడో ఒక పోలీసు స్టేషనులో ఎవరో ఒక వ్యక్తిని చిత్రహింసలు చేసి చంపుతున్నారు. రక్షక భటులు

ఎందుకు ఈ విధంగా పక్షపాతంగా చూస్తున్నారో అర్థం కావటం లేదు. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రంలో ఎక్కడో ఒక చోట దళిత వర్గాలవారిని, హరిజనులను, గిరిజనులను చిత్రహింసలుచేసి చంపడానికి పోలీసులకు అధికారం ఇచ్చారా ? శ్రీ నందమూరి తారక రామారావుగారు వచ్చి రామరాజ్యం ఇస్తున్న తరుణంలో పోలీసు రాజ్యం ప్రవేశ పెట్టదలచుకున్నారా ? గ్రామాలలోనే కాకుండా ఈనాడు హైదరాబాదులో కూడా ఎన్నో హత్యలు జరుగుతున్నాయి. మెయినాబాద్‌లో జ్ఞానేశ్వర్ అనే వ్యక్తిని చంపి పడవేశారు. నల్గొండలో ఇద్దరు వ్యక్తులను చంపి అనుమానస్పద పరిస్థితిలో చనిపోయారని చెప్పారు. చీరాలలో అంగడి ప్రభాకర్‌ను చంపిన ఎస్. ఐ. ని ఎందుకు సస్పెండు చేయలేదు. కనీసం ఎందుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయలేదు ? దొంగ అయితే పోలీసులు చిత్రహింసలుపెట్టి పోలీసుస్టేషన్‌లో చంపే అధికారం హోం మినిస్టరుగారు ఇచ్చారా లేక చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఇచ్చారా ?

ఈ హత్యాకాండ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలోనే కాకుండా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో కూడా ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. ఈ ప్రభాకర్‌ను పోలీసు స్టేషనులో చంపిన ఎస్. ఐ. మీద చర్య తీసుకున్నారా ? ఆ నిందితులు ఇంకా ఆ పోలీసు స్టేషనులో ఉండడం న్యాయమా ? దీనిపైన ప్రభుత్వం న్యాయవిచారణ జరపడానికి సిద్ధంగా ఉందా ?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు : ఇది శోచనీయమైన, హేయమైన, దారుణమైన విషయమే పోలీసువారి స్టేట్‌మెంట్‌తో నేను ఏకీభవించలేదు. ఎవరూ అడగకుండానే నేను న్యాయ విచారణ జరిపిస్తానని మనవి చేశాను. చాలా దయనీయమైన, దిక్కు-మొక్కు-లేనివారి మీద ఇలా జరగడం మిక్కిలి హీనమైన విషయం. న్యాయవిచారణ జరిపిస్తానని మనవి చేస్తున్నాను. పోలీస్ స్టేషన్‌లోని ఎస్.ఐని కూడా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించడం జరుగుతుంది. సరియైన విచారణ జరిపించడానికి సరైన వాతావరణం సృష్టించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : పోలీసు రిపోర్టుతో ఏకీభవించడం లేదు అంటున్నారు ముఖ్యమంత్రి. న్యాయ విచారణకు ఒప్పుకున్నందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఎస్.ఐని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం కాకుండా సస్పెండ్ చేయడం బాగుంటుంది.

Mr. Speaker : Suspension or anything that the Government may deen necessary.

re : Damage caused to the Standing Paddy Crops in Karimnagar District due to the 'Hipsa' pest.

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి తరపున హోంశాఖా మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు):- అధ్యక్షా, కాటాకు తెగులు పురుగు తెలంగాణా జిల్లాలలో, ముఖ్యంగా కరీంనగర్ జిల్లాలో

పదే పదే సోకుతున్నది. ఆ తెగులును అరికట్టడానికి వ్యవసాయశాఖ సకాలంలో చర్య తీసుకొంటున్నది.

ఈ 1985 ఖరీఫ్ పంటకాలంలో పొలాల్లో ఆ తెగులు వ్యాపించకుండా నిరోధించడానికి వీలుగా జూన్ 19 వ తేదీనుండి ఆకాశవాణి కేంద్రంనుండి రైతులను జాగ్రత్త పడవలసిందిగా తరచుగా ముందు హెచ్చరికలు ప్రచారం చేయడం జరిగింది. ఆ తెగులు వ్యాధిగురించి, ఆ వ్యాధి ఏ విధంగా నష్టపరుస్తోందో ఆ వివరాలను, విచారణ చర్యలను వివరిస్తూ ఆకాశవాణి కేంద్రం అంతేకాకుండా, దూరదర్శన్ కేంద్రంకూడా జూలై 18 నుండి ఇంతవరకు ఆ వ్యాధి లక్షణాలను నివారణ చర్యలను, తెలియజేస్తూ ఐదుసార్లు ప్రసారాలు చేసింది.

వ్యవసాయశాఖ కరీంనగర్ జిల్లాలోని రైతులు 3 వ్యాధి నివారణకు తీసుకోవలసిన చర్యలను తెలియచేసే 36 వేల కరపత్రాలను పంపిణీ చేయడంతోపాటు 2,500 పోస్టర్లను అక్కడక్కడా ప్రదర్శించింది. ఇదిగాక, తాటాకు పురుగు సోకినందువల్ల ఏర్పడిన పరిస్థితిని అధ్యయనంచేసి రైతులకు తమ సలహాలివ్వడానికిగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలోని నిపుణులను, అఖిలభారత సమన్వయ బియ్యం నాణ్యం పెంపుదల ప్రాజెక్టు నిపుణులను పిలిపించడం జరిగింది. నిపుణులు జిల్లాలోని కరీంనగర్, హుజురాబాద్, హుస్నాబాదు, గంగాధరా, జగిత్యాల. మల్లయాల్, మేడ్‌పల్లి, సుల్తానాబాద్ పంచాయితీ సమితులలోని 1985 ఆగస్టు 3, 4 తేదీలలో అక్కడక్కడా కొన్నిచోట్ల పరిశీలనలు జరిపారు. ఆ నిపుణులు బృందం యాంత్రిక, రసాయనిక విచారణ చర్యలను ప్రచారం చేశారు.

యాంత్రిక విచారణ చర్యలలో భాగంగా నారు మొక్కలను తిరిగి నాటేటందుకు అంటే నర్సరీ దశలోదాని, తిరిగి నాటే సమయంలోగాని ముందుగా తెగులు తగిలిన కొన భాగాన్ని తుంచివేసి మొక్కలను నాటవలసిందిగా సలహా యిచ్చారు. ఈ సలహాను రైతులు పాటిస్తున్నారు.

రసాయనిక విచారణ చర్యలకు సంబంధించి, దానిని అరికట్టడానికి వారు ఫాసలోన్, క్వినాల్‌ఫాస్, క్లోరో ప్రెలిఫాన్, మోనాక్రాటోఫాస్, ఫెన్‌థియాన్, ఎండోసల్ఫాన్ వంటి వివిధ క్రిమిసంహారకాలను ఉపయోగించవలసిందిగా వారు తెలియజేశారు. ఈ తెగులు ఇంకా వ్యాపించకుండా అరికట్టడానికి సామూహిక కృషి చాలా అవసరం అని కూడ నొక్కి చెప్పడం జరిగింది.

ఖరీఫు కాలంలో వరిపంట క్రింద మామూలుగా ఉండే 1.62 లక్షల హెక్టార్లకుగాను ప్రస్తుతం సుమారు 53,000 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో నాట్లు వేశారని గౌరవ సభ్యులకు తెలియ జేస్తున్నాను. ఆ విధంగా నాట్లు వేసిన విస్తీర్ణంలో సుమారు మూడవవంతు

తెగులుకు గురి అయింది. ఆ విధంగా తెగులుకు గురి అయిన సుమారు 18,000 హెక్టార్లలోనూ 10,000 ల హెక్టార్లలో ఇదివరకే తగిన క్రిమి సంహారకాలను చల్లడం జరిగింది. మిగిలిన సుమారు 8,000 హెక్టార్లలో సస్య రక్షణ చర్యలను తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. అంతేగాక, 1985 జూలై 29 వ తేదీ వరిమిలా దైవికంగా భారీ వర్షాలు కురిసినందున తెగులు తీవ్రత తగ్గిపోతూ వస్తుంది.

ప్రతి సంవత్సరం తెలంగాణా జిల్లాల్లో తాటాకు పురుగు ఆశిస్తున్నదని కూడ తెలియ జేస్తున్నాను. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, 85-86 సంవత్సరానికి రాష్ట్రానికిగాను రూ. 12.6 లక్షల వ్యయంతో ఒక కేంద్రప్రతి ప్రాదిత పథకాన్ని రూపొందించడం జరిగింది. మొత్తం వ్యయంలో, క్రిమి సంహారకాలపై 50శాతం సబ్సిడీగా రు. 1.80 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించారు. అయితే, ఇది కరీంనగర్ జిల్లాలోని షెడ్యూలుకులాల రైతులతో సహా సన్నకారు, పేదరైతులకు హెక్టారుకు ఇచ్చే రూ. 60/-ల గరిష్ట పరిమితికి లోబడి ఉంటుంది. ఈ పథకం క్రింద ఈ సబ్సిడీలను ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. వాటిని తెగులు సోకిన పొలాల రైతులు వినియోగించుకోవడం జరుగుతున్నది.

అందుచేత, సరి అయిన నియంత్రణా చర్యలను అవలంబించే విషయాన్ని గూర్చి రైతులకు తెలియ చెప్పడానికి ఈ శాఖ అన్ని చర్యలను తీసుకుంటున్నదని, ప్రస్తుతం ఈ తెగులును చాలామేరకు అరికట్టడం జరిగిందని నేను తెలియ జేస్తున్నాను, జిల్లాలో ఇంకా ఏదైన అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడితే దాన్ని ఎదుర్కొనేందుకు చాలినంత క్రిమి సంహారకాలు సస్యరక్షణ పరికరాలు లభ్యంగా ఉన్నాయి. మళ్ళీ ఈ తెగులు సోకినట్లయితే దానిని అరికట్టడానికి అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని నేను మళ్ళీ హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు : ఈ తాటాకు తెగులుకు ఆకాశం మీది నుంచి మందులు చల్లించడం సాధ్యం కాదు. అన్ని తెలంగాణా జిల్లాలలో ఈ వ్యాధి వ్యాపించింది. రెండు సంవత్సరాల వరకు వరి పంట వేసుకోకపోతే దీనికి నివారణ ఉంది. యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద మందులు సప్లయ్ చెయ్యాలి. బ్లాకులెవెల్‌లో దీనికి అవసరమైన హ్యాండ్ స్ప్రేలు, ఇతర పెస్టిసైడ్సు లేవు. అయిదు శాతం కూడా అక్కడ పెస్టిసైడ్సు లేవు. ఒక బృందాన్ని పంపించి, యుద్ధ ప్రాతిపదికన చర్యలు తీసుకుని మందులు స్ప్రే చేయించాలి. దీనికి ఏరియల్ స్ప్రేయింగ్ వీలుపడదు. అత్యవసరంగా చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు : మంత్రి చాలా సుదీర్ఘమైన, వివరణాత్మకమైన సాంకేతికపరమైన వివరాలు చెప్పారు. కానీ వారు చెప్పినంత అక్కడ ఆచరణలో లేదు. అంత పెద్ద ఎత్తున వ్యాపించిన ఈ తెగులును యుద్ధ ప్రాతిపదికన నిరోధించడానికి

అవసరమైన సిబ్బంది లేదు, యంత్రాలు లేవు, క్రిమి సంహారక మందులు లేవు. అసలీ వర్షాలు లేవు, బావుల క్రింద వేసుకున్న నాట్లు పొడైపోయాయి. ఆ పంట దక్కించడానికి, ఇద్దరు అధికారుల సమక్షంలో చర్యలు ఒరిపించడానికి నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Annual Report of the Praga Tools Company Limited for the year 1983-84

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, 1956 కంపెనీల చట్టంలోని 619 ఎ(3) విభాగాన్ని అనుసరించి ప్రాగాటూల్స్‌కు సంబంధించిన 1983-1984వ సంవత్సరం వార్షిక నివేదిక ప్రతిని దీనితోపాటు భారత కంట్రోలర్ ఆడిటర్ జనరల్ ఆడిట్ నివేదిక ఆయన వ్యాఖ్యలను సభా సమక్షంలో ఉంచుతున్నాను.

Annual Report and Accounts of the Andhra Pradesh State Seed Development Corporatien for the year 1982 - 83.

The Minister for home (Sri Vasantha Negeswara Rao) :

Sri, on behalf of the Minister for Agriculture and Animal Husbandry, I beg to lay on the Tablel ,'a copy of the Annual Report and Accounts of the Andhra Pradesh State Seed Deve - lopment Corporation for the year 1982-83, in compliance with section 619 - A (3) of the Indian Companies Act. 1956."

Orders of the Government annulling the orders of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal

Sri, I beg to lay on the Table "copies of G. O. Rt. No. 200 Home, dated 25-1-1985 and G. O. Rt. No. 951, Home, dated 29-3-1985, containing the orders of the Government annulling the orders of the Ahdhra Pradesh Administrative Tribunal, as requiered under clause (6) of article 371-D of the Constitution of Inbia."

Annual Administration Report of the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board for the years 1979-80, 1980-81, 1981-82, 1982-83 and 1983-84.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : ఈ హౌస్‌లో 5 సంవత్సరముల- రిపోర్టు ఒకేసారి పెడుతున్నారు. ఈ విధంగా చెప్పటం చాలాసార్లు అయింది. ఈ జాప్యానికి కారణం ఆఫీసర్స్‌ను అడుగుతున్నారా చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి : [illegible]
[illegible] చేస్తున్నాను.

(Sri H. B. Narse Goud in the Chair)

The Minister for Small Scale Industries (Sri S.Ramachandra Reddy) :- Sir, I beg to lay on the Table : "Copies of the Annual Administration Report of the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board for the years 1979-80, 1980-81, 1981-82, 1982-83 and 1983-84 in compliance with sub-section (2) of section 22 of the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board Act, 1958."

> 22nd Annual Report of the Andhra Pradesh Small Scale Industries Development Corporation for the year 1982-83.

Sir, I further beg to lay on the Table "a copy of the 22nd Annual Report of the Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation for the year 1982-83 together with the Audit Report and Comments of the Controller and Auditor General of India, thereon, in compliance with section 619 A (3) of the Companies Act, 1956."

Chairman :- Papers laid.

PAPER PLACED ON THE TABLE

> Enquiry Report of the Enquiry Officer on Cancellation of allotment of rigs by lot scheduled to be held on 2-5-1982 in pursuance of the assurance given while answering LAQ No. 2606 on 7-3-1984.

Minister for Panchayatiraj (Sri K. Ramachandra Rao) :- Sir, I beg to place on the Table : "a copy of the Enquiry Report of the Enquiry Officer on cancellation of allotment of rigs by lot scheduled to be held on 2-5-1982, in pursuance of the assurance given while answering the LAQ No. 2606 on 7-3-1984."

Chairman : Paper placed.

GOVERNMENT BILLS

The Andhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Bill, 1985.

The Minister for Finance (Sri. P. Mahendranath) :- Sir, I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Ahdhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Bill, 1985".

Chairman : Motion moved.
The question is :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Bill, 1985."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

The Andhra Pradesh College Service Commission Bill, 1985 (L. A. Bill No. 18 of 1985) contd....

Chairman :- The Bill was moved yesterday but it was not discussed in full and it is coming up for consideration.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, యీ కాలేజీ టీచర్స్ అప్పాయింట్‌మెంట్స్ విషయంలో యింతకు ముందు జగన్‌మోహన్‌రెడ్డిగారి కమీషన్ ఒకటి వేసినారు. అట్లా వేసిన తరువాత కాలేజీ సర్వీసు వీటి కొరకు సెపరేట్‌గా ఒక కమీషన్‌ను నిర్ణయించాలని సిఫార్సు చేసినారు. ఆ సిఫార్స్ మీద యీ ప్రభుత్వం యేర్పాటు చేసినామని చెబుతున్నారు. అదే రకంగా యీ ఉద్దేశ్యాలలో 2, 3 విషయాలు వారే చెప్పినారు. అదేమిటంటే విశ్వవిద్యాలయ గ్రాంట్స్ సంఘం జీతపు స్కేళ్ళను అమలుపరిచే విషయంలో యీ కమిటీని వేసినామన్నారు, మరి యీ జూనియర్ కాలేజీ లెక్చరర్స్ యెవరయితే ఉన్నారో వారికి అదేవిధంగా ప్రయివేటు కాలేజీలకు యు. జి. సి. స్కేల్స్ అప్లయి చేయడానికి యీ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా ? ఎందు చేతనంటే యిది లాంగ్ పెండింగు స్టాండింగ్ డిమాండ్ ఉంది. జూనియర్ కాలేజీలకు మిగిలిన కాలేజీలకు అన్నిటికి వెంటనే అమలు చేయాలని యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా యీ కమీషన్‌ను అప్పాయింట్ చేసేటప్పుడు మిగతా స్టేటెస్‌లో జరిగినటువంటి తప్పులు కాకుండా మిగతా స్టేటెస్‌లో పొలిటికల్ పర్సన్స్‌ను వేసినారు. ఆయా పార్టీలలో ఓడిపోయిన వారిని

ఎం. ఎల్. ఏ, ఎం. ఎల్. సి. లుగా గెలిచిన వారిని తీసుకొని వచ్చి పి. ఎస్. సి. లో వేసినారు. వీరిద్దరు కూడ పేపర్లో కూడా చూసినాము వారు చాలా అన్యాయం చేస్తున్నారు. ఆన్సర్ పేపర్స్ కాని, ఇంటర్వ్యూ అయిన తర్వాత కాని రిపోర్టు ఇవ్వడంలో కూడా అన్యాయం చేస్తున్న వీరిని పి.ఎస్.సి. లో వేసుకుంటున్నారు. ఇటువంటి పొరపాట్లు జరగకుండా ప్రభుత్వం ఏ చర్యలు తీసుకుంటుంది? దీనికి ఎకడమిషన్సును వేయండి. ఇప్పుడు యూనివర్శిటీ యాక్టును మనము చర్చించబోతున్నాము. యూనివర్శిటీస్‌లలో నాన్ఎకడమిషన్సును వేయడం వల్ల యెక్కడయితే యూనివర్శిటీకి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలో అక్కడ ప్రాధాన్యత యివ్వకుండా దీనికి సంబంధం లేనివారిని వేస్తున్నాము. పి.ఎస్.సి. లో కూడా అదేవిధంగా అర్హత లేనివారిని వేస్తున్నాము. ఈ కాలేజీ సెలక్షన్ కమిటీలో మెంబరయితే ఉన్నారో అదేవిధంగా ఛైర్మన్ ఉన్నారో దీనికి ఎకడమిషన్సును వేస్తే బాగుంటుంది. ఈ కాలేజీ కమీషన్కు కాలేజీల యొక్క రికార్డ్సు తేవడానికి కాబట్టి రికార్డ్సు అంటే రిగార్డింగ్ సెలక్షన్ అంతవరకే వారి యొక్క లిమిట్ పెట్టుకోవాలి. మిగతా రికార్డ్సు తెచ్చేటట్లు పద్ధతి కాకుండా యేవైతే ఖాళీలు ఉన్నాయో ఆ ఖాళీలు ఉన్న ప్లేసెస్‌లో వారి యిష్టం వచ్చినట్లు నియామకాలు జరగకుండా పి. ఎస్. సి. సెలక్షన్ ద్వారా జరిగేటట్లు చూడాలి. ఆదేవిధంగా యీ మధ్యలో ఖాళీలు అయితే అంటే యీ సంవత్సరం జూన్ నుంచి ఏప్రియల్ వరకు యీ మధ్యలో యెవరయినా సెలవుపెట్టి వెళ్ళినా, చనిపోయినా ఆ ఖాళీలు తర్వాత సంవత్సరం వరకు ఖాళీగా ఉంటాయని అంటున్నారు. అట్లాకాకుండా విద్యార్థులు చదువు చెడిపోకుండా టెంపరరీ బేసిస్ మీద వారిని అప్పాయింట్ చేసేటట్లుగా మనము వీలు కల్పించాలి. ఈ యొక్క ఎ.పి.ఎస్.సి. డూప్లికేటుగా తయారు కాకుండా ముందు యీ ఖాళీలను నిర్ణయించి ఎకనమిక్ యియర్ స్టార్ట్ అయ్యే ముందు యీ నియామకాలు జరిగేటట్లు రాబోయే సంవత్సరంలో ఏ కాలేజీలో ఎన్ని పోస్టులు ఖాళీలు ఉన్నాయో ఫలానా తేదీ లోగా పంపించాలని, ఫలానా తేదీ లోగా ఎప్లికేషన్స్ కాల్‌ఫర్ చేయాలని ఫిక్స్‌డ్ టైముటేబుల్ ఈ ఏక్టులో పొందుపర్చలేదు కాబట్టి ఆ టైమ్ టేబుల్ ఇదులో ఇంక్లూడ్ చేయాలని కోరుతూ ఆర్డినెన్స్ రూపములో వచ్చినటువంటి దానిని వ్యతిరేకిస్తూ ఈ ఏక్టును సమర్థిస్తూ నేను చెప్పిన రెండు మూడు సవరణలు చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. వెంకయ్య (అల్లూరు) :- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యము కాలేజీలో లెక్చరర్సును రిక్రూట్ చేసేటప్పుడు ఒక పద్ధతి ప్రకారము రిక్రూట్‌చేసి విద్యా ప్రమాణాలు పెంచేదానికి నిర్దేశించబడినటువంటి బిల్లు. కాని ఈ బిల్లులో మొత్తం ఆంధ్ర ప్రజలు మైనారిటీలు కాని, మతరీత్యా, భాషారీత్యా మొత్తం యావత్ ఆంధ్ర ప్రజలు బిల్లుయొక్క సదుద్దేశ్యాలు పొందేదానికి అవకాశం ఈ బిల్లులో ఉండవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది మినిస్టరుగారు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టి ఉద్దేశ్యాలలో చెప్పినదాంట్లో జగన్‌మోహన్‌రెడ్డిగారి సూచనల ప్రకారం ఆంధ్ర దేశములో విద్యా ప్రమాణాలు పెంచడం, బోధనా స్థాయి

పెంచడం, తరానికి, తరానికి మధ్యోవున్న తేడానుబట్టి విద్యా స్థాయిని పెంచుతూ విద్యాభివృద్ధి గావించాలనే ఉద్దేశ్యముతో ప్రవేశ పెట్టబడిన బిల్లు అని చెప్పారు. ఈ సందర్భములో మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి ఇంకా కొంత సమాచారం కోరుతున్నాను. ప్రయివేటు డిగ్రీ కాలేజీలు ఎన్ని ఉన్నాయి? ఎయిడ్‌పొందే డిగ్రీ కాలేజీలు ఎన్ని ఉన్నాయి. అన్‌ఎయిడెడ్‌పొందే డిగ్రీ కాలేజీలు ఎన్ని ఉన్నాయి. ప్రయివేటు జూనియర్ కాలేజీలు ఎన్నిఉన్నాయి. అన్ ఎయిడ్ జూనియర్ కాలేజీలు ఎన్ని ఉన్నాయి? భాషా పరంగాగాని, మతపరంగాగాని మైనారిటీస్ నిర్వహించే కాలేజీలు యూనివర్సిటీకిగాని, గవర్నమెంటుకు గాని ఎఫిలియేట్ అయినవి ఎన్ని కాలేజీలు ఉన్నాయి? ఈ సమాచారం అంతా పూర్తిగా సభముందు మినిస్టరుగారు ఉంచాలని కోరుతున్నాను. బిల్లులో వారు ఒక విషయం చెప్పారు.

"........to all private colleges it applies except the colleges administered whether based on religion or language...."

ఎక్సెప్టు అనే పదము పెట్టినందువలన రాష్ట్రములో డిగ్రీ కాలేజీలు, ప్రయివేటు జూనియర్ కాలేజీలకు అత్యధిక భాగానికి వర్తించకుండా పోయే ప్రమాదం ఉందని అభిప్రాయ పడవలసి వస్తున్నది. మన కానిస్టిట్యూషనులో మైనారిటీస్‌కు ప్రత్యేకించి రక్షణ కల్పించబడింది. మైనారిటీస్‌కు మతపరంగా వారి సాంస్కృతికకు అనుకూలంగా ప్రత్యేక స్వభావం కానిస్టిట్యూషనులో వారికి అవకాశం ఇచ్చిన మాట యదార్థమే. బిల్లు చేసేటప్పుడు దీనిని గమనించి వారి హక్కులకు భంగం కలుగకుండా చర్యలు తీసుకోవలసిందే బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన సందర్భములో విద్యా ప్రమాణాలు పెంచే సందర్భములో మత పరంగా నిర్వహించే ఇనిస్టిట్యూషన్సులో ఈ లెక్చరర్సు నియామకం విషయం వారికికూడా ఎందుకు వర్తించకూడదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. వారికికూడా వర్తింప చేయాలని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. చాలా ప్రయివేటు కళాశాలలోను, మైనారిటీస్ నిర్వహించేవి కానివ్వండి, మెజారిటీస్ నిర్వహించేవి కానివ్వండి వాటిలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని ప్రజల విమర్శలకు గురి అవుతున్నాయి. వీరికి విరాళాల పేరుతో ఉద్యోగాలు యిచ్చారనో, లేక నాలుగైదు సంవత్సరాలైనా వారిని పర్మనెంటు చేయకపోవడం, వారికి ఇచ్చిన మరల కొంతభాగము వసూలు చేయడంలాంటి అనేక అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. మైనారిటీస్ నిర్వహించే సంస్థలనుకూడా చట్ట పరిధిలోనికి తీసుకుని రావాలి. కళాశాలలయొక్క స్టాండర్డ్సు పెంచేదానికి, వారి ప్రయోజనాలు కాపాడేదానికి అవకాశం ఉంటుంది. మైనారిటీస్‌కు చెందిన సంస్థలను ఈ చట్ట పరిధినుంచి తప్పించడం అనేది మంచిదికాదని నా అభిప్రాయం. అట్లాగ డిస్‌క్రిమినేషను పెట్టకూడదని అభిప్రాయపడుచున్నాను. ప్రభుత్వ ఎయిడ్ తీసుకునే సంస్థలలో స్టాండర్డ్సు పెంచవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది హక్కు వస్తుంది. హక్కు చలాయించాలని కోరుతున్నాను. ఎయిడ్

తీసుకునే సంస్థంలో స్టాండర్డ్సు పెంచేదానికి వీటిని చట్ట పరిధిలోనికి తీసుకుని రావడం ఎంతైనా అవసరం అని నేను భావిస్తున్నాను.

"........Giving only religious instructions but not any other instructions......."

ఈ మాటకు అర్థము అటువంటి దానికి వర్తించదు. మతపరమైన బోధనచేసే ఇనిస్టిట్యూషన్సుకు వర్తించదు అని చెబితే బాగుంటుంది. అంతవరకే పరిమితంచేసి చట్టం చేయాలి. మైనారిటీస్‌కు సంబంధించి రెలిజియస్‌గాని, లాంగ్వేజ్‌కు సంబంధించిగాని—గుజరాతునుంచి వచ్చినవారు మైనారిటీ కావచ్చు. అతను కాలేజీ పెట్టడానికి పర్మిషను తీసుకుంటాడు. మెజారిటీగావున్న ప్రజలనే స్టూడెంట్స్‌గా పెట్టుకుని నిర్వహిస్తారు. వారికి లాభము రావచ్చు. వాటి ప్రమాణాలు ఎంతవరకు ఉండాలో నిర్వచించలేదు. మైనారిటీస్ సంస్థలలోకూడా మామూలు లెక్కలు, సైన్సు, సివిక్స్ సిలబస్ ప్రవేశపెట్టి చెబుతున్నప్పుడు వాటినికూడా ఈ పర్వ్యూలోనికి తీసుకుని రావాలనేదే ముఖ్యమైన అభిప్రాయం.

టీచర్సు సెలక్షను కమిటీ ఒకసారి సెలక్టుచేసి పంపితే వారిని ఆ కాలేజివారు తీసుకొని తీరాలి. దానిని ఉల్లంఘించే పరిస్థితి ఉండకూడదు. ఆ విధంగా ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. సెలక్షన్ కమిటీ అప్పాయింటుమెంటు ఆర్డరు ఇచ్చిన తరువాత ఆ అప్పాయింటుమెంటు ఆర్డరుకు బైండింగు అయి ఉండాలనే మాట చేర్చాలని మనవి చేస్తున్నాను. సెక్షను 9కి హైకోర్టులో స్టే వచ్చిందని అనుకొంటున్నాను. దానిని గురించి మంత్రిగారు తెలియచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సెక్షను 9 ఈ బిల్లులో కీలకమైన అంశం. దానిని గురించి హైకోర్టులో స్టే ఇచ్చారు. ఏ పాయింటు మీద స్టే ఇచ్చారు? స్టే ఇచ్చిన విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మార్చారా? మార్చకపోతే దాని ఫలితాలు ఎలా గుంటాయనే విషయం మంత్రిగారు చెప్పాలి. కాలేజీ టీచర్స్‌ను అప్పాయింటు చేసే సందర్భంలో సర్వీసు కమిషను సిక్సు పాయింటు ఫారమ్యులాను దృష్టిలో ఉంచుకొని చేయాలి. గతంలో అనేక సందర్భాలలో ఉల్లంఘించారని చెబుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల యొక్క సమైక్యత దెబ్బతినే విధంగా వుంది కనుక సిక్సు పాయింటు ఫారమ్యులాను అమలు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాము. సిక్సు పాయింటు ఫారమ్యులాను అమలు చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది కనుక దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఈ సెలక్షను చేయాలని కోరుతున్నాము. ఈ బిల్లు ఉద్దేశ్యం మంచిదే. మొదటి ఎజెండాలో చెప్పిన విధంగా దీనిని తీసుకొని వస్తే దీని సదుద్దేశం పమ్ము అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. మతపరమైన బోధనా సంస్థలను మినహాయించి మిగిలిన శాస్త్రీయ విజ్ఞానం బోధించే అన్ని సంస్థలకు ఈ చట్టం అమలు చేయడంవల్ల ఎయిడెడ్ అండ్ అన్ ఎయిడెడ్ సంస్థలలో విద్యా ప్రమాణాలు పెరుగుతాయని మనవిచేస్తున్నాను. సిక్సు పాయింటు ఫారమ్యులాను దృష్టిలో

ఉంచుకొని దానికి తగిన విధంగా బిల్లును సవరించాలని మనవి చేస్తున్నాను, అదే విధంగా టీచర్సు సెలక్షను కమిటీ ఒకసారి సెలక్టు చేసిన తరువాత కాలేజి కమిటీలు దానికి బైండింగు కావాలనేది చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు (తాడికొండ) :- ప్రయివేటు డిగ్రీ, జూనియర్ కాలేజీల లోని బోధనా సిబ్బంది నియామకాలను క్రమబద్ధం చేస్తూ ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును నేను సమర్థిస్తున్నాను. ఈ బిల్లును తీసుకొని వచ్చుటకు గల కారణాలు మనకు తెలుసు. అ కాలేజీలవారు అనేక మొత్తాలలో డొనేషన్స్ కలక్టుచేసి లెక్చరర్స్‌కు జీతాలు చెల్లించ కుండా బెదిరిస్తున్న సందర్భాలు మనము చూస్తున్నాము. ప్రయివేటు యాజమాన్యంవారు సెలక్షన్సు చేసేటప్పుడు నియమాలు ఉల్లంఘించి తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తున్నటువంటి సందర్భాలలో ఒక విధానం అవలంబించడం మంచిది. బిల్లులో మైనారిటీలయొక్క హక్కులను పరిరక్షిస్తూ వారి సంస్థలను ఈ బిల్లు నుంచి మినహాయించడం జరిగింది. ఇది సముచితమైన చర్య. రాజ్యాంగములో పొందుపరచబడి వుంది. భాషాపరంగా, మత పరంగా ఉన్నటువంటి సమస్థలతో ప్రత్యేకమైన హక్కులు వారు కలిగి ఉంటారు. గతంలో డిగ్రీ కాలేజీలలో సెలక్షను కమిటీలు ఉండేవి. దానిలో గవర్నమెంటు రిప్ర జంటేటివ్స్, యూనివర్శిటీ రిప్రజంటేటీవ్స్ సెలక్షన్సులో పాల్గొంటూ ఉండేవారు. తరువాత ప్రత్యేకమైన హక్కులద్వారా గవర్నమెంటు రిప్రజంటేటివ్ లేకుండా సెలక్షను చేశారు. ఇంతకుముందు కొంతమంది చెప్పిన అభిప్రాయాలతో నేను ఏకీభవించలేక పోతున్నాను. రాష్ట్రంలో మైనారిటీ సంస్థలు నిర్వహిస్తున్నటువంటివి చాలా ఉన్నాయి. వారి హక్కులను కాపాడడంకోసం ప్రభుత్వం మినహాయింపులు ఇవ్వడం మంచి నిర్ణ యంగా నేను భావిస్తున్నాను. సర్వీసు కమీషను మెంబర్సును నియమించేటప్పుడు, ఛైర్మన్‌ను నియమించేటప్పుడు ప్రభుత్వం కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. విద్యా సంస్థల నిర్వహణలో సంబంధం ఉన్నటువంటి వ్యక్తులను పెట్టడం మంచిది. వారు ఎంపికలో ప్రముఖపాత్ర వహిస్తారు. కాలేజీలో ఉన్నటువంటి ఖాళీల పొజిషను సర్వీసు కమీషనకు తెలియచేస్తే వారు సెలక్టుచేసి పంపిస్తారు. సర్వీసు కమీషను ఇచ్చిన లిస్టును ఖచ్చితంగా పాటించాలని నిబంధనపెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. దానికి అను గుణంగా రూల్సు మార్చాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు కాలేజీలు ప్రారంభించారు. టీచర్సును వెంచవలసిన అవసరం ఉంది. అధ్యాపకులను నియమించవద్దని అన్ని కాలేజీ లకు కమ్యూనికేషన్సు వచ్చాయి. విద్యా సంవత్సరం ప్రారంభించారు. కనుక వెంటనే ఈ కాలేజీ సర్వీసు కమీషన్‌ను కానిస్టిట్యూట్ చేసి అధ్యాపకుల సెలక్షను త్వరితగతిని చేయాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :- అధ్యక్షా, మన దేశంలో మన రాష్ట్రంలో విద్యాప్రమాణాలు ప్రాథమిక స్థాయిలోనే కాకుండా ఉన్నత స్థాయిలో కూడా

చాల దయనీయంగా దిగజారిపోతూ ఉన్న పరిస్థితిని మనం చూస్తూనే ఉన్నాము. దీనిని సంస్కరించి విద్యాప్రమాణాలను పునరుద్ధరించి విద్యావిధానంలో కూడా సంస్కరణలు తీసుకువచ్చి మొత్తం మన రాష్ట్రంలో పటిష్ఠ విద్యాప్రమాణాలు నెలకొల్పాలని అనేక పర్యాయాలు అనేకమంది నిపుణులు పరిశీలించి సిఫార్సులు చేసిన తరువాత కూడా చాల ఆలస్యమైన తరువాత ఈనాటికి ఈ బిల్లు రావడం జరిగింది. ఈనాటికైనా ఈ బిల్లును తెచ్చినందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను, చాలమంది పెద్దలు పరిశీలన చేసి విద్యను గరిపే ఉపాధ్యాయుని వ్యక్తిత్వమీద, నైపుణ్యతమీదనే విద్యాప్రమాణాలు ఆధారపడి ఉంటాయని ధృవీకరించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ విద్యావిధానం ఒక వ్యాపార సరళిలో జరుగుతూ ఉంది. జస్టిస్ పి. జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి కమిటీ సిఫార్సులను కూలంకషంగా పరిశీలన చేసి ఆ సిఫార్సులను అనుసరించి ఈ బిల్లుని పెట్టారు. కాబట్టి ఉత్కృష్టమైన భావనను అమలు పరచేప్పుడు దీనికి వనరులలోను మిగతా విషయాలలోను మరల ఆలస్యము చేయకుండా ఇది ఒక అత్యవసర సమస్యగా భావించి వెంటనే డబ్బును కేటాయించి కాలేజి సర్వీస్ కమిషన్‌ను ఏర్పాటుచేసి నియామకాలను వారి పరిధిలో అప్పజెప్పడం మంచిది. ప్రయివేటు కళాశాలలకే కాకుండా ప్రభుత్వ కళాశాలలను కూడా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ పరిధినుంచి తప్పించి ఈ కమీషన్ పరిధిలోనికి తీసుకువచ్చి ఒక యూనిఫార్మిటీని ప్రవేశ పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. మైనారిటీ సంస్థలకు సంబంధించి, అది లింగ్విస్టిక్ మైనారిటీ కాని రెలిజియస్ మైనారిటీ గాని అవి మైనారిటీ సంస్థలు కనుక వాటికి మినహాయింపు ఉంటుంది అనేది అర్థం కావడంలేదు. నిజముగా చూస్తే మైనారిటీ సంస్థలవారు ఏ విద్యను గరపుతున్నారో ఏ ఉపయోగము కొరకు కళాశాలలు నిర్వహిస్తూ ఉన్నారో ఏ ఆదర్శము కొరకు నిర్వహిస్తూ ఉన్నారో అవే ఆదర్శాలను తూ. చా. తప్పకుండా ఆ ఆదర్శాలలో ప్రావీణ్యత సంపాదించుకుని వారి బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహించగలిగే శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్నాయా లేదా అనేది కూడా చూడకుండా ప్రయివేటు ఇనిస్టిట్యూషను, మతసంస్థ అని, అవి వారికే వదిలిపెడితే విద్యాప్రమాణాలు పోయి వారియొక్క ఇతర ప్రయోజనాలు చూసుకుని విద్యాప్రమాణాలు పడిపోయే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి మైనారిటీ సంస్థలకు ప్రమాణాలనుంచి ఎగ్జంప్షన్ ఇవ్వడం సాధ్యం అవుతుందా? రాజ్యాంగంలో మైనారిటీలకు రక్షణలు ఉన్నాయిగాని, అన్నిరకాల రక్షణలు ఉన్నాయిగాని అవి ప్రమాణాలను పడగొట్టుకునే రక్షణలు మాత్రంకాదు. కాబట్టి ఈ చట్టము పరిధిలోనికి మైనారిటీ సంస్థల కళాశాలలను కూడా చేర్చడమే సమంజసం. అవసరమైతే ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుని ఆ మినహాయింపు తొలగించి ఈ సర్వీస్ కమీషన్‌వారికికూడా వర్తించాలి. ప్రయివేటు కళాశాలలలో ఇప్పుడు ఉన్న ఉపాధ్యాయులు, లెక్చరర్సు వాళ్ళందరినీకూడా ఇంటర్వ్యూచేసి వాళ్ళు ప్రమాణాలకు తగినవాళ్ళు అని నమ్మకం కలిగితే వాళ్ళను తొలగించి నిరుద్యోగులనుగాచేయకుండా వారినికూడ ఇమిడించుకోవాలి. ప్రభుత్వము దీనిని

మరికొంత ఆలోచించి నేను మనవి చేసిన విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని సవరణలు ప్రవేశపెట్టాలని మనవిచేస్తూ శెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. వివేకానంద (గోపాలపురం) అధ్యక్షా, ఉన్నత విద్యా ప్రమాణాలను నెలకొల్పడానికి కళాశాలలో ఉన్నత విద్యా ప్రమాణాలు గల వ్యక్తులను ఎంపిక చేసుకోవడానికి కాలేజి సర్వీస్ కమీషన్‌ను ఏర్పాటుచేయడం ముదావహం. ఈనాడు ప్రయివేటు కళాశాలలో ఏ విధమైనా దగా మోసములు జరుగుతున్నాయో మనకు తెలియందికాదు. ఈనాడు ప్రయివేటు కళాశాలలకు పోవాలి అంటే చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఇప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ప్రయివేటు సంస్థలు వ్యాపార సరళిలో నడుస్తున్నాయి. అక్కడ జీతాలు ఇవ్వడంలోను వాటిలోను ఎటువంటి మోసాలు జరుగుతున్నాయో అందరికి తెలుసు. అటువంటి విధానానికి స్వస్తి చెప్పి చైతన్యవంతులైన ఉన్నత విద్యార్హతలు గలిగిన వ్యక్తులను ఎంపిక చేసుకోవానికి వీలుగా ఈ సర్వీస్ కమీషన్ ఏర్పాటు చేస్తున్నందుకు నేను అభినందిస్తున్నాను. రిజర్వేషనుల విషయంలో కూడా చాలా ప్రయివేటు కాలేజీలు సరిగా పాటించడంలేదు. ఎస్. సి. లకు సరి అయిన అవకాశం కలిగించడంలేదు. స్వంతంగా నా విషయమే నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఎస్. సి. లకు కళాశాలలో అవకాశం కలిగించడంలేదు నేను వెడితే డైరెక్టరుగారు. ఓరియంటల్ కాలేజీకి వెడితే తప్పకుండా తీసుకుంటారు అని ఒక ఉత్తర్వు నాకు ఇచ్చారు. అది ఇప్పటికీ నా దగ్గర ఉంది. విద్యావంతులైన యువకులకు సరిగా అవకాశాలు ఇవ్వకుండా ప్రయివేటు కళాశాలలు చాల దుర్వినియోగం చేస్తున్నాయి. మైనారిటీలకు సంబంధించిన కళాశాలలు కొన్ని బాగున్నాయి. కొన్ని ప్రయివేటు కళాశాలలలో ఉన్నత ప్రమాణాలు ఉన్నాయి. లైలా కళాశాల, తెరిసా కళాశాలల వంటివి ఉన్నాయి, ఆ విద్యా సంస్థలలో ఉన్న ప్రమాణాలు వేరు. అటువంటి ఉన్నత ప్రమాణాలు గల విద్యా సంస్థలను ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం ఈ ప్రభుత్వానికి ఉంది కాబట్టి వాటికి ఇచ్చిన మినహాయింపు సమంజసమేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విషయాన్ని ఈ బిల్లులో పొందుపరచినందుకు మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను. మైనారిటీ కమ్యూనిటీస్‌కి సంబంధించిన అభ్యర్థులను మొదట తీసుకుని తరువాత వారు ఏమైనా టెస్టులు పాస్ కావాలసి ఉంటే అటువంటి టెస్టులు నిర్వహించిన తరువాత ఆ టెస్టులు పాస్ అయిన వారికి రిటైయిన్ చేసే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టినట్లయితే కొంతవరకు సమంజసముగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్‌కు సంబంధించి అసలు వారికి ఏమైనా ఎడ్యుకేషన్‌లో
2-00 noon ప్రమాణాలు ఉన్నాయా లేదా అనేది చూడడం అవసరం. బలహీనవర్గాలవారికి ఉపయోగపడే విధంగాను, వారికి ఉత్సాహం కలుగజేసే విధంగానూ యిపుడు ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన యీ లెక్చరర్ల, ఉపాధ్యాయుల నియామానికిగాను సర్వీసు కమీషన్ ఏర్పాటుకు ప్రత్యేకంగా తీసుకువచ్చిన యీ బిల్లుకు మరొకసారి మంత్రిగారికి నేను అభి-

సందనలు తెలుపుతున్నాను. ఈ బిల్లును ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ దాగారెడ్డిగారు స్వాగతి రేకించారు. కాని ఈ బిల్లు ప్రత్యేకతను గుర్తించి వారు యిచ్చిన ఎమెండుమెంట్సును ఉపసంహరించుకోవలసిందిగా కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri K. Ramachandra Reddy (Peddapalli) :- In the year 1982, the Comprehensive Education Bill was finally passed.

1982 లో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఈ విద్యా విషయాలకు సంబంధించిన ఇంటిగ్రేటెడ్ బిల్లును ఖాసిం వెంకటరామిరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టారు. ఆ బిల్లుద్వారా ఈ ప్రయివేట్ ఎయిడెడ్ స్కూల్సు విషయంలో కొంత కంట్రోలు తీసుకొని వచ్చిన విషయం అందరికి తెలుసు. తరువాత జగన్‌మోహన్‌రెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగా నియమించి కాలేజీలలో విద్యా ప్రమాణాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయి అనేది పరిశీలించమని కోరినపుడు వారు ఒక రిపోర్టు యిచ్చారు. వారు కొన్ని సూచనలు కూడా చేశారు. ఏమైనాసరే విద్యా ప్రమాణాలు పెంచాలని, విద్యా వ్యవస్థను రాజకీయాలకు దూరంగా ఉంచాలని, టాలెంటెడ్ టీచర్సును లెక్చరర్సును స్కూల్సులో కాలేజీలో నియామకం చేయాలని సూచించడం జరిగింది. దానికి ఈ బిల్లు కొంత డోహదకారి అవుతుందన్నదానికి భేదాభిప్రాయాలు ఏమీలేవు. ఇపుడు ఈ ఇంటిగ్రేటెడ్ రిక్రూటింగ్ అథారిటీ ద్వారానే టీచర్సు, లెక్చరర్సు నియామకం జరగాలి. కాని అనుమానాలు వచ్చే విధంగా ఈ కాలేజీలకు ప్రత్యేకముగా ఒక సర్వీసు కమీషన్‌ను నియమించడం కొంత ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఎందుకంటే,

The Andhra Pradesh Public Service Commission was constitutedunder a presidential order.

అది స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగావున్న సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు ఏర్పాటుచేసిన కాన్‌స్టిట్యూషనల్ ఏజన్సీగా ఉంది. అంటే ఎలాంటి రాజకీయాలకు, వత్తిడులకు లొంగకుండా నియామకాలు చేయడానికి ఏర్పడిన సంస్థ అది. అటువంటి సంస్థ ఏదైనా కాని ప్రత్యేకంగా కాలేజీ ఎడ్యుకేషన్‌కు మాత్రమే ఒక సర్వీసు కమీషన్‌ను ఏర్పాటు చేయడం ఏదో ఇందులో దురుద్దేశ్యం ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ సర్వీసు కమీషన్‌నుంచి అనేక డిపార్టుమెంటులను పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ పరిధినుంచి తప్పించి దానివల్ల రాజకీయంగా స్వప్రయోజనాలుపొందే దానికి ఈనాడు ముందుకు వచ్చింది. కాబట్టి ఈ బిల్లు పాస్ చేసుకునేముందు కొంత ఆలోచన చేయాలి. ఏదో ఒక మౌలికమైన మార్పు తీసుకు రావాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కాలేజీ సర్వీసు కమీషన్‌ను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తున్నది. కాని దానికి స్వచ్ఛంద ప్రతిపత్తి ఏమైనా కలుగచేస్తారా? ఏ విధంగా నియామకాలు జరుగుతాయి? ఇవన్నీ ఆందోళన కలిగించే విషయాలు. అసలు ఈ లెక్చరర్ల నియామకాలకు గాను ప్రత్యేకమైన సర్వీసు కమీషన్ అవసరంలేదు. ఏదైనా లోపాలు ఉంటే అవన్నీ పనిచేస్తున్న, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషనుకే అప్పజెప్పా

గించుకుని. దానిని సరిగా పనిచేయించే ఏర్పాట్లుచేసి సమర్థవంతంగా, శక్తివంతంగా ఆ సంస్థను రూపుదిద్దాలి. ఇప్పుడు స్కూల్సులో కాలేజీలలో సకాలంలో అధ్యాపకుల, లెక్చరర్ల నియామకం జరగడంలేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఇపుడు మరో సర్వీసు కమీషన్‌ను ఏర్పాటు చేస్తున్నామని చెప్పుకోవడం మంచిదికాదు. ఏదయినా సర్వీసు కమీషను అంటే ఏ ప్రభుత్వ ఉద్యోగినైనా నియమించేటపుడు రాజకీయాలకు దూరంగా ఉండాలి. ఇప్పుడు అటువంటిది కాకుండా అధికార పార్టీవారికి అనుకూలంగా చేయడానికిగాను ఈ సర్వీసు కమీషన్‌లు చేసుకుంటే ఈ బ్యూరోక్రసీ రాజకీయాలకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతుంది. ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిగల విశ్వవిద్యాలయాలలో నియామకాలకుకూడా సర్వీసు కమీషన్ చేయడం మంచిదికాదు. కాంగ్రెసు శాసనసభ్యునిగా నేను ఈ ఎమెండుమెంటును ప్రతిపాదిస్తున్నానని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిగల ఒక సర్వీసు కమీషన్‌లో లోపాలు ఉంటే సరిదిద్దేటట్లు చూడాలి. దానినే సక్రమంగా పనిచేయించేట్లు చేస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జరుగుతున్న అన్ని నియామకాలకు న్యాయం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రయివేటు విద్యాసంస్థలు క్రిందటి సంవత్సరంకన్నా ఈ సంవత్సరం వందల సంఖ్యలో పెరిగాయి. ఒక ప్రయివేటు విద్యాసంస్థ స్థాపనకు ప్రభుత్వం పర్మిషన్ యిచ్చిన తరువాత వారు ఎయిడ్ పొందాలంటే 5 సంవత్సరములవరకు కూడా వారు గవర్నమెంటును అడిగి ఎయిడ్ లేకుండానే నడుపుకోవాలి. అట్లాగ గత కొన్ని సంవత్సరాలుగ ఎయిడ్ లేకుండా పాఠశాలలను నడుపుతున్నారు. ఇపుడు ఈ బిల్లుద్వారా అటువంటి కళాశాలలో పనిచేస్తున్న లెక్చరర్లను తీసివేయడం జరుగుతుంది. అనేక ప్రయివేటు మేనేజిమెంట్లువారు నడుపుతున్న కాలేజీలలో 1,400 మంది దాకా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో టెంపరరీగాపనిచేస్తున్నారు. ఇపుడు గవర్నమెంటు ఈ బిల్లును తీసుకువస్తున్నపుడు ప్రయివేటు కాలేజీలలో టెంపరరీగా పనిచేస్తున్న వారిని పర్మనెంటు చేస్తారా? లేక 4, 5 సంవత్సరాల సర్వీసువున్న వారినికూడా తీసివేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

ఆ విధంగా అనేక విషయాలు వున్నాయి. ఈ బిల్లుద్వారా కాలేజీ సర్వీస్ కమీషన్‌ను ఏర్పాటుచేసి ఆ కమీషన్‌ద్వారా ప్రైవేటు కళాశాలలో అధ్యాపకులను నియమిస్తారు. అయితే వారిపై కంట్రోలు ఎవరికి ఉండాలి? ప్రభుత్వానికి ఉండాలా లేక యాజమాన్యానికి ఉండాలా? ఇలాంటి అనేక విషయాలు బిల్లులో పొందుపరచలేదు. అలాగే వారి ప్రమోషన్స్, ట్రాన్స్‌ఫర్స్ విషయం ఏమిటి? లెక్చరర్స్ తప్పుచేస్తే వారిని ఎవరు శిక్షించాలి? వారిపై ఏ విధంగా చర్య తీసుకోవాలి? వారిపై ప్రైవేటు యాజమాన్యానికి ఏ విధమైన కంట్రోలు వుంటుందనే విషయాలను కూడా తెలియజేయాలి? ఇవన్నీ క్లియర్‌గా లేకపోతే స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల కమిషన్‌ద్వారా నియమింపబడిన అధ్యాపకులకూ, ప్రైవేటు యాజమాన్యానికీ మధ్య ఘర్షణలు పెరిగే అవకాశం వుంటుంది. తత్ఫలితంగా విద్యా ప్రమాణాలు దెబ్బతినే ప్రమాదం ఉందని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా అనేకమైన లోపాలతో కూడిన ఈ బిల్లును నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఈ విధ

మైన నియామకాలవల్ల ఏ విద్యా ప్రమాణాలు పెట్టాలని మనం ఆశిస్తున్నామో, ఈ బిల్లు ఆ రకమైన ఫలితాలను అందించటంలో ఉన్న విద్యా ప్రమాణాలు కూడా పడిపోవడానికి ఆస్కారం కలిగిస్తుందని మీద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రత్యేకంగా కాలేజ్ సర్వీస్ కమీషన్ అక్కరలేదు ఇప్పుడున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ద్వారా నియామకాలు జరిగితేనే కొంత న్యాయం జరుగుతుంది, రాజకీయాలకు దూరంగా ఉండడానికి కూడా అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. వీరయ్య (వేమూరు) :- అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రజల శ్రేయస్సు కొరకు చేపడుతున్న అనేక అభ్యుదయకర సంస్కరణలో ఇది ఒకటి. అందుకు ఈ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చిన మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ రకమైన బిల్లు ఇప్పటికే పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రంలోవుంది. దానిని చూసే ఈ బిల్లును తెచ్చారో లేక ఇంకో విధంగా తెచ్చారో తెలియదు కాని ఈ బిల్లును తెచ్చినందుకు మాత్రం వారిని అభినందిస్తున్నాను. యూనివర్శిటీ గ్రాంట్స్ కమీషన్వారు నిర్ణయించిన వేతనాలు అన్ని కళాశాలలకు వర్తింపజేసిన పిమ్మట అధ్యాపకుల నియామకం కూడా ఒక క్రమబద్ధమయిన పద్ధతిలో ఉండాలని అనేకమంది విద్యావేత్తలు అభిప్రాయపడ్డారు. ఆనాడే ముగ్గురు సభ్యులతో కూడిన జగన్మోహన్రెడ్డి కమిషన్వారు కేంద్రీకృతమైన ఒక సంస్థద్వారా అధ్యాపకుల ఎంపిక జరపాలని సూచించారు. కాని ఆనాటి ప్రభుత్వం ఆ సూచనను ఆచరణలోకి తేలేదు. అందువల్లనే ఈ ప్రభుత్వం ఈనాడు ఈ బిల్లును తీసుకురావలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. అనేక కారణాలవల్ల ఈ బిల్లును తీసుకురావలసిన అవసరం ఏర్పడింది. అందులో కొన్ని చెపుతాను. 1) జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి కమిషన్ చెప్పినట్లు క్రమబద్ధమయిన పద్ధతిలో కేంద్రీకృతమయిన పద్ధతి ద్వారా ఈ ఎంపికలు జరగాలన్న సూచనను అమలుచేయడం. 2) ఈ కాలేజీలకు టీచింగ్ గ్రాంట్ పూర్తిగా ప్రభుత్వ ఖజానానుంచే వస్తోంది కాబట్టి అధ్యాపకుల నియామకాలు ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతులలో ఉండకూడదనేది. 3) రిజర్వేషన్ రూలును, రొటేషన్ పద్ధతులను విద్యాసంస్థలు ధిక్కరిస్తున్నాయి. దీనివల్ల వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజలకు అన్యాయం జరుగుతోంది. 4) అన్నిటికంటే ముఖ్యమయింది కళాశాల అధ్యాపకుల ఎంపిక సందర్భములో జరుగుతున్న లావాదేవీలు. ఒక్కొక్క పోస్టుకు 40 వేలనుంచి లక్ష రూపాయలవరకు బేరసారాలు జరుగుతున్నాయి. ఇది చాలా ఘోరమైన విషయం. ఈ కారణాలవల్ల అధ్యాపకుల ఎంపిక కేంద్రీకృతమయిన పద్ధతిలో జరగడం అవసరం. ఇకపోతే ఈ బిల్లు పరిధినుంచి ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కళాశాలలను మినహాయించారు. భవిష్యత్తులో దీనిగురించి పునరాలోచించినపుడు ఈ కళాశాలలను కూడా ఈ బిల్లు పరిధిలోకి తెచ్చేటట్లు చూడాలని మంత్రిగారికి విన్నవించుకొంటున్నాను. ఇకపోతే కోర్టు తీర్పు వల్ల మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ను ఇందులో ఇంక్లూడ్ చేయలేదనుకొంటాను. కోర్టువారి

బిల్లో కొంత మార్పు ఉంటుందేమో ఆలోచించి మైనారిటీలను రక్షణ కల్పిస్తారని వారిని కూడా బిల్లు పరిధిలోకి తీసుకొస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పని పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్‌కే అప్పగిస్తారు. సెపరేట్ సర్వీస్ కమీషన్ అవసరం లేదనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్‌కు ఇప్పటికే వర్క్ లోడ్ ఎక్కువయి పోయింది. దాని గురించి ఈ సభలో ప్రత్యేకం బాగు తెలిసేదేమో. కాని ఇప్పటికే అనేక కార్యక్రమాలన్నీ స్తంభించిపోతున్నాయి. అంతేకాక ఈ పని పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్‌కు అప్పజెపితే అసలు ఏ ఉద్దేశంతో సెపరేట్ కమీషన్ ఏర్పాటుచేయాలనుకున్నారో ఆ ఉద్దేశమే దెబ్బతింటుంది. కోర్టువారు ఇచ్చిన ప్రొవిజనల్ స్టే ఉద్యోగుల్లో తమకు హక్కు లభించిందని కొన్ని కళాశాలలవారు నియామకాలు జరిపిన సంగతి మంత్రిగారికి తెలుసు. వారి విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకోవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లులో ఉదహరించినట్లు ఈ కమీషన్ ద్వారా నీతి, నిజాయితీ కలిగిన వ్యక్తులైనవారే నియమింపబడేట్టు చూసి అందరికీ న్యాయం జరిగేట్టు చూడవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు.

Sri. Mohd. Vizarat Rasool Khan :- Sir, under article 31 of the Constitution, the Minorities have got right to establish their own institutions of their own choice and there is no need for taking permission for establishing these institutions. Even mineritics can establish their own Universities and therere are number of Judgements of High Courts and Supreme Court to that effect. Accordingly, certain directions are also given by the Supreme Court to all the States that the Universities should no put any unreasonable questions to the Minorities but they should ask the reasonable questions as far as the excellence of the education is concerned. They cannot also ask that so many lakhs of rupees should be deposited as Corpus amount or ask for so many acres of land. They should ask only about the education and its administration.

Regarding the appointment of staff and other categories the minorities have got right to establish and administer and they can take extra staff. Regarding the appointment of staff, for example, with M. Sc., qualifications etc., they can maintain the same procedure and the University cannot quote their rights. we should be given an opportunity to have our represeantatives, for this also, there is a Judgement from the Supreme Court. In this connection, I woold like to mention that the Minorites have

got right to establish their own institutions according to their own choice. As far as this Bill is concerned, whatever the Government has done to extend the education to the minorities, it is not against the Constitution but it is in favour of the Constitution only. They should consider this, Thank you.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :- అధ్యక్షా, ఈ కాలేజీ సర్వీస్ కమీషన్ బిల్ గురించి పెద్దలు అనేక విషయాలు చెప్పడం జరిగింది. మన విద్యారంగంలో కాలేజీ వ్యవస్థ రెండు విధాలుగా ఉంది. అవేమిటంటే ప్రభుత్వ అధీనంలో ఉండే కళాశాలలు మరియు ప్రైవేటు సంస్థలకు చెందిన కళాశాలలు. ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే ప్రైవేటు సంస్థలకు కాలేజీల స్థాపనకు అనుమతి ఇస్తుందో అప్పుడే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. ప్రైవేటు కళాశాలల స్థాపనకు ప్రభుత్వం తన ఇష్టం వచ్చినట్టు అనుమతి ఇస్తున్నప్పుడు మైనారిటీస్ తమ యొక్క సంస్కృతినీ, భాషనూ రక్షించుకోవడంకోసం తమకు ప్రత్యేక మైనారిటీ విద్యాసంస్థలు కావాలని ప్రభుత్వాన్ని అడగడం జరుగుతుంది. ఇది వారు చేసే డిమాండ్ కాదు. ఇది రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన ఆర్టికల్ 31 రెడ్ విత్ 1 ప్రకారమే జరుగుతోంది. ఈ దేశంలో మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ పెట్టుకొనడానికి మైనారిటీలకు హక్కు ఉందనికూడా రాజ్యాంగం చెపుతున్నది.

ఈ దేశంలో ఉన్న మైనారిటీలకు, మైనారిటీ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ పెట్టుకునే హక్కు వుంది. భారత రాజ్యాంగం చెబుతున్నది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలోగాని, దేశంలోగాని మైనారిటీ సంస్థలో ఫండమెంటల్ రైట్స్ ప్రకారం నడుపబడుతున్నాయి, నిర్వహించబడు తున్నాయని యీ సభద్వారా, తమద్వారా సభ్యులకు చెప్పదలచాను. అయితే, కొంతమంది సభ్యులు. మైనారిటీ సంస్థయొక్క పనితీరు సరిగాలేదని దీనికి ఎగ్జంప్షన్ యివ్వాలనేవిధంగా చెప్పడం జరిగింది. ఎగ్జంప్షన్ కాన్‌స్టిట్యూషన్ పరిధికి, రాజ్యాంగానికిలోబడి యివ్వబడుతుం దని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అయితే, అనేక మైనారిటీలు నిర్వహించగలసంస్థలు ఈ రాష్ట్ర ములో పేరుచెప్పుకోదగ్గట్లుగా పనిచేస్తున్నాయని చెప్పడం సత్యదూరంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదా : మన అనేకం తీసుకోవచ్చు. గుంటూరు పట్టణంలో ఆక్కడ, క్రిష్టియన్ కాలేజీ కానివ్వండి, విజయవాడ పట్టణంలో వున్న లయోలా కాలేజీ [ఇనిస్టి ట్యూట్స్] కానివ్వండి, యిలా అనేకం వున్నాయి. ఏ ఇతర విద్యా సంస్థలయొక్క ప్రమాణాలకు, స్థాయికి తక్కువ కాకుండా మైనారిటీ సంస్థలు దేశంలో, రాష్ట్రంలో పని చేస్తున్నాయని చెప్పడంలో సత్యదూరం కాదని మనవి చేస్తున్నాను, అలాగే, మైనారిటీస్ యొక్క ఇన్‌స్టిట్యూట్స్‌లో తమయొక్క భాష, తమయొక్క సంస్కృతిని కాపాడుకునే రీతిలో ఏర్పను నిర్మించుకునే హక్కుకూడా వుంది. ఇందులో తప్పులేదు. దాన్ని ఏర్పాటు చేయడం ధర్మమని, రాజ్యాంగబద్ధమని నేను చెప్పదలచాను అధ్యక్షా. ఈ కాలేజీ టీచర్ల యొక్క సర్వీస్‌కమీషన్ విషయంలో కూడా గతంలో 4, 5 సంవత్సరాల నుండి అనేక

ప్రైవేటు కాలేజీలలో వేల సంఖ్యలో లెక్చరర్స్‌ను ఎపాయింట్ చేసినవారు వున్నారు. వారిని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సర్వీసు కమీషన్ పరిధిలో వారిని తీసుకురాకుండా వారు గతంలో నిర్వహించిన 4, 5 సంవత్సరాల సర్వీసును కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వుంది. ఆ మేరకు విద్యాశాఖ మంత్రిగారు చర్య తీసుకుంటారని తమ ద్వారా విన్నవించుకుంటున్నాను. యీ ప్రైవేటు కాలేజీ వ్యవస్థలో, లేకపోతే, యిపుడు, వచ్చిన యీ మైనారిటీలకు ఎగ్జంప్షన్ యివ్వాలనే యీ కాంట్రోవర్సీని తొలగించాలనంటే శాసన సభ్యుడుగా నేను ప్రభుత్వానికి ఒక సూచన కూడా చేస్తున్నాను తమ ద్వారా. ఎన్ని ప్రైవేటు కాలేజీలున్నాయో ప్రభుత్వం వాటిని స్వాధీనపరచుకున్నట్లయితే, యిలాంటి అపోహలకు, అవకతవకలకు తావువుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ మేరకు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవడానికి సిద్ధంగావుందా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ వివరణ విద్యాశాఖమంత్రిగారు యిస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. శ్రీరాములు (దర్సి) :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును, సమర్థిస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ప్రైవేట్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. అక్కడ టీచర్స్‌కు మామూలు గవర్నమెంటు సర్వెంట్స్ ప్రకారం యిస్తున్నారని చెప్పి, వారితో సంతకాలు పెట్టించుకుని తక్కువ జీతాలు యివ్వడం యీ ప్రైవేట్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో జరుగుచున్నది. ఇలాంటివి కోకొల్లలుగా వున్నాయి. తరువాత యీ నియామకంలో కాని, విద్యా విధానంలో కాని ఒక నిర్దిష్టమైన రూల్సు పాటించకుండా వారు ఏది చెపితే అది రూలుగా భావించడం, నడపడం అనే విధానాన్ని అవలంభిస్తున్నారు. రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ ఇంతవరకు ఆ ఇనిస్టిట్యూట్స్‌లో అమలు జరగడం లేదు. యిష్టం వచ్చిన వారిని నియమించడం కార్యకలపాలు నడుపుతున్నటువంటివారు. యిలాంటి లోపభూయిష్టమైన అనేక చర్యలకు అరికట్టేందుకు యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు ఇది ఎంతో సమంజసమైందని చెపుతూ, దీన్ని సమర్థిస్తున్నాను. ఇంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను,

Mrs. Majoric M. Godfrey :- Sri, I would just like to state that I welcome this Commission ie., the Andhra Pradesh College Service Commission and it should be recognised. There is every need for that and since so many Members spoke about the minority institutions, as I belong to the minority community, I would like to say a few words about the minority institutions.

Sir, here I must say that our Constitution must safeguard the guarantees given to the minority institutions and guarantee their function. I am sure that our institutions do not function